

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
W PAŹDZIERNIKU 2014 R.**

Warszawa, 24 listopada 2014 r.

Spis treści

	strona
Wstęp.....	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	14
Ceny.....	18
Rolnictwo.....	25
Przemysł	29
Budownictwo	35
Budownictwo mieszkaniowe	38
Rynek wewnętrzny	40
Transport.....	43
Bilans płatniczy	46
Handel zagraniczny	48
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	55
Nakłady inwestycyjne	61
Wyniki finansowe banków	65
Pieniądz	68
Budżet państwa.....	71
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.....	74
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.....	76

Wstęp

W październiku br. dynamika w podstawowych obszarach gospodarki nie odbiegała istotnie od obserwowanej w III kwartale br. Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku było wolniejsze niż przed miesiącem., zbliżone do notowanego w okresie lipiec-wrzesień br. Produkcja budowlano-montażowa, po wzroście przed miesiącem, ponownie ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem. Sprzedaż usług w transporcie wzrosła w podobnym tempie jak w III kwartale br.; umocniła się dynamika sprzedaży detalicznej.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w czwartym miesiącu z kolei obniżyły się w skali roku, korzystnie wpływając na siłę nabywczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz świadczeń emerytalno-rentowych. Na rynku pracy utrzymał się niewielki wzrost zatrudnienia i spadek bezrobocia.

Wyniki finansowe uzyskane w okresie styczeń-wrzesień br. przez badane przedsiębiorstwa były lepsze niż w analogicznym okresie ub. roku; wyraźnie poprawiła się aktywność inwestycyjna przedsiębiorstw.

Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. zwiększyła się w skali roku o 1,6% (po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym wzrost o 1,5%), w tym wyższa niż przed rokiem była jedynie produkcja w przetwórstwie przemysłowym. Spośród głównych grupowań przemysłowych wzrosła produkcja dóbr konsumpcyjnych trwałych, inwestycyjnych oraz zaopatrzeniowych. Produkcja budowlano-montażowa obniżyła się w skali roku o 1,0% (po wyeliminowaniu czynników o charakterze sezonowym spadek wyniósł 0,2%). Sprzedaż detaliczna była o 3,7% wyższa niż w październiku ub. roku.

Według badań przeprowadzonych w listopadzie br., ogólny klimat koniunktury gospodarczej w przetwórstwie przemysłowym jest oceniany korzystnie, podobnie jak przed miesiącem. Pozytywne są oceny bieżące dotyczące portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej, przy negatywnych prognozach w tych obszarach. W budownictwie ogólny klimat koniunktury oceniany jest bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem. Diagnozy oraz prognozy dotyczące krajowego portfela zamówień, produkcji oraz sytuacji finansowej są bardziej niekorzystne od formułowanych w październiku br. Podmioty handlu detalicznego oceniają ogólny klimat koniunktury pozytywnie, podobnie jak w październiku br. Utrzymują się korzystne przewidywania dotyczące popytu na towary, sprzedaży oraz sytuacji finansowej.

Obserwowany od lipca br. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w październiku br. był nieco głębszy niż poprzednich miesiącach, na co wpłynęło m.in. osłabienie dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Nadal poniżej poziomu sprzed roku kształtowały się również ceny towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia. Spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji budowlano-montażowej w październiku był nieco mniejszy niż we wrześniu br.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wzrosły w skali roku szybciej niż w poprzednich miesiącach. W rezultacie, przy niskiej dynamice cen konsumpcyjnych, umocnił się wzrost siły nabywczej płac. W wolniejszym tempie niż wynagrodzenia rosły nominalne i realne świadczenia emerytalno-rentowe w obu systemach.

Na rynku pracy obserwowano kontynuację pozytywnych tendencji. Podobnie jak w poprzednich miesiącach, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieco wyższe niż przed rokiem. Stopa bezrobocia rejestrowanego po raz kolejny obniżyła się – do 11,3% w końcu października br. Wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za III kwartał br. potwierdzają poprawę sytuacji na rynku pracy w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Notowano niższą niż przed rokiem liczbę osób bezrobotnych, a większą – pracujących. Spadła stopa bezrobocia; wzrósł wskaźnik zatrudnienia. Korzystniejsza niż przed rokiem była również relacja liczby osób niepracujących do pracujących.

Przedsiębiorstwa niefinansowe w okresie styczeń-wrzesień br. uzyskały lepsze wyniki finansowe niż w analogicznym okresie ub. roku. Większość relacji ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw kształtowała się na poziomie nieco wyższym niż w okresie dziewięciu miesięcy ub. roku. Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw. Wzrósł poziom sprzedaży eksportowej; wskaźniki uzyskane przez eksporterów poprawiły się i były korzystniejsze niż dla ogółu podmiotów. Nakłady inwestycyjne ogółu badanych przedsiębiorstw były wyższe niż przed rokiem (w cenach stałych o 15,0% wobec wzrostu o 2,2% w okresie styczeń-wrzesień ub. roku). Zwiększyła się aktywność inwestycyjna podmiotów z kapitałem zagranicznym, ale w wolniejszym tempie niż dla ogółu przedsiębiorstw. Badane podmioty ogółem rozpoczęły więcej niż przed rokiem nowych inwestycji, ale o mniejszej wartości kosztorysowej.

W październiku br. na rynku rolnym, przy niższej niż przed rokiem podaży podstawowych produktów roślinnych (z wyjątkiem ziemniaków), ich ceny na obu rynkach kształtowały się znacznie poniżej poziomu ubiegłorocznego. Niższe, w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku, były również ceny wszystkich podstawowych gatunków żywca rzeźnego oraz mleka.

Wzrost obrotów towarowych handlu zagranicznego w skali roku w okresie trzech kwartałów br. był słabszy niż w I półroczu br. Eksport rósł nieco wolniej niż import, co wpłynęło na pogłębienie ujemnego salda. Zwiększyła się wartość wymiany ze wszystkimi grupami krajów, z wyjątkiem krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–sierpień br. kształtował się korzystniej niż przed rokiem (104,3 wobec 101,6), na co wpłynął spadek cen towarów importowanych.

Po dziesięciu miesiącach br. deficyt budżetu państwa wyniósł 27,2 mld zł, co stanowiło 57,4% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2014 r. Dochody wyniosły 235,8 mld zł, a wydatki – 263,0 mld zł, tj. odpowiednio 84,9% i 80,9% planowanej kwoty.

Rynek pracy

W październiku br. tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku było podobne jak przed miesiącem. Stopa bezrobocia rejestrowanego ponownie obniżyła się, do poziomu najniższego od pięciu lat. Mniej niż w październiku ub. roku było nowo zarejestrowanych bezrobotnych, a więcej – wykreślonych z rejestrów.

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w III kwartale br. sytuacja na rynku pracy była lepsza niż w II kwartale br. i znacznie poprawiła się w porównaniu z obserwowaną przed rokiem. Bezrobocie, mimo iż nadal wysokie, było dużo mniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku. Zwiększyła się liczba pracujących; wzrósł wskaźnik zatrudnienia. Korzystniej kształtowała się relacja liczby osób niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w październiku br. ukształtowało się na poziomie 5544,6 tys. osób i było o 0,8% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu również o 0,8% we wrześniu br. i spadku o 0,2% w październiku ub. roku). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 6,7%), informacji i komunikacji (o 3,6%), przetwórstwie przemysłowym (o 2,4%). Wzrosło również zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości (o 2,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,1%). Spadek zatrudnienia obserwowano w górnictwie i wydobywaniu (o 7,5%), budownictwie (o 7,1%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,9%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	X		I-X			
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5544,6	100,8	99,8	99,0	100,6	5520,6
w tym:						
Przemysł	2483,7	101,2	99,6	98,9	101,0	2470,1
górnictwo i wydobywanie	153,5	92,5	97,9	98,9	93,5	157,9
przetwórstwo przemysłowe	2087,3	102,4	99,8	99,0	102,0	2067,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	125,9	94,1	94,4	93,9	94,5	128,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	117,0	101,2	104,7	103,7	101,4	116,2
Budownictwo	406,2	92,9	92,8	91,2	92,2	408,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1130,6	101,5	99,7	99,3	101,2	1127,7
Transport i gospodarka magazynowa	484,8	100,7	100,3	100,4	99,9	484,0
Zakwaterowanie i gastronomia	108,0	101,1	98,1	98,5	98,5	107,8
Informacja i komunikacja	182,4	103,6	102,6	102,1	103,0	179,9
Obsługa rynku nieruchomości	95,3	102,0	97,3	96,4	102,1	95,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	185,2	106,7	104,3	102,1	107,3	183,2
Administrowanie i działalność wspierająca	333,3	100,8	108,5	104,5	102,4	328,4

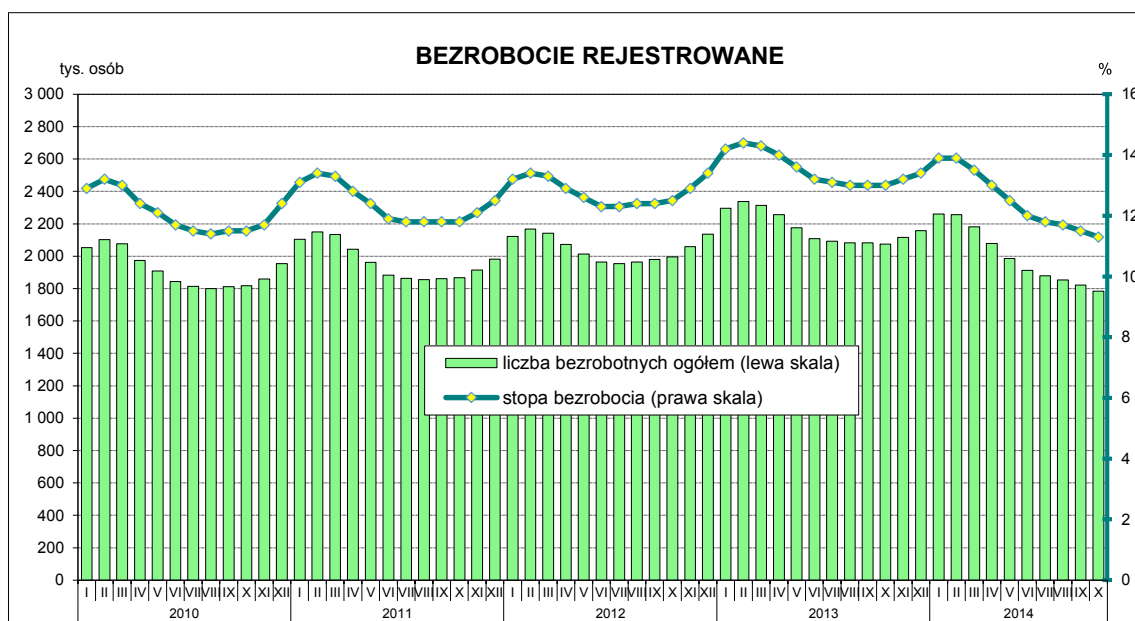
^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu w październiku br. najbardziej wzrosło w skali roku zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się m.in. produkcją mebli (o 7,2%), produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 4,3%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,1%), produkcją wyrobów z metali (o 3,1%), transportem lądowym i rurociągowym (o 3,0%) oraz handlem detalicznym (o 2,4%). Obniżyło się natomiast zatrudnienie m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 10,8%), budowie budynków (o 10,1%), budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,3%). Utrzymał się obserwowany od kilku lat spadek zatrudnienia w produkcji odzieży (o 4,9% w październiku br.).

W okresie styczeń–październik br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5520,6 tys. osób i było o 0,6% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem obserwowano spadek o 1,0%).

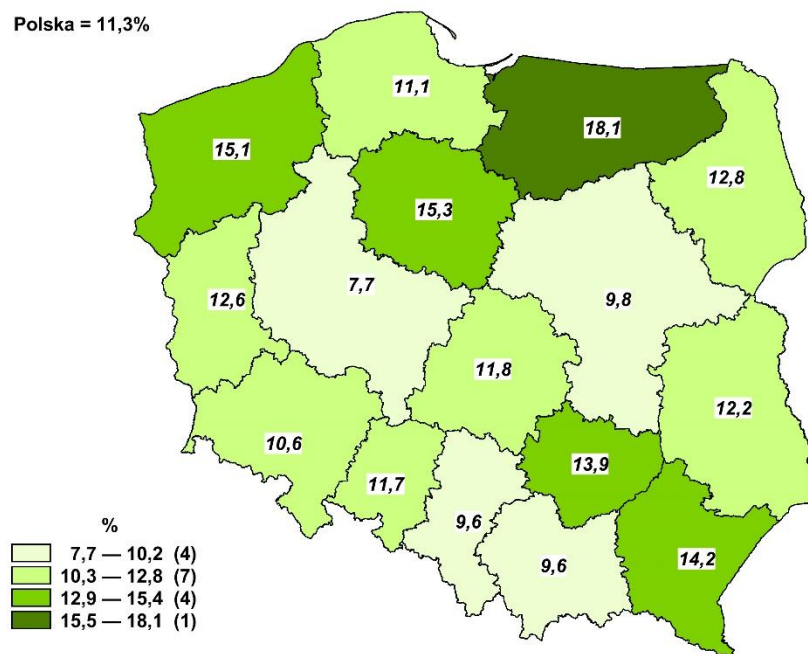
W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy ukształtowała się na poziomie 1784,8 tys. i była mniejsza w porównaniu z poprzednim miesiącem o 2,0% (tj. o 37,1 tys. osób) oraz w skali roku – o 14,0% (tj. o 290,3 tys.). **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 11,3%, tj. ukształtowała się na poziomie niższym niż przed miesiącem (o 0,2 p.proc.) i była o 1,7 p.proc. niższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 7,7% w wielkopolskim do 18,1% w warmińsko-mazurskim. W porównaniu z wrześniem br. najbardziej obniżyła się w województwach: kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 0,4 p.proc.), a w najmniejszym – w województwach: podkarpackim, pomorskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (po 0,1 p.proc.). W porównaniu z październikiem ub. roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu w województwie lubuskim i warmińsko-mazurskim (po 2,5 p.proc.), a w najmniejszym – w mazowieckim (o 1,1 p.proc.).

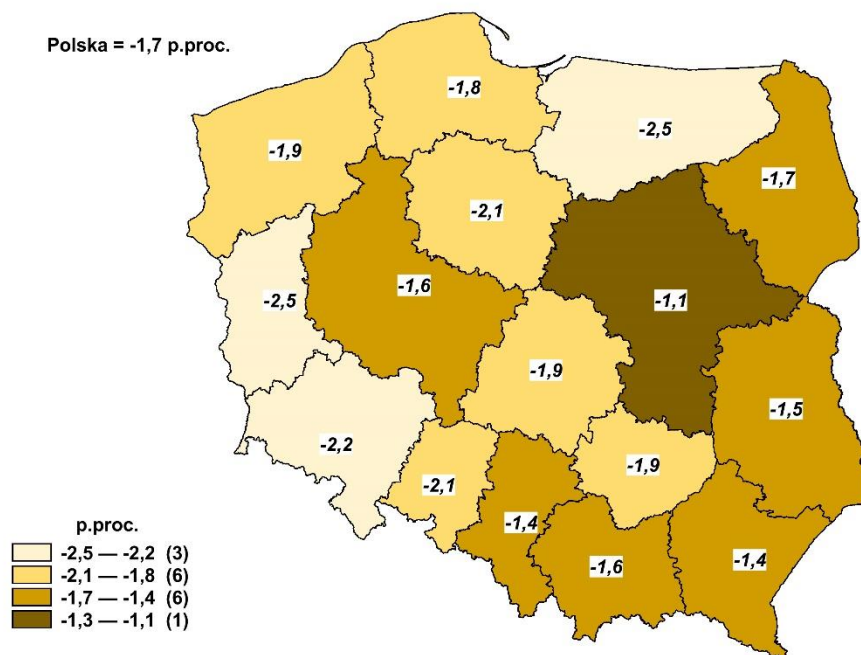
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Stan w końcu października 2014 r.

Polska = 11,3%

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO Październik 2014 r. do października 2013 r.

Polska = -1,7 p.proc.

W końcu października br. w **strukturze bezrobotnych zarejestrowanych** udział kobiet był większy niż przed rokiem o 0,3 p.proc. i wyniósł 52,3%. Wzrósł również odsetek bezrobotnych bez prawa do zasiłku (o 0,9 p.proc. do 87,2%) oraz osób wcześniej pracujących (o 0,8 p.proc. do 82,0%, w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 6,5% wobec 6,6% w końcu października ub. roku). Zmniejszył się natomiast odsetek absolwentów (o 0,8 p.proc. do 4,7%).

Liczba osób długotrwale bezrobotnych² w końcu października br. stanowiła 58,3% bezrobotnych zarejestrowanych ogółem, tj. o 5,3 p.proc. więcej niż przed rokiem. Wzrósł również odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,8 p.proc. do 25,6%), osób niepełnosprawnych (o 0,5 p.proc. do 5,9%), osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych (o 0,5 p.proc. do 30,5%) i osób bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,4 p.proc. do 9,9%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia (o 2,0 p.proc. do 17,0%). Liczba bezrobotnych zmniejszyła się w skali roku we wszystkich wymienionych kategoriach; najbardziej wśród osób w wieku do 25 roku życia (spadek o 23,3%).

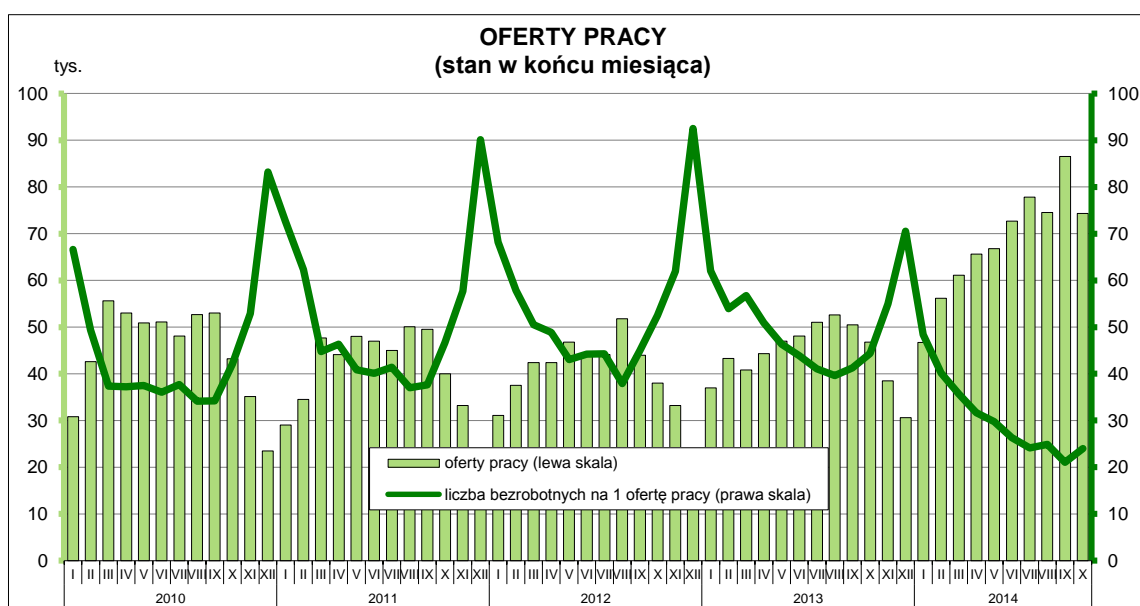
W październiku br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 232,4 tys. osób i była niższa niż przed miesiącem o 4,3% oraz mniejsza niż przed rokiem – o 5,5%. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem o 2,2 p.proc. do 80,1%. Wzrósł również udział osób zamieszkałych na wsi (o 0,9 p.proc. do 43,0%). Zmniejszył się natomiast udział absolwentów (o 1,3 p.proc. do 12,0%), osób dotychczas niepracujących (o 0,8 p.proc. do 21,0%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,6 p.proc. do 4,6%).

Z ewidencji bezrobotnych w październiku br. **skreślono** 269,5 tys. osób, tj. o 1,7% mniej niż przed miesiącem i o 6,2% więcej niż przed rokiem. Główną przyczynę wyrejestrowania z ewidencji nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 123,8 tys. osób (tj. o 0,3% więcej niż przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się wobec obserwowanego przed rokiem o 2,7 p.proc. do 45,9%. Mniej osób niż w październiku ub. roku podjęło pracę niesubsydiowaną (106,6 tys. osób wobec 112,6 tys.), ale więcej – pracę subsydiowaną (17,2 tys. osób wobec 10,8 tys.). Zmniejszył się również odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,4 p.proc. do 27,1%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,1 p.proc. do 1,0%). Wzrósł natomiast odsetek osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

szkolenia u pracodawców (o 3,8 p.proc. do 10,0%) oraz osób wyrejestrowanych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,2 p.proc. do 5,0%).

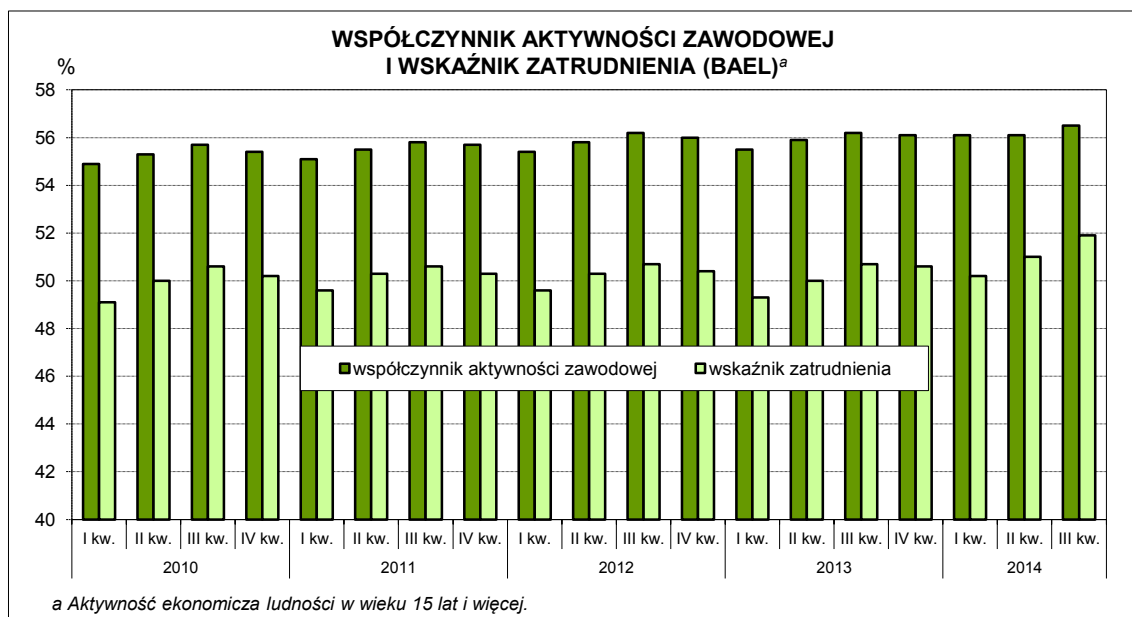
W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 97,9 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 16,2% mniej niż przed miesiącem, ale o 39,0% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 12,9% ogółu ofert (wobec 15,2% we wrześniu br. i 11,4% przed rokiem). W końcu października br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 31,4% ogółu ofert (wobec 22,3% przed miesiącem i 25,1% w październiku ub. roku).

W październiku br. w ramach zwolnień grupowych pracodawcy zadeklarowali zwolnienie mniejszej niż przed miesiącem i przed rokiem liczby pracowników – 77 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 3,1 tys. pracowników, w tym 1,6 tys. osób z sektora publicznego (przed miesiącem odpowiednio 59 zakładów, 5,3 tys. pracowników, w tym 1,4 tys. z sektora publicznego, a przed rokiem 79 zakładów, 3,4 tys. pracowników, w tym 0,1 tys. z sektora publicznego).

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**⁴, liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 17489 tys. osób, tj. ukształtowała się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem. Znacznie zmniejszyła się liczba bezrobotnych, a liczba pracujących była wyższa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 56,5%, tj. był wyższy o 0,4 p.proc. niż przed kwartałem i o 0,3 p.proc. – w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku.

Liczba osób **pracujących** w III kwartale br. wyniosła 16063 tys., tj. zwiększyła się o 1,7% w porównaniu z poprzednim kwartałem i była wyższa od notowanej przed rokiem o 2,1% (w III kwartale ub. roku wzrosła w skali roku o 0,1%). W porównaniu z sytuacją sprzed roku więcej było zarówno pracujących mężczyzn (o 2,1%), jak i kobiet (o 2,0%). Zwiększyła się liczba pracujących w sektorze usługowym (o 3,8% do 9255 tys. osób) i przemysłowym (o 1,0% do 4942 tys. osób). W rolnictwie natomiast było mniej pracujących niż przed rokiem (spadek o 4,5% do 1832 tys. osób). Wzrosła liczba pracujących w sektorze prywatnym (o 2,6% do 12099 tys. osób) i publicznym (o 0,4% do 3963 tys. osób).

Wskaźnik zatrudnienia ogółem (dla osób w wieku 15 lat i więcej) w III kwartale br. wyniósł 51,9%, tj. był o 0,9 p.proc. wyższy niż w poprzednim kwartale i o 1,2 p.proc. wyższy niż przed rokiem. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) wyniósł on 68,4%, tj. był wyższy o 1,2 p.proc. wobec notowanego przed kwartałem i o 1,9 p.proc. – niż w analogicznym okresie ub. roku. W skali roku poprawił się wskaźnik zatrudnienia wśród

⁴ Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej.

osób we wszystkich kategoriach wiekowych; najbardziej wśród osób w wieku 45–59/64 lata (o 1,8 p.proc. do 65,2%). Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się również wśród osób w wieku 35–44 lata i 15–24 lata (po 1,4 p.proc. do odpowiednio 82,8% i 26,3%), osób w wieku 25–34 lata (o 1,3 p.proc. do 78,4%) oraz w grupie osób 60/65 lat i więcej (o 0,7 p.proc. do 7,2%).

Liczba **osób bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 1426 tys. i była o 10,0% mniejsza niż w poprzednim kwartale. W skali roku obserwowano jej znaczny spadek (o 16,8%, podczas gdy przed rokiem spadek wyniósł 0,2%). Odsetek osób spełniających kryteria bezrobotnego według BAEL i jednocześnie deklarujących, że są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne wyniósł 66,8%, tj. obniżył się o 3,5 p.proc. w porównaniu z poprzednim kwartałem i zmniejszył się o 0,9 p.proc. w skali roku.

Stopa bezrobocia według BAEL w III kwartale br. wyniosła 8,2%, tj. spadła o 0,9 p.proc. wobec notowanej przed kwartałem i o 1,6 p.proc. – w porównaniu z obserwowaną przed rokiem. Wskaźnik ten w mieście wyniósł 8,0%, a na wsi 8,3%. Stopa bezrobocia zarówno wśród mężczyzn (7,5%), jak i wśród kobiet (9,0%) obniżyła się w porównaniu z poziomem notowanym przed rokiem.

Najwyższą stopę bezrobocia według BAEL w III kwartale br. notowano w województwie podkarpackim (11,8%), natomiast najniższą – w województwie mazowieckim (6,3%). W skali roku stopa bezrobocia spadła najbardziej w województwach dolnośląskim, lubuskim, zachodniopomorskim i łódzkim. W najmniejszym stopniu obniżyła się natomiast w województwach śląskim, wielkopolskim i świętokrzyskim.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasto	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	w tys.	w % ogółem			
2013I kw.	1944	60,0	40,0	52,7	47,3
II kw.	1812	59,7	40,3	51,9	48,1
III kw.	1714	61,4	38,6	50,6	49,4
IV kw.	1700	61,1	38,9	51,4	48,6
2014I kw.	1846	59,0	41,0	53,1	46,9
II kw.	1585	57,6	42,4	52,5	47,5
III kw. ^a	1426	60,0	40,0	50,6	49,4
	stopa bezrobocia w %				
2013I kw.	11,3	11,1	11,6	10,8	11,9
II kw.	10,4	10,2	10,8	9,8	11,2
III kw.	9,8	9,9	9,7	9,0	10,8
IV kw.	9,8	9,8	9,7	9,1	10,5
2014I kw.	10,6	10,3	11,1	10,3	11,0
II kw.	9,1	8,6	9,9	8,7	9,7
III kw. ^a	8,2	8,0	8,3	7,5	9,0

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

W III kwartale br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku stopa bezrobocia najbardziej obniżyła się wśród osób w wieku 15–24 lata (o 3,6 p.proc. do 23,1%). Spadek obserwowano również w grupie osób w wieku 25–34 lata (o 1,7 p.proc. do 8,7%), 35–44 lata (o 1,4 p.proc. do 6,1%) oraz 45 lat i więcej (o 1,1 p.proc. do 6,0%). W grupie osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) stopa bezrobocia obniżyła się o 1,7 p.proc. do 8,3%.

Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia ludności kształtowała się następująco:

Okres badania	Poziom wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
	w %				
2013I kw.	6,2	10,0	15,1	14,0	22,0
II kw.	5,3	9,6	14,4	12,7	20,9
III kw.	5,7	9,2	13,9	11,3	19,0
IV kw.	5,6	9,2	12,9	11,7	19,0
2014I kw.	5,4	10,0	13,2	13,2	22,6
II kw.	4,3	8,8	12,5	11,2	19,2
III kw. ^a	4,3	7,9	12,0	9,5	16,8

^a Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

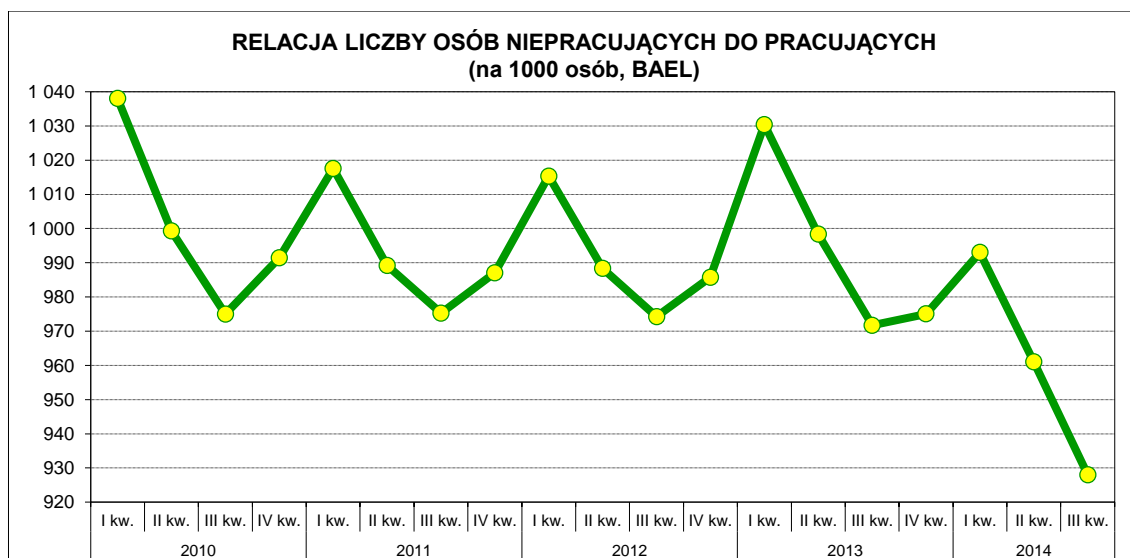
Stopa bezrobocia w III kwartale br. zmniejszyła się w skali roku we wszystkich grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia: wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (o 2,2 p.proc. do 16,8%), średnim ogólnokształcącym (o 1,9 p.proc. do 12,0%), zasadniczym zawodowym (o 1,8 p.proc. do 9,5%), policealnym i średnim zawodowym (o 1,3 p.proc. do 7,9%) i wyższym (o 1,4 p.proc. do 4,3%).

Wśród bezrobotnych w III kwartale br. dominowały osoby, które straciły pracę, a ich udział zmniejszył się w skali roku (o 3,6 p.proc. do 42,5%). Większy niż przed rokiem był natomiast odsetek osób bezrobotnych zamierzających powrócić do pracy po przerwie (o 3,0 p.proc. i wyniósł 31,5%). Nieznacznie zwiększył się udział osób planujących podjąć pracę po raz pierwszy (o 0,3 p.proc. do 20,7%) oraz osób, które zrezygnowały z pracy (o 0,2 p.proc. do 5,3%).

Udział **osób długotrwale bezrobotnych** (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w bezrobotnych ogółem zmniejszył się w skali roku o 1,7 p.proc. i wyniósł 35,6%. Przeciętny czas poszukiwania pracy wydłużył się z 11,9 miesięcy przed rokiem do 13,0 miesięcy w III kwartale br.

Liczba **biernych zawodowo w wieku produkcyjnym** w III kwartale br. obniżyła się w skali roku i wyniosła 13480 tys. osób. Główną przyczyną bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym nadal była nauka i uzupełnianie kwalifikacji (25,4% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym, tj. o 0,7 p.proc. mniej niż przed rokiem). Obniżył się

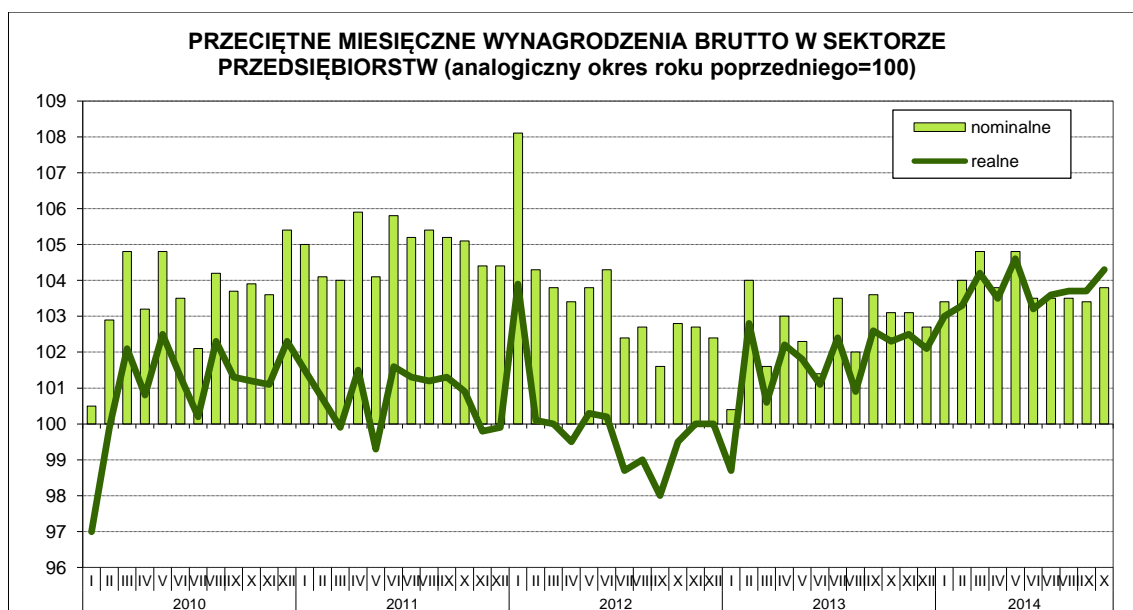
również udział osób będących na emeryturze (o 1,3 p.proc. do 12,3%). Zwiększył się natomiast udział osób biernych zawodowo z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu (o 1,0 p.proc. do 24,7%) oraz biernych zawodowo z powodu chorób i niesprawności (o 0,9 p.proc. do 24,5%). Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast przyczyną bierności 8,4% ogółu biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (tj. podobnie jak przed rokiem).

Relacja liczby osób niepracujących do pracujących poprawiła się zarówno w porównaniu z poprzednim kwartałem, jak i w skali roku – w III kwartale br. na 1000 pracujących przypadało 928 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (w poprzednim kwartale – 961, a przed rokiem – 972 osoby).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W październiku br. przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto wzrosły w skali roku w nieco większym stopniu niż przed miesiącem. Pod wpływem dalszego spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych wyraźnie umocniło się tempo wzrostu siły nabywczej płac. Pomimo wolniejszego wzrostu przeciętnych emerytur i rent brutto w wymiarze nominalnym, siła nabywcza tych świadczeń w systemie pracowniczym wzrosła w podobnym tempie jak przed miesiącem, a rolników indywidualnych – w szybszym.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁵ w październiku br. wyniosło 3980,92 zł i było wyższe niż przed rokiem o 3,8% (wobec wzrostu we wrześniu br. o 3,4% i w październiku ub. roku – o 3,1%). Przeciętne płace wzrosły w większości sekcji o znaczącym udziale w zatrudnieniu, najbardziej w górnictwie i wydobywaniu (o 7,2%, m.in. w związku z wypłatą nagród), administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,7%), budownictwie (o 4,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (po 4,1%). Spadek płac obserwowano jedynie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,6%), po znacznym wzroście przed rokiem. Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu wyższe niż przed rokiem były wynagrodzenia m.in. w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 11,1%, wobec spadku o 0,5% przed rokiem), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 6,7%), budowie

⁵ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 6,2%), produkcji wyrobów z metali oraz produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 5,0%).

W okresie styczeń–październik br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3935,23 zł i było o 3,9% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem zanotowano wzrost o 2,8%). Wynagrodzenia zwiększyły się we wszystkich sekcjach, najbardziej w administrowaniu i działalności wspomagającej (o 5,7%), przetwórstwie przemysłowym oraz budownictwie (po 4,4%). Obserwowano wzrost we wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu. Najwyższy wzrost wynagrodzeń w skali roku notowano m.in. w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,9%), produkcji mebli (o 5,7%), handlu hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawie (o 5,2%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2013		2014	
	X		I-X		I-X	
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw	3980,92	103,8	103,1	102,8	103,9	3935,23
w tym:						
Przemysł.....	4023,06	103,4	103,7	103,1	103,5	4020,83
górnictwo i wydobywanie.....	6247,29	107,2	99,8	101,2	102,5	6257,35
przetwórstwo przemysłowe	3759,82	104,0	104,1	103,4	104,4	3726,55
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	5775,29	99,4	108,5	106,0	103,5	6208,89
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3914,69	104,7	102,8	102,1	103,1	3794,60
Budownictwo.....	4017,99	104,4	102,0	100,7	104,4	3859,39
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3564,38	104,1	103,7	102,4	103,8	3547,97
Transport i gospodarka magazynowa.....	4110,60	102,1	100,1	102,3	104,0	3721,41
Zakwaterowanie i gastronomia	2730,02	103,7	104,7	105,2	104,0	2757,13
Informacja i komunikacja.....	6805,85	103,7	104,1	103,0	103,1	6896,21
Obsługa rynku nieruchomości.....	4143,81	103,5	104,6	104,1	103,7	4113,25
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5629,84	104,1	101,5	103,0	103,6	5721,83
Administrowanie i działalność wspierająca.....	2760,02	106,9	104,2	105,0	105,7	2743,04

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

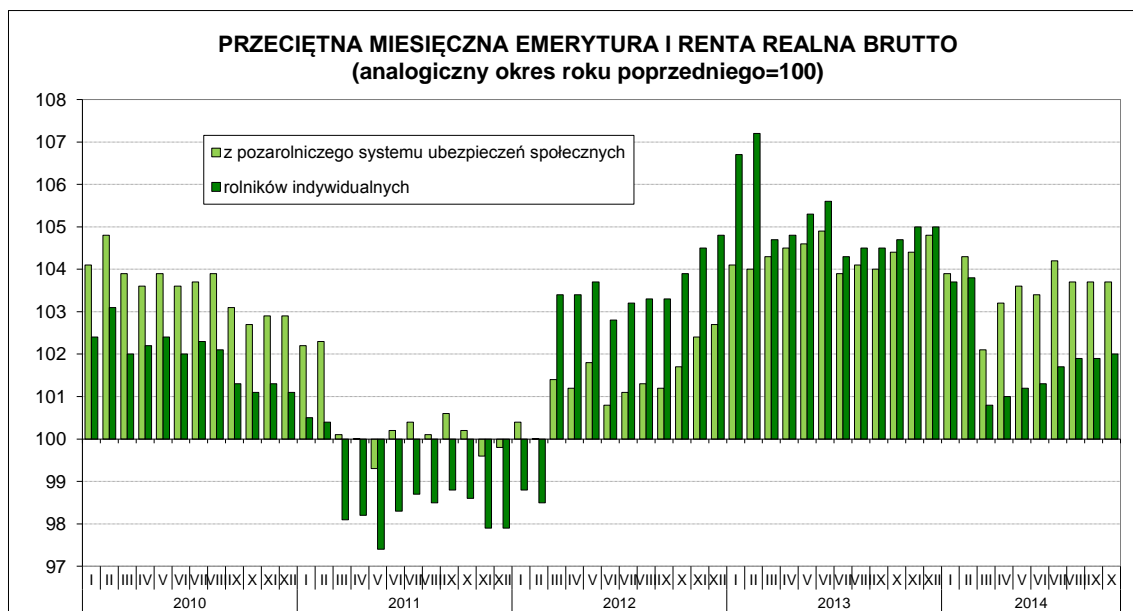
Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–październik br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 4,4% (przed rokiem odnotowano wzrost o 1,8%).

W październiku br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 4,3% (wobec wzrostu we wrześniu br. o 3,7% oraz w październiku ub. roku o 2,3%). W okresie dziesięciu miesięcy br. płaca realna brutto była wyższa niż przed rokiem o 3,8%.

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	X 2014		I-X 2014			
	w tys.	X 2013=100	w zł	X 2013=100	w zł	I-X 2013=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7646,0	99,7	2004,04	103,0	1989,12	103,8
emerytury	5250,5	100,2	2124,20	103,2	2115,78	103,8
renty z tytułu niezdolności do pracy	1057,9	96,3	1588,17	102,5	1580,01	103,4
renty rodzinne.....	1337,6	100,2	1861,31	102,2	1823,75	103,0
Emerytury i renty rolników indywidualnych.....	1200,1	97,3	1162,06	101,3	1145,00	102,1

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w październiku br. była o 3,0% większa niż przed rokiem i wyniosła 2004,04 zł. W okresie styczeń–październik br. ukształtowała się ona na poziomie 1989,12 zł, tj. o 3,8% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym w październiku br. zwiększyła się w skali roku o 3,7%, natomiast w okresie styczeń–październik br. – wzrosła odpowiednio o 3,6%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w październiku br. ukształtowała się na poziomie 1162,06 zł i wzrosła w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku o 1,3%. W okresie styczeń–październik br. wyniosła ona 1145,00 zł, tj. o 2,1% więcej niż przed rokiem. Przeciętna

miesięczna realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. była wyższa niż przed rokiem o 2,0%, a w okresie styczeń–październik br. – większa odpowiednio o 1,9%.

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–październik br. 1987,3 mln zł, tj. o 19,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W październiku br. wypłacono bezrobotnym 169,7 mln zł, tj. o 5,5% mniej niż we wrześniu br. oraz o 18,3% mniej niż przed rokiem.

Wartość wypłat z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** wyniosła w październiku br. 196,0 mln zł, tj. wzrosła w skali roku o 5,8% (przy spadku w skali miesiąca o 0,4%). W okresie styczeń–październik br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1984,6 mln zł, tj. o 14,7% większą niż przed rokiem.

W październiku br. zrealizowano 11,4 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** (wobec 8,9 tys. przed rokiem). Łączna kwota wypłat wyniosła 27,0 mln zł i była o 31,8% większa niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. suma wypłaconych świadczeń ukształtowała się na poziomie 245,7 mln zł (wzrost o 33,5% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku). Przeciętna liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła w tym okresie 10,5 tys. (wobec 8,1 tys. przed rokiem).

Ceny

W październiku br. odnotowano nieco głębszy niż w poprzednich miesiącach spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku. Wpłynęła na to głównie niższa niż przed miesiącem dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych. Utrzymał się spadek cen towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia; niższe niż przed rokiem były również ceny towarów i usług związanych z łącznością. Spadek cen producentów w przemyśle i budownictwie w skali roku był nieco wolniejszy niż w poprzednim miesiącu.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w październiku br. były o 0,3% niższe niż **przed miesiącem**. Spadek cen notowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (o 0,4%) oraz dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,1%). Na poziomie zbliżonym do notowanego we wrześniu br. kształtowały się ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, natomiast wyższe były ceny w górnictwie i wydobywaniu (o 0,5%). Spośród działów przetwórstwa przemysłowego niższe niż przed miesiącem były ceny m.in. produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 4,8%), artykułów spożywczych (o 0,6%), maszyn i urządzeń (o 0,2%), a także wyrobów z metali, komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, mebli oraz napojów (po 0,1%). Na zbliżonym poziomie do notowanego przed miesiącem ukształtowały się ceny produkcji papieru i wyrobów z papieru. Wzrosły natomiast ceny m.in. produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 0,2%), a także wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (po 0,3%). Wyższe były także ceny produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,4%), urządzeń elektrycznych (o 0,5%) oraz metali (o 0,7%).

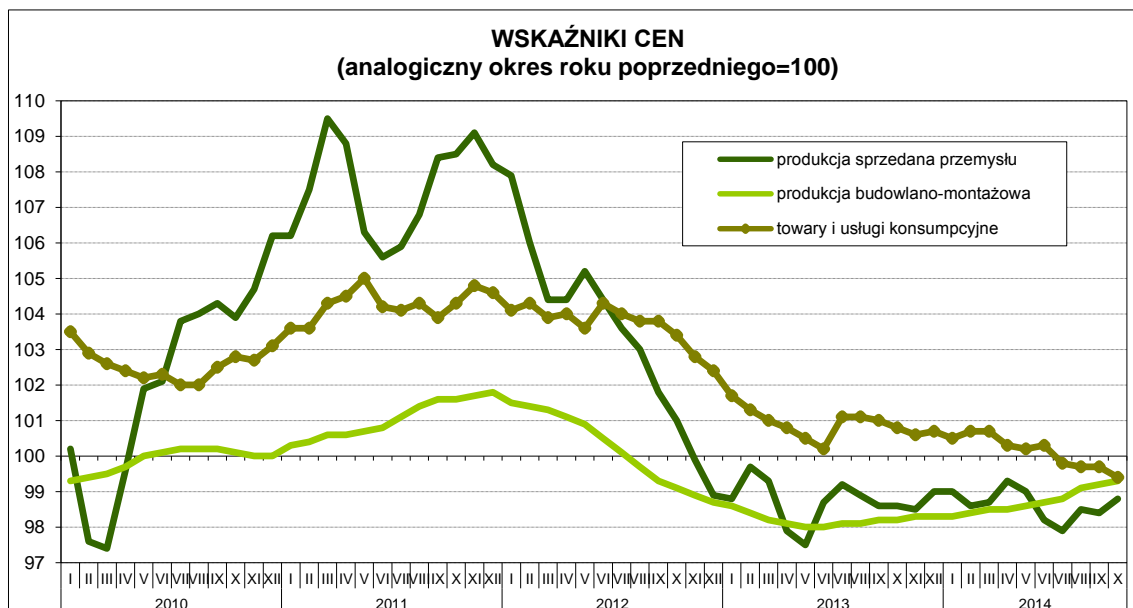
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu w październiku br. były niższe **niż przed rokiem** o 1,2% (wobec spadku o 1,6% we wrześniu br.). Obniżyły się ceny w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 1,6%) oraz górnictwo i wydobywanie (o 1,2%). Wyższe niż przed rokiem były natomiast ceny w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,2%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 1,7%). W przetwórstwie przemysłowym obniżono ceny m.in. produkcji: koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 6,9%), artykułów spożywczych (o 3,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,1%), urządzeń elektrycznych (o 1,9%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 1,2%), a także wyrobów z metali oraz wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 1,1%). Niższe były również ceny produkcji maszyn i urządzeń (o 0,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (po 0,5%), mebli oraz napojów (po 0,4%), a także papieru i wyrobów

z papieru (o 0,2%). Wzrosły natomiast ceny produkcji m.in. chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 0,5%) oraz metali (o 0,7%).

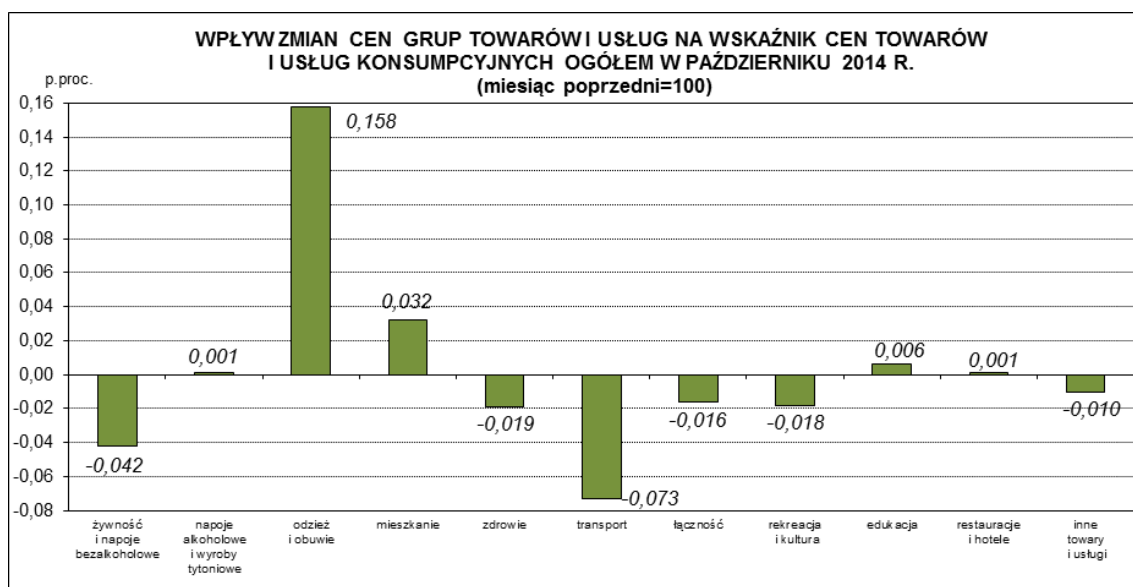
Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w październiku br. były niższe niż przed rokiem o 0,7%, natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem nie uległy istotnej zmianie.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano-montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2013	Grudzień roku poprzedniego=100					
X.....	99,4	91,4	100,0	98,4	101,5	98,5
2014						
X.....	99,1	100,1	98,8	101,2	101,7	99,4
2013	Miesiąc poprzedni=100					
X.....	99,3	99,5	99,2	100,0	99,8	99,9
XI.....	99,7	99,6	99,7	100,0	100,0	99,9
XII.....	99,9	99,2	100,0	100,0	100,0	99,9
2014						
I.....	100,0	100,7	99,9	100,5	100,7	99,8
II.....	99,9	99,1	99,9	100,1	99,9	99,8
III.....	99,8	97,7	99,8	100,1	100,3	99,9
IV.....	99,8	99,3	99,8	100,2	99,8	99,9
V.....	99,8	100,7	99,8	100,0	100,3	100,0
VI.....	99,9	99,6	99,9	100,1	99,9	100,0
VII.....	99,9	102,3	99,8	100,1	100,3	100,0
VIII.....	100,3	99,8	100,3	100,0	100,1	100,0
IX.....	100,0	100,5	100,0	100,1	100,5	100,0
X.....	99,7	100,5	99,6	100,0	99,9	100,0
2013	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
X.....	98,6	89,4	99,2	98,4	101,6	98,2
XI.....	98,5	90,0	99,0	98,4	101,7	98,3
XII.....	99,0	90,3	99,7	98,4	101,5	98,3
2014						
I.....	99,0	92,1	99,3	100,6	100,9	98,3
II.....	98,6	90,8	98,8	100,8	100,7	98,4
III.....	98,7	90,2	98,9	100,9	100,9	98,5
IV.....	99,3	93,2	99,3	101,1	100,8	98,5
V.....	99,0	93,9	99,0	101,0	100,9	98,6
VI.....	98,2	94,7	98,0	101,0	101,0	98,7
VII.....	97,9	97,9	97,5	101,1	101,3	98,8
VIII.....	98,5	97,6	98,2	101,1	101,5	99,1
IX.....	98,4	97,9	98,1	101,2	101,6	99,2
X.....	98,8	98,8	98,4	101,2	101,7	99,3
I-X.....	98,6	94,6	98,5	101,0	101,1	98,7

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w październiku br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem. Wzrosty cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem wpłynęły na zwiększenie wskaźnika cen konsumpcyjnych odpowiednio o 0,16 p.proc. i o 0,03 p.proc. Spadki cen towarów i usług w zakresie transportu oraz żywności wpłynęły na obniżenie wskaźnika cen ogółem odpowiednio o 0,07 p.proc. i 0,04 p.proc.

W porównaniu z **poprzednim miesiącem** ceny żywności i napojów bezalkoholowych w październiku br. spadły o 0,2%, przy czym żywność potaniała również o 0,2%, natomiast ceny napojów bezalkoholowych pozostały na poziomie z września br. Mniej niż przed miesiącem konsumenci płacili za owoce (o 2,2%), cukier (o 1,5%), mąkę pszenną (o 0,7%), a także artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,2%, w tym mleko potaniało – o 0,6%, jogurty – o 0,5%, śmietana – o 0,4%, sery i twarogi – o 0,1%, przy

wzroście cen jaj – o 0,3%). Tańsze były również oleje i tłuszcze oraz makarony i produkty makaronowe (po 0,3%), a także mięso (przeciętnie o 1,0%, w tym mięso drobiowe – o 2,6%, wieprzowe – o 1,8%, wołowe – o 0,4% oraz wędliny – o 0,2%). Droższe były natomiast warzywa (o 2,8%), ryż (o 1,3%), a także pieczywo oraz ryby i owoce morza (po 0,1%).

Obserwowano wzrost cen obuwia i odzieży – odpowiednio o 4,6% oraz o 3,0%.

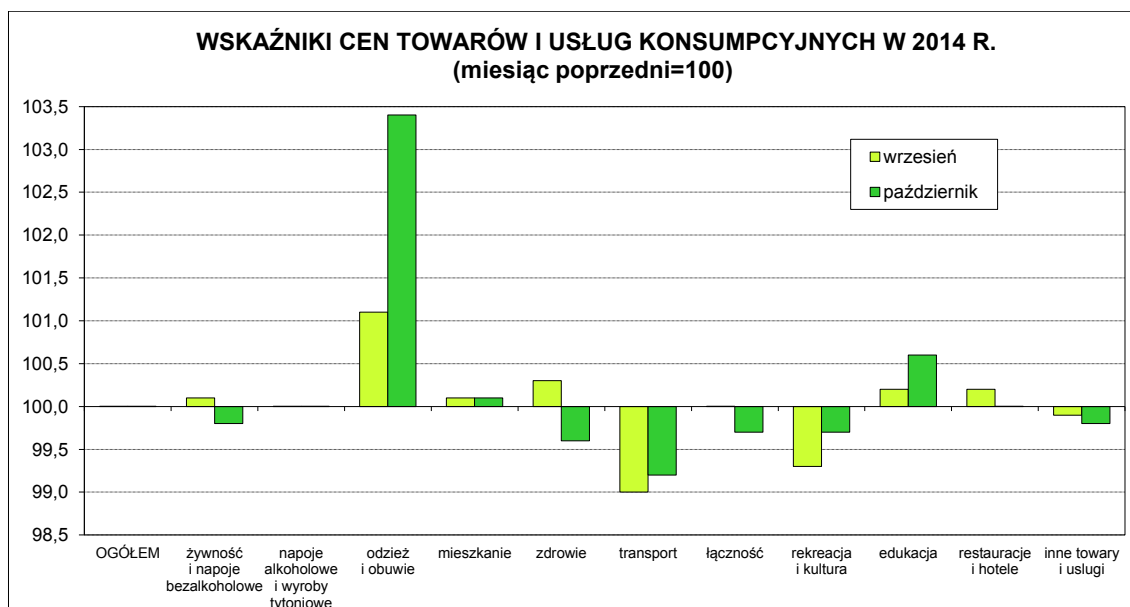
Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem w październiku br. wzrosły o 0,1%. Opłaty za usługi kanalizacyjne, zaopatrywanie w wodę oraz za wywóz śmieci nie uległy istotnej zmianie. Ceny nośników energii wzrosły o 0,2%. Więcej niż we wrześniu br. należało zapłacić za opał (o 0,5%) oraz energię ciepłą (o 0,3%). Na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed miesiącem kształtowały się ceny gazu oraz energii elektrycznej. Podrożały towary i usługi w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 0,1%).

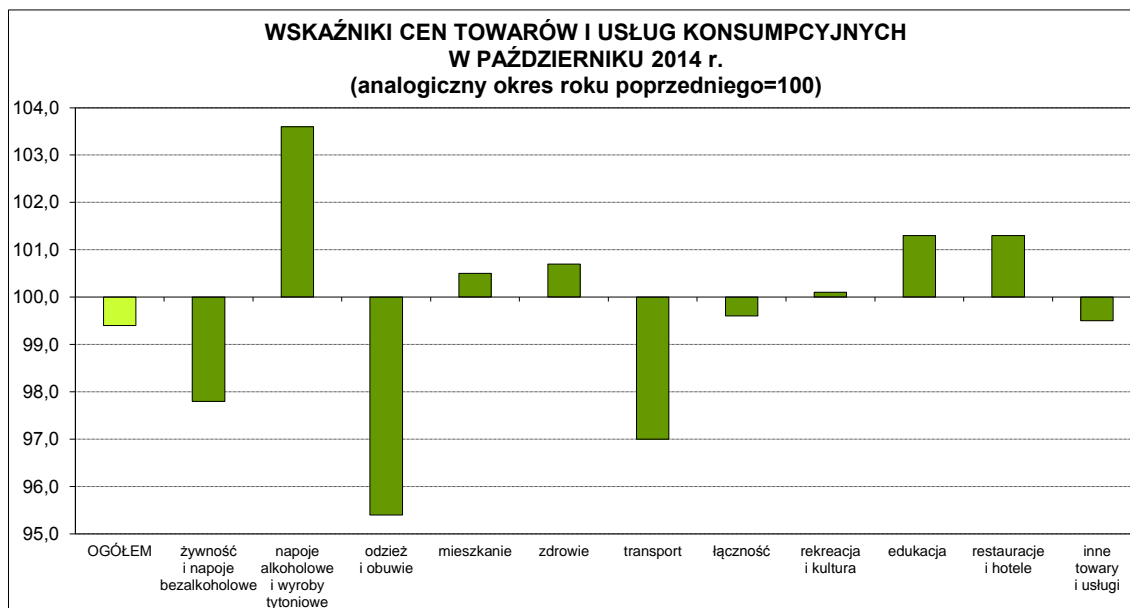
Opłaty związane ze zdrowiem były niższe niż przed miesiącem o 0,4%. Mniej konsumenci płacili za usługi sanatoryjne (o 16,7%) oraz wyroby farmaceutyczne (o 0,2%). Wzrosły natomiast opłaty za usługi stomatologiczne (o 0,3%) oraz lekarskie (o 0,1%). Na poziomie sprzed miesiąca pozostały opłaty za usługi szpitalne.

Ceny w zakresie transportu były niższe niż przed miesiącem o 0,8%. Mniej niż we wrześniu br. konsumenci płacili za paliwa do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 1,0%), w tym za benzyny – o 0,9% oraz za olej napędowy – o 0,8%. Tańsze były również usługi transportowe (o 1,1%) oraz samochody osobowe (o 0,7%).

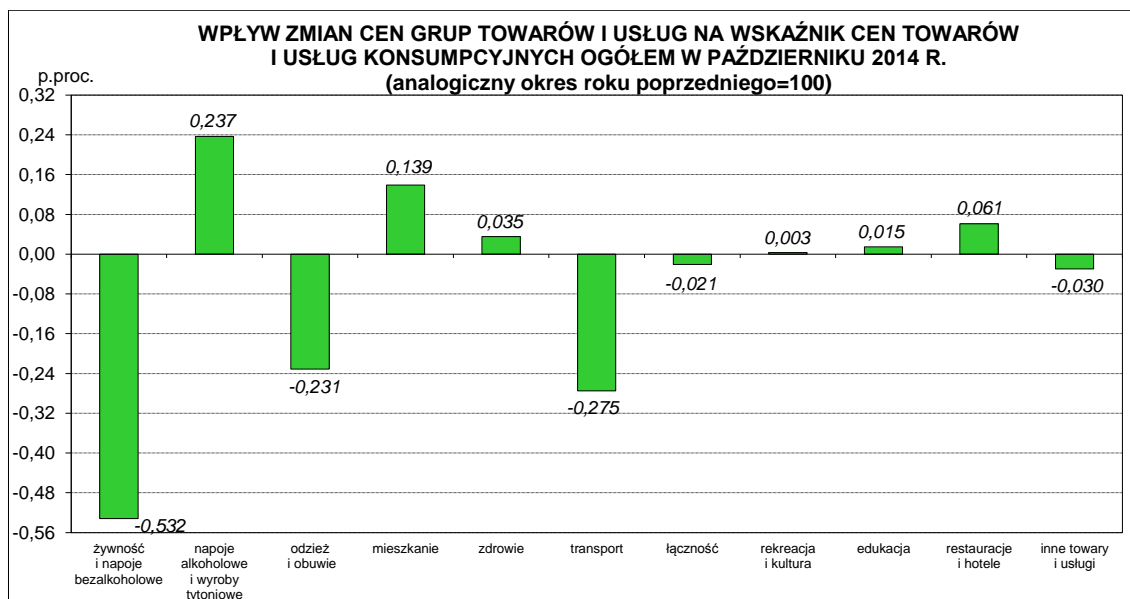
Ceny towarów i usług w zakresie łączności (w tym usług telekomunikacyjnych) były niższe o 0,3%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą spadły w porównaniu z wrześniem br. o 0,3%. Niższe były opłaty za turystykę zorganizowaną (o 1,5%), sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny oraz gazety i czasopisma (po 0,5%). Droższe były natomiast bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 0,4%) oraz książki (o 0,1%).

W skali roku w październiku br. odnotowano spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,6% (wobec spadku o 0,3% w dwóch poprzednich miesiącach). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług w zakresie transportu oraz odzieży i obuwia, które obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,53 p.proc., 0,28 p.proc. i 0,23 p.proc. Wzrosty cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w związanych z mieszkaniem wpłynęły na podwyższenie tego wskaźnika odpowiednio o 0,24 p.proc. i 0,14 p.proc.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność	napoje	odzież	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja	edukacja	restauracje
		i napoje	alkoholowe								
2013 Grudzień roku poprzedniego=100											
X.....	100,7	100,6	103,6	95,9	101,7	100,7	99,9	92,9	104,2	93,9	101,6
2014											
X.....	99,5	96,9	103,5	96,2	100,4	99,5	97,8	103,7	101,0	101,2	101,2
2013 Miesiąc poprzedni=100											
X.....	100,2	99,9	100,1	103,5	100,2	99,8	99,0	102,8	99,8	100,4	100,1
XI.....	99,8	100,2	100,1	99,8	100,1	101,3	98,8	95,1	99,8	100,1	100,1
XII.....	100,1	100,7	100,0	99,4	100,0	99,9	100,4	100,0	99,3	100,0	100,1
2014											
I.....	100,1	101,5	100,8	96,3	100,2	98,4	98,9	99,7	100,1	100,0	100,1
II.....	100,1	99,8	101,4	98,3	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,0	100,1
III.....	100,1	99,7	100,7	100,8	99,9	100,4	100,1	100,6	100,5	100,0	100,2
IV.....	100,0	99,5	100,3	102,8	100,0	100,0	99,9	98,5	100,3	100,0	100,2
V.....	99,9	99,6	100,2	99,9	100,0	100,4	99,6	99,9	99,4	100,0	100,2
VI.....	100,0	99,7	100,1	99,2	99,9	100,0	99,9	102,4	100,5	100,1	100,1
VII.....	99,8	98,9	100,0	97,2	100,0	100,1	100,8	101,2	100,9	100,2	100,1
VIII.....	99,6	98,4	100,0	97,3	100,1	100,1	100,0	101,3	100,1	100,1	100,0
IX.....	100,0	100,1	100,0	101,1	100,1	100,3	99,0	100,0	99,3	100,2	100,2
X.....	100,0	99,8	100,0	103,4	100,1	99,6	99,2	99,7	99,7	100,6	100,0
2013 Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
X.....	100,8	101,9	103,6	95,2	101,8	101,2	97,7	92,8	104,1	94,0	101,8
XI.....	100,6	101,7	103,6	95,1	101,8	102,0	97,7	88,3	103,8	94,0	101,8
XII.....	100,7	101,5	103,7	95,1	101,8	101,9	99,1	88,4	103,3	94,0	101,7
2014											
I.....	100,5	101,6	103,4	95,0	101,9	100,4	98,5	92,2	103,0	93,8	101,5
II.....	100,7	101,6	103,6	95,3	101,9	100,3	98,2	96,8	102,8	93,8	101,5
III.....	100,7	101,2	103,7	95,7	101,8	100,3	97,3	99,7	101,9	93,7	101,6
IV.....	100,3	100,3	103,9	95,6	101,7	100,2	97,9	98,3	100,3	93,7	101,6
V.....	100,2	99,2	103,9	95,4	101,6	100,3	99,9	98,9	100,3	93,7	101,5
VI.....	100,3	99,1	104,0	95,3	101,6	100,3	99,4	101,3	100,7	94,0	101,4
VII.....	99,8	98,3	104,0	95,1	100,6	100,0	99,0	102,6	100,7	94,0	101,3
VIII.....	99,7	97,9	103,8	94,9	100,6	100,0	98,5	103,9	100,9	94,0	101,3
IX.....	99,7	98,0	103,6	95,3	100,5	100,7	96,8	104,0	100,0	101,2	101,4
X.....	99,4	97,8	103,6	95,4	100,5	100,7	97,0	99,6	100,1	101,3	101,3
I-X.....	100,1	99,5	103,8	95,3	101,3	100,3	98,2	99,7	101,0	95,2	101,5

Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku w październiku br. wyniósł 2,2%, przy czym żywność potaniała o 2,4%, natomiast napoje bezalkoholowe podrożały o 0,2%. Mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku płacono za cukier (o 32,8%), warzywa (o 9,6%), ryż (o 3,8%), oleje i tłuszcze (o 3,4%), mąkę pszenną (o 3,1%), a także mięso (przeciętnie o 2,8%, w tym mięso wieprzowe – o 6,8%, drobiowe – o 3,4%, wołowe – o 1,5% oraz wędliny – o 0,9%). Niższe były również ceny owoców (o 1,3%), ryb i owoców morza (o 1,0%), kasz i ziaren zbóż (o 0,9%) oraz pieczywa (o 0,1%). Wzrosły natomiast ceny artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 0,5%, w tym ceny śmietany oraz jogurtów – po 1,5%, serów i twarogów – o 0,8%, mleka – o 0,4%, przy spadku cen jaj – o 2,6%). Więcej konsumenci płacili również za makarony i produkty makaronowe (o 0,4%).

Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe były droższe niż przed rokiem o 3,6%, w tym znacznie więcej płacono za wyroby tytoniowe (o 6,8%).

Obniżeniu uległy ceny odzieży i obuwia (odpowiednio o 5,1% i 4,1%).

Ceny w zakresie mieszkania wzrosły w skali roku o 0,5%. Podniesiono opłaty za usługi kanalizacyjne – o 2,5% oraz za zaopatrywanie w wodę – o 2,4%, przy obniżeniu opłat za wywóz śmieci (o 3,1%). Ceny nośników energii były wyższe niż we wrześniu ub. roku o 0,4%, w tym gazu – o 4,9% oraz energii cieplnej – o 2,0%. Mniej konsumenci płacili za energię elektryczną (o 2,3%) oraz opał (o 0,9%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

Ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku o 0,7%. Podniesiono ceny usług sanatoryjnych (o 3,4%), lekarskich (o 3,1%), stomatologicznych (o 2,2%) oraz szpitalnych (o 1,0%). Niższe były natomiast ceny wyrobów farmaceutycznych (o 0,2%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu w październiku br. były o 3,0% niższe niż przed rokiem. Spadły ceny paliw do prywatnych środków transportu – o 4,1% (w tym oleju napędowego – o 6,6% oraz benzyn – o 4,0%, przy wzroście cen pozostałych paliw do prywatnych środków transportu – o 2,6%). Niższe były również ceny samochodów osobowych (o 3,6%) oraz usług transportowych (o 1,2%).

Opłaty związane z łącznością były niższe niż przed rokiem o 0,4%. Znacznie tańszy był sprzęt telekomunikacyjny (o 12,8%). Spadek cen obserwowano również w zakresie usług telekomunikacyjnych w pakiecie (o 9,4%). Więcej niż przed rokiem natomiast należało zapłacić za usługi pocztowe (o 0,6%).

Opłaty związane z rekreacją i kulturą w październiku br. były o 0,1% wyższe niż przed rokiem. Wzrosły ceny gazet i czasopism (o 3,3%), książek (o 2,6%) oraz biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 2,1%). Mniej płacono natomiast za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 7,4%) oraz za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (o 0,3%).

Wyższe niż przed rokiem były ceny związane z edukacją oraz w zakresie restauracji i hoteli (po 1,3%). Spośród innych towarów i usług spadły m.in. ceny ubezpieczeń (o 0,7%). Droższe były natomiast usługi fryzjerskie, kosmetyczne i pielęgnacyjne (o 1,6%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2013 r. – październik 2014 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 0,2% (wobec 0,3% w okresie październik 2013 r. – wrzesień 2014 r.). Ceny konsumpcyjne **według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁶ wzrosły w tym okresie o 0,3%.

⁶ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2014 r. – struktura spożycia z 2012 r. w cenach grudnia 2013 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP). Poczynając od ostatecznych danych za styczeń 2014 r., w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zastosowano klasyfikację COICOP o większej szczegółowości.

Rolnictwo

W październiku br. średnia temperatura powietrza w Polsce wyniosła 10,0°C i była o 1,7°C wyższa od normy z lat 1971–2000. Średnia suma opadów wyniosła ok. 33 mm i była niższa od średniej wieloletniej o ok. 26%.

Na rynku rolnym w październiku br. ceny skupu podstawowych produktów rolnych kształtowały się na poziomie niższym niż przed miesiącem i przed rokiem.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda stwarzała w październiku dobre warunki dla wykonywania wszelkich prac polowych, a zwłaszcza zbioru upraw roślin okopowych i pastewnych. Niekorzystnie natomiast wpłynęła na stan uwilgotnienia gleby. W wielu rejonach kraju notowano przesuszenie ornej warstwy gleby.

Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta, pszenżyta i pszenicy ozimej. Niedobór wilgoci w glebie niekorzystnie wpływał na procesy kiełkowania ziarna, wschody i rozwój roślin ozimych. Pod koniec miesiąca zaczęły się krzewić oziminy wysiane we wrześniu. W drugiej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków. Pod koniec października na ogół zakończono zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. W ciągu miesiąca trwał sprzęt poplonów ścierniskowych; powszechnie wykonywano orki przedzimowe, co miejscami, z powodu niedostatecznego uwilgotnienia gleby, było utrudnione. Do końca miesiąca na obszarze prawie całego kraju trwał okres pastwiskowy.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2014–X 2014		X 2014		
	w tys. t	VII 2013- X 2013=100	w tys. t	X 2013=100	IX 2014=100
Ziarno zbóż^b	4447,2	124,2	718,4	78,7	74,3
w tym:					
pszenica.....	2876,6	131,9	541,7	94,5	74,8
żyto	401,3	72,8	59,8	41,6	84,0

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup **zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) z tegorocznych zbiorów, w okresie lipiec–październik br. wynosił 4447,2 tys. ton i był o 24,2% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. Dostawy pszenicy były większe (o 31,9%), natomiast żyta mniejsze (o 27,2%). W październiku br. skupiono mniej zbóż zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 25,7%), jak i w skali roku (o 21,3%).

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2014		X 2014		
	w tys. t	I-X 2013=100	w tys. t	X 2013=100	IX 2014=100
Żywiec rzeźny ^b	2743,4	114,4	252,5	117,0	106,5
w tym:					
bydło (z cielętami)	228,8	112,8	16,5	111,2	104,2
trzoda chlewna	1172,0	117,7	93,7	124,2	103,3
drób.....	1337,0	111,8	142,0	113,4	109,1
Mleko ^c	8680,3	107,8	842,6	106,3	97,3

a W okresie VII-X bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

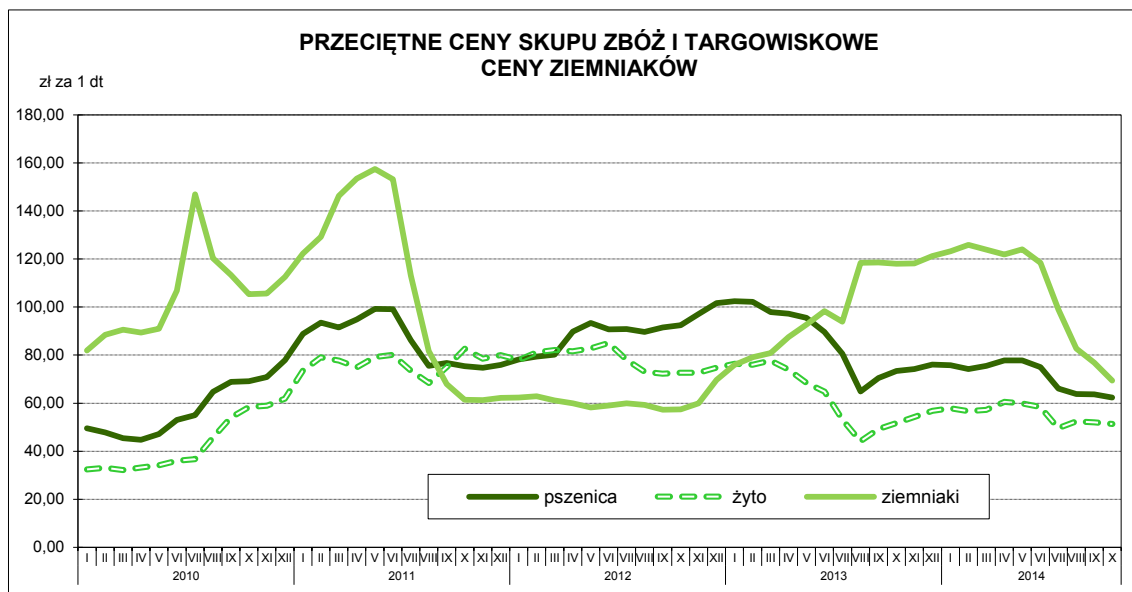
W okresie styczeń–październik br. producenci dostarczyli do skupu 2743,4 tys. ton **żywca rzeźnego** ogółem (w wadze poubojowej ciepłej), tj. o 14,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost ten wynikał ze zwiększonej podaży wszystkich podstawowych gatunków żywca rzeźnego: wieprzowego – o 17,7%, wołowego – o 12,8% i drobiowego – o 11,8%. W październiku br. odnotowano znaczny wzrost krajowych dostaw żywca rzeźnego zarówno w skali miesiąca (o 6,5%), jak i roku (o 17,0%).

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

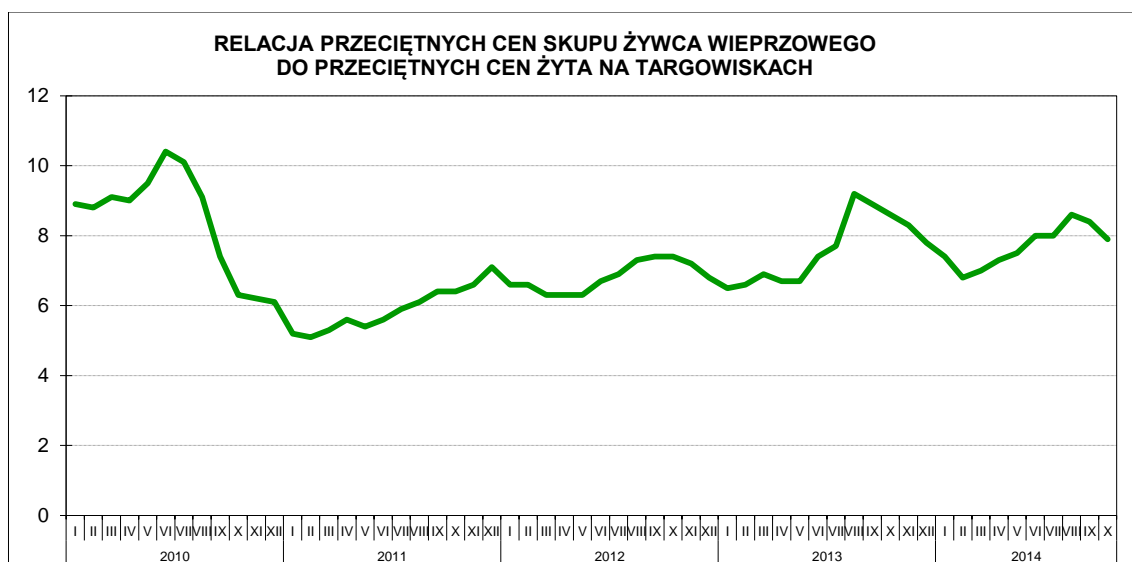
Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	X 2014			I-X 2014		X 2014			I-X 2014	
	zł	X 2013= =100	IX 2014= =100	zł	I-X 2013= =100	zł	X 2013= =100	IX 2014= =100	zł	I-X 2013= =100
Pszonica za 1 dt ^a	62,30	84,9	97,8	69,19	85,0	77,54	87,3	98,0	86,77	87,5
Żyto za 1 dt ^a	51,33	99,1	98,6	54,64	95,8	58,74	88,0	100,0	65,11	87,9
Ziemiaki ^b za 1 dt.....	27,54	82,0	98,0	42,67	86,9	69,38	58,8	90,2	106,53	110,6
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło ^c (bez cieląt).....	5,62	92,0	96,0	6,02	95,6	6,38	97,9	99,7	6,51	98,2
trzoda chlewna.....	4,61	80,4	93,2	4,96	92,2	5,03	88,7	100,0	4,99	93,6
drób.....	4,11	96,2	96,8	4,13	96,4	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.....	.	x	x	.	x	164,96	94,3	101,8	166,12	98,1
Mleko za 1 hl.....	124,38	87,0	99,8	138,95	106,9	.	x	x	.	x

a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne późne. c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

W październiku br. odnotowano spadek cen skupu ziarna, zarówno w skali miesiąca, jak i roku. **Ceny skupu pszenicy** były o 2,2% niższe niż przed miesiącem i o 15,1% – niż przed rokiem. Za **żyto** płacono również mniej – w skali miesiąca spadek cen wyniósł 1,4%, a w skali roku – 0,9%. Na targowiskach ceny pszenicy były o 2,0% niższe niż przed miesiącem, a żyta – kształtowały się na niezmiennym poziomie. W skali roku zarówno ceny pszenicy, jak i żyta były niższe (odpowiednio o 12,7% i o 12,0%).

Ceny ziemniaków w br. kształtowały się pod wpływem wyższych niż przed rokiem plonów. **Ceny skupu ziemniaków** w październiku br., przy zwiększonych dostawach w porównaniu z wrześniem br. i październikiem ub. roku (odpowiednio o 10,1% i o 6,7%), obniżyły się zarówno w skali miesiąca, jak i roku (odpowiednio o 2,0% i o 18,0%). W obrocie targowiskowym, po sezonowym spadku cen (o 9,8%), ceny ziemniaków były niższe niż przed rokiem o 41,2%.

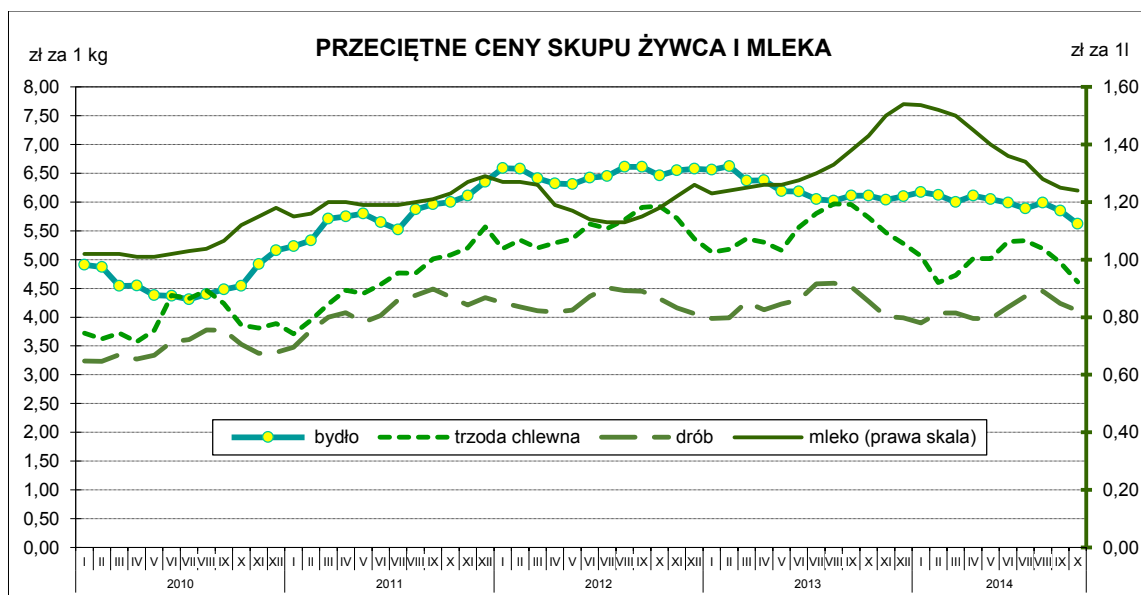

W październiku br. notowano spadek cen skupu **żywca wieprzowego**, zarówno w skali miesiąca (o 6,8%), jak i roku (o 19,6%). Ceny na targowiskach były podobne do notowanych we wrześniu br. i o 11,3% niższe niż przed rokiem. W wyniku spadku cen skupu żywca opłacalność tuczu trzody chlewnej była gorsza niż we wrześniu br. Relacja cen skupu trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 7,9 (wobec 8,4 przed miesiącem i 8,6 przed rokiem). Ceny prosiąt w obrocie targowiskowym (ok. 165 zł) ponownie zwiększyły

się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 1,8%), ale nadal kształtowały się na poziomie niższym (o 5,7%) niż przed rokiem.

Przy wyższej niż przed miesiącem i przed rokiem podaży **żywca drobiowego** (odpowiednio o 9,1% i o 13,4%), ceny tego surowca w październiku br. obniżyły się w skali miesiąca (o 3,2%) i roku (o 3,8%).

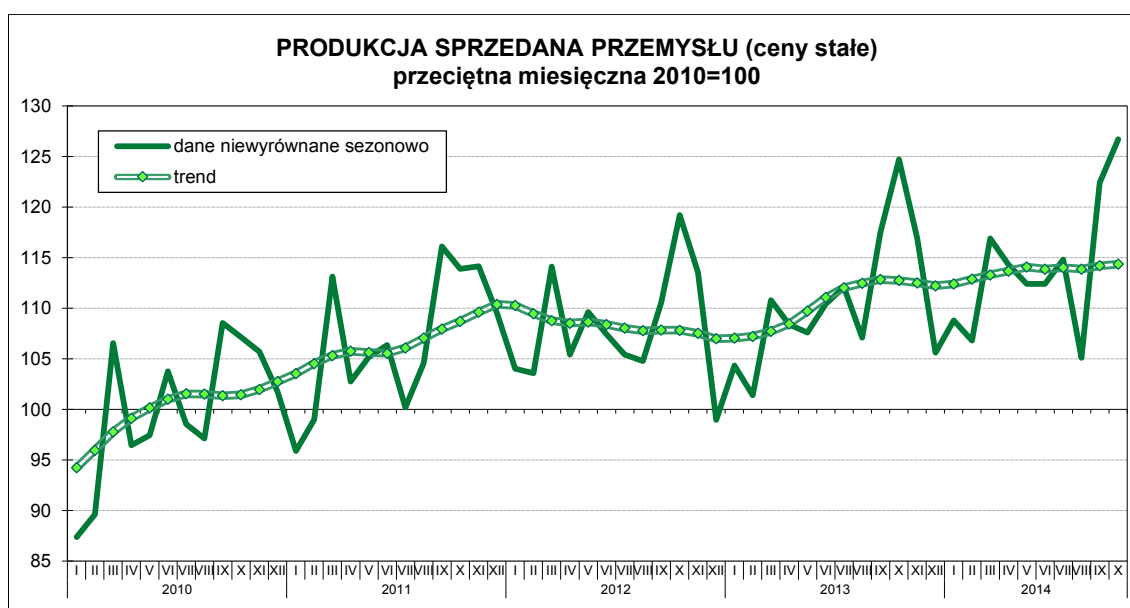
W październiku br., przy zwiększonej podaży, średnie **ceny skupu żywca wołowego** (5,62 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (5,93 zł/kg) były niższe niż przed miesiącem (odpowiednio o 4,0% i o 2,5%) i niższe niż przed rokiem (odpowiednio o 8,0% i o 6,3%). W obrocie targowiskowym ceny tego surowca wykazywały niewielkie zmiany. Za 1 kg żywca wołowego (6,38 zł) płacono o 0,3% mniej niż przed miesiącem i o 2,1% mniej niż przed rokiem. Ceny młodego bydła rzeźnego (6,79 zł/kg) były wyższe niż przed miesiącem (o 0,4%) i niższe niż przed rokiem (również o 0,4%).

W okresie styczeń–październik br., przy krajowej podaży **mleka** (8680,3 mln l) większej niż przed rokiem (o 7,8%), ceny tego surowca w skali roku wykazywały tendencję spadkową. W październiku br., przy sezonowym ograniczeniu skupu (o 2,7%), za 1 hl mleka płacono ok. 124 zł, tj. podobnie jak przed miesiącem (spadek o 0,2%), ale znacznie mniej (o 13,0%) niż przed rokiem.

Przemysł

W październiku br. **produkcja sprzedana przemysłu**⁷ była wyższa niż przed rokiem o 1,6% (wobec wzrostu o 4,2% we wrześniu br. oraz o 4,6% w analogicznym okresie ub. roku). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja wzrosła w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,3%, a w odniesieniu do października ub. roku zwiększyła się o 1,5%.

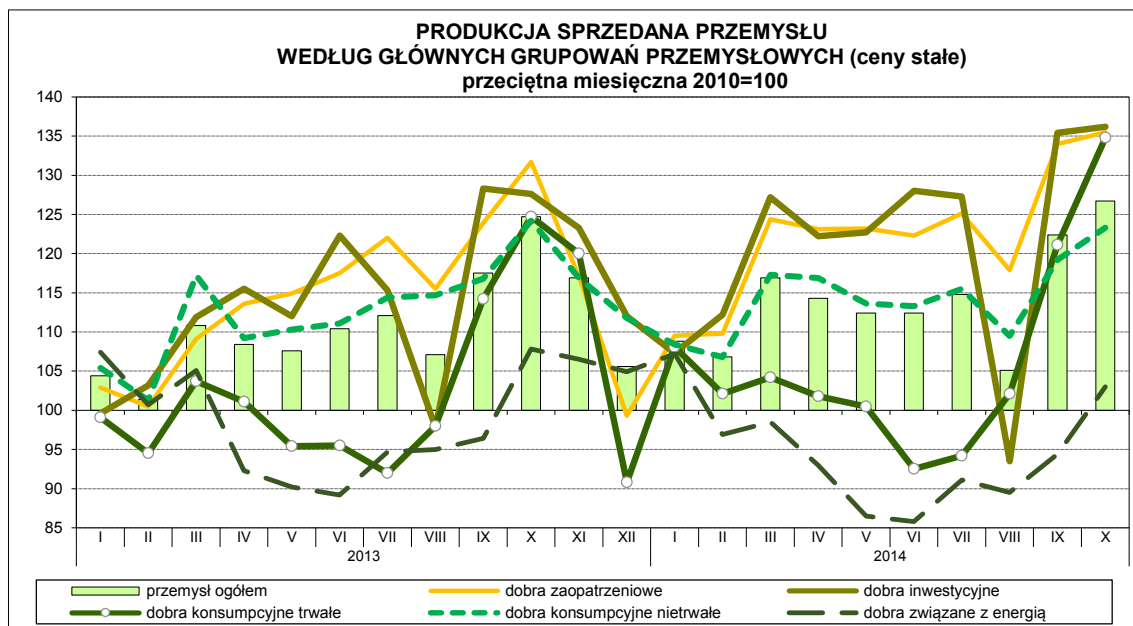

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu ogółem notowano w przetwórstwie przemysłowym – o 2,7%. W dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji produkcja sprzedana pozostała na poziomie sprzed roku. Niższa niż przed rokiem była produkcja w górnictwie i wydobywaniu – o 8,2% oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 3,1%.

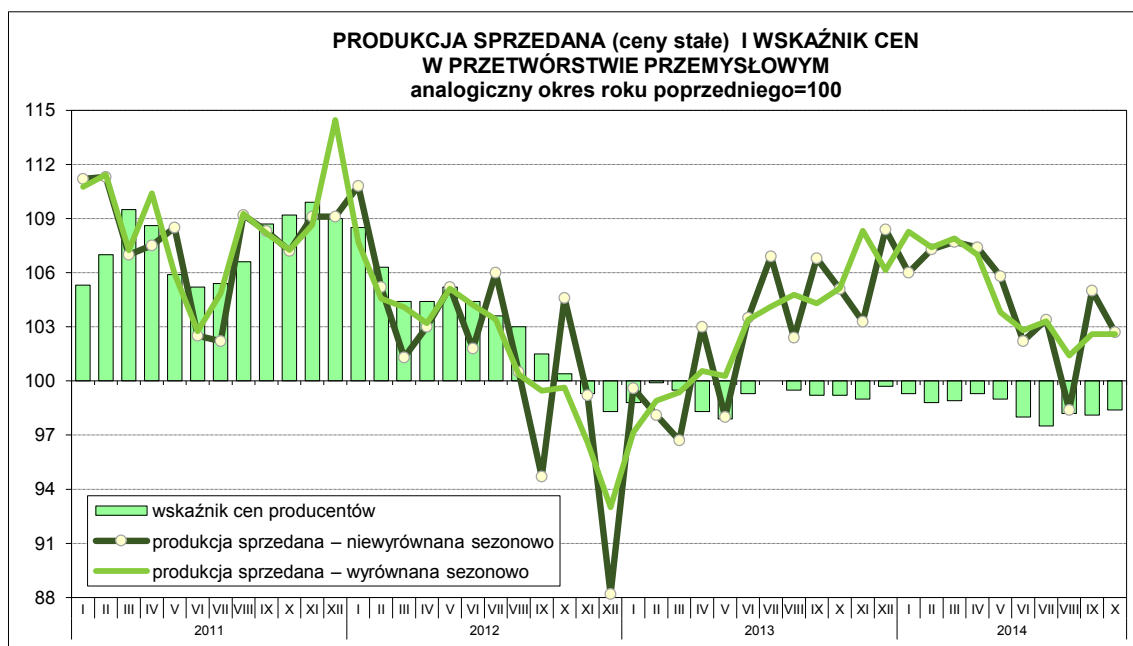
W okresie styczeń–październik br. produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż przed rokiem o 3,3% (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 1,7%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–październik br. była o 2,3% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 1,0% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 3,5%.

⁷ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W większości **głównych grupowań przemysłowych** w okresie styczeń–październik br. obserwowano wzrost produkcji w skali roku. Najbardziej zwiększyła się produkcja w zakresie dóbr inwestycyjnych – o 7,2% oraz zaopatrzeniowych – o 6,6%. Sprzedaż dóbr konsumpcyjnych trwałych była wyższa niż przed rokiem o 5,1%, a dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 1,2%. Spadła natomiast produkcja dóbr związanych z energią – o 3,7%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2014		2013	
	X	I-X	X	I-X	I-X	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł	104,6	101,7	101,6	103,3	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	102,0	101,9	91,8	94,4	4,0	4,5
przetwórstwo przemysłowe	105,1	101,7	102,7	104,6	85,6	84,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę..	99,2	100,7	96,9	95,7	8,1	8,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	109,4	106,8	100,0	100,4	2,3	2,3
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	105,8	104,1	88,7	88,8	1,8	2,2
produkcja artykułów spożywczych.....	101,2	102,6	97,7	100,1	16,1	16,6
produkcja napojów.....	99,0	97,5	102,0	100,9	1,7	1,7
produkcja odzieży	105,0	102,3	97,2	99,6	0,6	0,6
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	110,4	107,0	104,6	107,6	2,6	2,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	107,9	105,7	105,1	104,9	2,9	2,8
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej.....	101,3	98,3	95,9	99,8	7,1	7,6
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	96,0	96,9	99,9	98,4	4,7	4,9
produkcja wyrobów farmaceutycznych.....	108,1	103,6	105,1	107,3	1,1	1,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	111,1	105,9	102,5	106,6	6,1	6,0
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..	108,5	97,6	101,3	108,6	3,9	3,7
produkcja metali.....	109,3	94,4	101,1	107,9	3,9	3,7
produkcja wyrobów z metali.....	111,5	101,3	102,2	106,9	6,3	6,1
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	91,9	92,1	110,1	109,6	2,8	2,6
produkcja urządzeń elektrycznych.....	110,5	108,4	109,0	106,4	4,0	3,9
produkcja maszyn i urządzeń.....	92,6	93,0	109,9	107,9	3,1	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	110,1	105,1	104,1	104,7	9,8	9,6
produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	119,1	106,2	90,1	95,7	1,3	1,4
produkcja mebli	109,5	105,9	116,9	116,0	2,8	2,4

W październiku br. wzrost produkcji sprzedanej w skali roku notowano w 20 (spośród 34) działach przemysłu, w tym m.in w produkcji.:

- mebli – o 16,9%,
- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 10,1% (w tym sprzętu telekomunikacyjnego – o 49,4%),
- wyrobów tekstylnych – o 11,1%,
- maszyn i urządzeń – o 9,9% (m.in. maszyn ogólnego przeznaczenia – o 26,9%),
- urządzeń elektrycznych – o 9,0% (w tym izolowanych przewodów i kabli – o 21,1%),

- papieru i wyrobów z papieru – o 5,1% (m.in. masy włóknistej, papieru i tektury – o 5,6%),
- wyrobów farmaceutycznych – o 5,1%,
- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 4,1% (w tym części i akcesoriów do pojazdów silnikowych – o 6,3%).

Spadek w skali roku notowano m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 9,9%) oraz koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 4,1%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,1%) oraz w produkcji odzieży (o 2,8%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca blisko 16% produkcji sprzedanej przemysłu) w październiku br. była o 2,3% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 1,2%). Sprzedaż zmniejszyła się w większości grup, w tym w produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – o 15,8%, pozostałych artykułów spożywczych – o 11,4%, wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych – o 3,7%, wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 2,7%, przetwarzaniu i konserwowaniu owoców i warzyw – o 0,9%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 0,6%. Wzrosła natomiast sprzedaż w produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 10,5%, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków – o 8,7% oraz w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 2,5%.

Z obserwowanych w październiku br. 239 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 127 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. gazu ziemnego, siarki, produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, masła, serów niedojrzewających i twarogu, cukru, win owocowych, obuwia, tarcicy iglastej, płyt pilśniowych, koksu, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych, mydła, stali surowej, rur stalowych, odbiorników telewizyjnych, chłodziarek i zamrażarek, zmywarek do naczyń, pralek automatycznych, kuchni elektrycznych, ciągników rolniczych, pojazdów do transportu publicznego oraz rowerów. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 110 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, węgla brunatnego, produktów uboju bydła i cieląt, margaryny oraz produktów do smarowania, mleka, serów podpuszczkowych dojrzewających, wódki czystej, piwa, papierosów, tarcicy liściastej, benzyny silnikowej, olejów napędowych, olejów opałowych, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, włókien chemicznych, opon, cementu, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), miedzi rafinowanej, komputerów, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, odkurzaczy, kuchni gazowych z piekarnikiem, samochodów osobowych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, wagonów kolejowych towarowych oraz energii elektrycznej.

W okresie styczeń–wrzesień br. przedsiębiorstwa przemysłowe⁸ uzyskały lepszy niż przed rokiem **wynik finansowy** ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (wzrost o 0,9% do 56039 mln zł). **Wynik finansowy netto** zwiększył się o 0,2% do 52346,1 mln zł, natomiast **brutto** zmniejszył się o 0,7% do 60297,6 mln zł. Wynik finansowy netto był lepszy niż przed rokiem w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja. Znacznie pogorszył się natomiast w górnictwie i wydobywaniu – o 44,7% oraz w niewielkim stopniu – w przetwórstwie przemysłowym – o 2,9%. Spośród działań przetwórstwa przemysłowego niższy niż przed rokiem wynik finansowy netto uzyskano m.in. w produkcji pozostałego sprzętu transportowego, chemikaliów i wyrobów chemicznych, artykułów spożywczych oraz napojów. Wyższy niż przed rokiem wynik finansowy netto obserwowano natomiast m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyrobów z metali. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży w przemyśle ogółem ukształtował się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w okresie trzech kwartałów ub. roku (6,1%), pogorszyły się natomiast wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 6,5% przed rokiem do 6,3%) i netto (z 5,6% do 5,5%). Nieco zwiększył się wskaźnik poziomu kosztów (z 93,5% do 93,7%). Wyższe niż przed rokiem były wskaźniki płynności finansowej I stopnia (36,5% wobec 32,8%) oraz II stopnia (107,1% wobec 102,3%). Udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych zwiększył się w skali roku o 2,7 p.proc. do 80,9%, a udział ich przychodów w przychodach ogółem obniżył się z 87,6% do 79,3%.

W okresie styczeń–wrzesień br. **nakłady inwestycyjne**⁹ w przemyśle wyniosły 45,6 mld zł i wzrosły w skali roku o 13,6% (wobec wzrostu o 0,3% przed rokiem). Zwiększyły się nakłady w większości sekcji, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania. Wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji w przemyśle była wyższa niż w okresie trzech kwartałów ub. roku o 0,1% i wyniosła 24498,3 mln zł.

⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

⁹ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych i wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

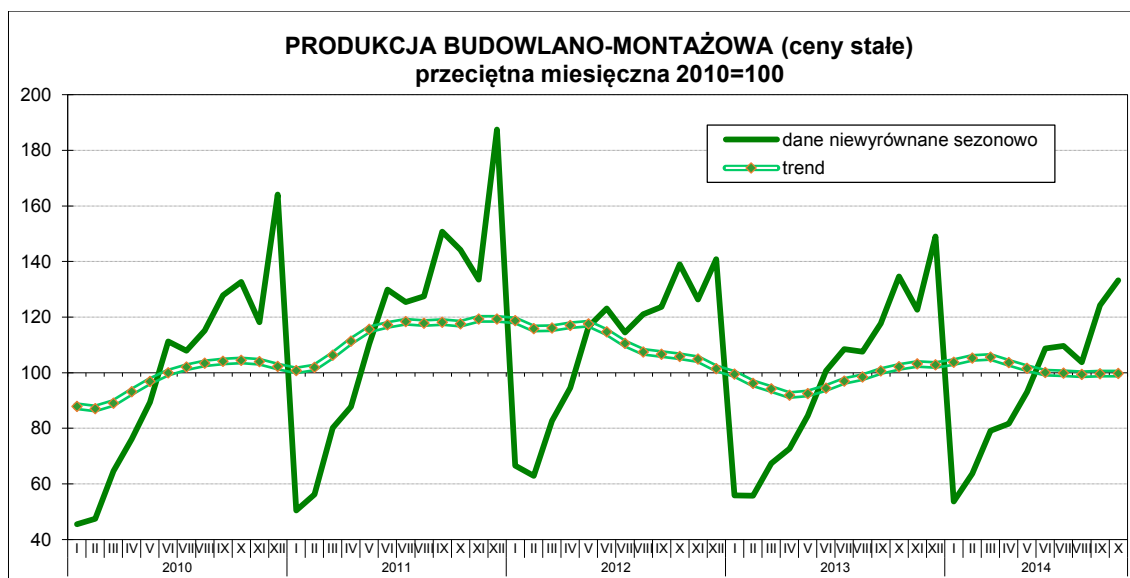

W listopadzie br. ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** oceniany jest pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Bardziej korzystne niż w październiku br. są oceny ogólnej sytuacji gospodarczej oraz portfela zamówień (na co wpływa poprawa w zakresie portfela krajowego). Pogorszyły się pozytywne prognozy dotyczące ogólnej sytuacji gospodarczej oraz negatywne prognozy dotyczące portfela zamówień. Optymistyczne oceny produkcji i sytuacji finansowej kształtują się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w październiku br., jednak prognozy w tych obszarach są negatywne wobec pozytywnych przed miesiącem. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być większe niż przewidywano w październiku br. Możliwe jest ograniczenie skali spadku cen wyrobów przemysłowych.

Utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. Wzrost nadwyżek zapasów zgłaszają przedsiębiorstwa produkujące wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych oraz wyroby z gumy i tworzyw sztucznych. Spadek nadmiernych zapasów w ujęciu miesięcznym sygnalizowany jest natomiast m.in. przez producentów chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz urządzeń elektrycznych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa¹⁰ zrealizowana w październiku br. na terenie kraju była o 1,0% niższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 5,6% we wrześniu br. i spadku o 3,2% w październiku ub. roku).

Podobnie jak przed miesiącem, w październiku br. mniejsza niż przed rokiem była produkcja budowlano-montażowa w podmiotach specjalizujących się w budowie budynków (o 2,7%). Odnotowano także spadek produkcji (wobec wzrostu we wrześniu br.) w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 1,7%). Większa niż przed rokiem była natomiast produkcja budowlano-montażowa podmiotów realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 3,1%). Spadek produkcji budowlano-montażowej dotyczył robót o charakterze inwestycyjnym (o 2,8% wobec wzrostu przed miesiącem). Utrzymał się wzrost sprzedaży robót o charakterze remontowym (wyniósł 2,5%).

Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa ogółem była w październiku br. o 0,9% niższa niż przed miesiącem i o 0,2% niższa niż przed rokiem.

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w okresie styczeń–październik br. była o 3,5% większa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec spadku o 14,4% przed rokiem).

¹⁰ W cenach stałych; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

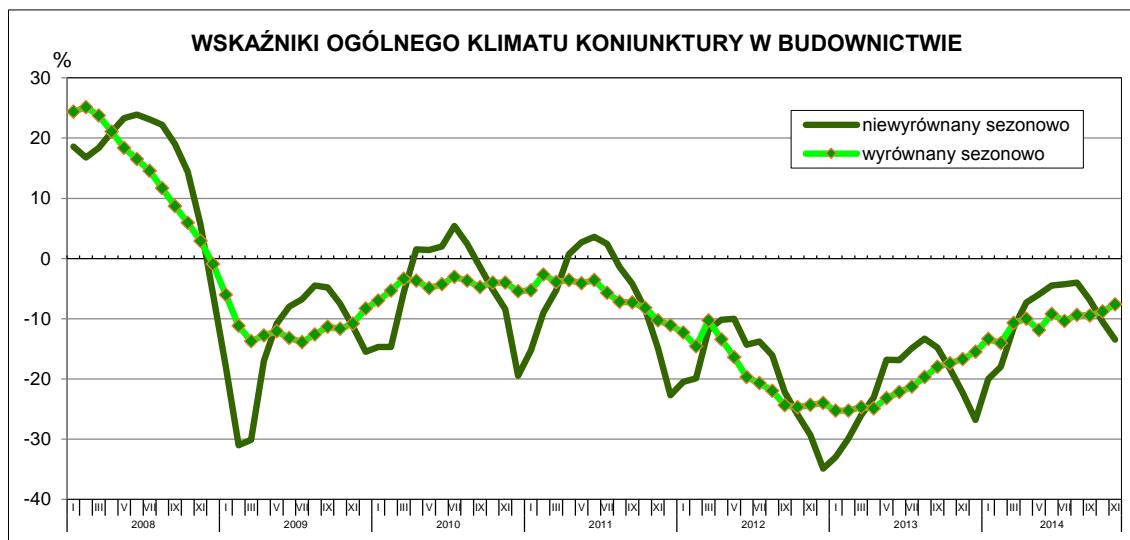
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2014		2013	
	X	I-X	X	I-X		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			struktura w %		
Ogółem	96,8	85,6	99,0	103,5	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym.....	98,2	85,6	97,2	101,8	64,9	66,0
remontowym.....	94,3	85,6	102,5	106,9	35,1	34,0
Budowa budynków	91,3	85,4	97,3	96,7	35,5	38,2
Budowa obiektów inżynierii ładowej i wodnej.....	98,5	81,8	98,3	107,5	37,4	36,0
Roboty budowlane specjalistyczne	103,5	92,0	103,1	108,3	27,1	25,8

W okresie **styczeń-wrzesień br. sytuacja finansowa przedsiębiorstw**¹¹ prowadzących działalność w zakresie budownictwa była lepsza niż w analogicznym okresie ub. roku, jednak nadal słabsza niż w innych obszarach gospodarki. Przedsiębiorstwa wykazały wyższy niż przed rokiem wynik finansowy brutto (2022,5 mln zł wobec 492,4 mln zł) oraz netto (1581,0 mln zł wobec 191,3 mln zł). Dodatkowo wyniki finansowe brutto i netto, wobec ujemnych przed rokiem, uzyskały podmioty zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii ładowej i wodnej. Wyższe niż przed rokiem były również wyniki finansowe w działach budowa budynków oraz roboty budowlane specjalistyczne. Wskaźnik poziomu kosztów przedsiębiorstw budowlanych ogółem wyniósł 97,1% i poprawił się w porównaniu z notowanym w okresie styczeń-wrzesień ub. roku (99,2%). Przedsiębiorstwa budowlane uzyskały lepszy wskaźnik rentowności ze sprzedaży (2,6% wobec 0,8% przed rokiem) oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto (2,9% wobec 0,8%) i netto (2,3% wobec 0,3%). Wzrosły wskaźniki płynności finansowej – I stopnia (do 33,9% z 30,7%) oraz II stopnia (do 101,3% z 97,1%). Zwiększył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw budowlanych (do 69,2% z 60,2% przed rokiem). **Nakłady inwestycyjne**¹² w budownictwie w okresie styczeń-wrzesień br. były o 6,2% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec spadku o 17,7% przed rokiem). Po głębokim spadku obserwowanym rok wcześniej, znacznie wzrosła liczba nowo rozpoczętych inwestycji – o 84,7%, a ich wartość kosztorysowa zwiększyła się o 8,0%.

¹¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

¹² Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych podano w cenach bieżących.

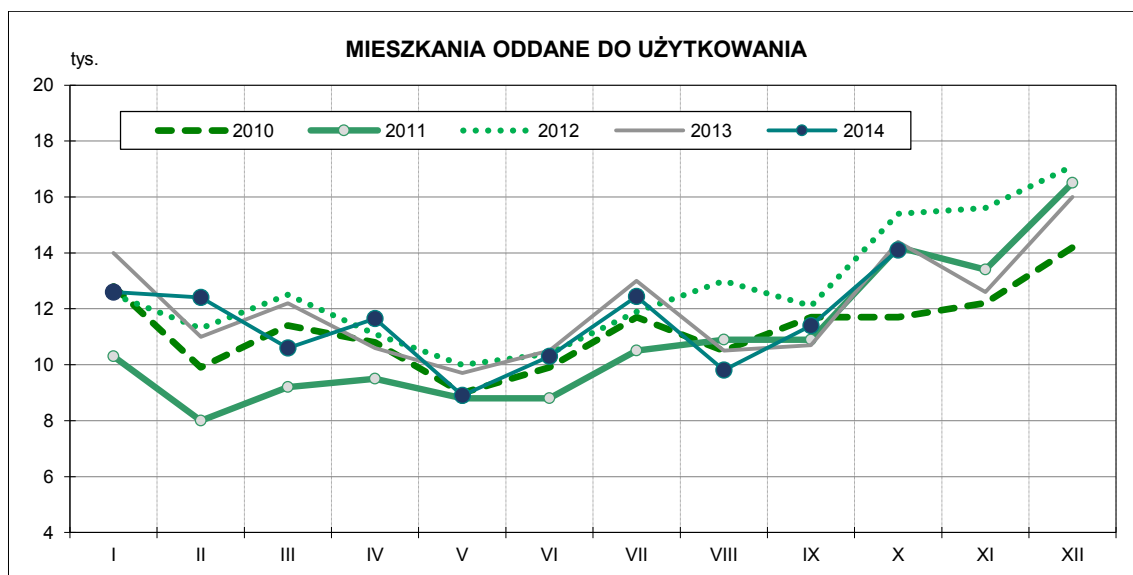

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie oceniany jest bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem, ale mniej niekorzystnie niż w analogicznym miesiącu ostatnich trzech lat. Pogarszają się w stosunku do października br. negatywne diagnozy i prognozy portfela zamówień oraz produkcji budowlano-montażowej na rynku krajowym, a także sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Przewidywane jest zwiększenie skali redukcji zatrudnienia. Firmy sygnalizują możliwość nieznacznie większego od prognozowanego przed miesiącem spadku cen robót budowlano-montażowych.

Podobnie jak przed miesiącem i przed rokiem, jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej przedsiębiorcy wskazują koszty zatrudnienia oraz konkurencję na rynku. W skali roku zmniejszyła się natomiast m.in. dotkliwość utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

Budownictwo mieszkaniowe

Po wzroście we wrześniu, w październiku br. ponownie odnotowano spadek w skali roku liczby mieszkań oddanych do użytkowania. Utrzymał się wzrost liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Według wstępnych danych¹³ w październiku br. **oddano do użytkowania** 14,1 tys. mieszkań, tj. o 2,4% mniej niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 6,4%). Obniżyła się liczba mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym (o 11,9% do 6,4 tys.). Wzrosła natomiast liczba oddanych mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 1,3% do 6,8 tys.). Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań oddano do użytkowania również w budownictwie komunalnym (358 wobec 241), spółdzielczym (260 wobec 202) oraz zakładowym (103 wobec 34). W budownictwie społecznym czynszowym w październiku br. oddano do użytkowania 196 mieszkań, podczas gdy w analogicznym miesiącu ub. roku nie oddano w tej formie budownictwa żadnego mieszkania.

W okresie styczeń–październik br. przekazano do użytkowania 114,2 tys. mieszkań, tj. o 2,0% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano spadek o 3,1%). Zmniejszyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym i spółdzielczym, a wzrosła – w budownictwie na sprzedaż lub wynajem, komunalnym, społecznym czynszowym oraz zakładowym.

¹³ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2013			I-X 2014		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	116 540	100,0	96,9	114 235	100,0	98,0
Indywidualne	66 597	57,1	102,4	61 947	54,2	93,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	44 275	38,0	91,4	45 888	40,2	103,6
Spółdzielcze	2 861	2,5	84,9	2 836	2,5	99,1
Społeczne czynszowe	1 096	0,9	102,8	1 394	1,2	127,2
Komunalne	1 488	1,3	70,3	1 778	1,6	119,5
Zakładowe	223	0,2	108,8	392	0,3	175,8

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–październik br. wyniosła 102,2 m² i była o 3,8 m² mniejsza niż przed rokiem.

W październiku br. notowano wzrost w skali roku liczby mieszkań, na których budowę **wydano pozwolenia** (o 9,5% do 13,4 tys.). Zwiększyła się także liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 5,2% do 14,5 tys.).

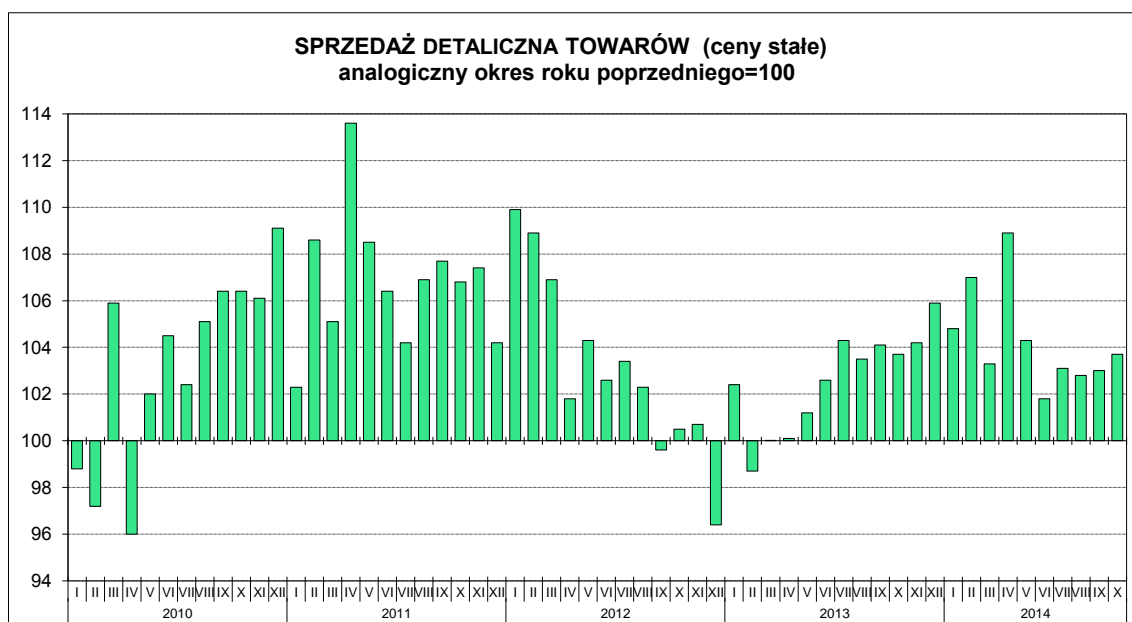
Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-X 2014					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	analogiczny okres roku poprzedniego=100
Ogółem	133 622	100,0	114,2	129 020	100,0	115,6
Indywidualne	65 688	49,2	99,2	67 286	52,2	103,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	64 801	48,5	138,8	58 485	45,3	134,8
Spółdzielcze	1 243	0,9	132,0	1 073	0,8	97,8
Społeczne czynszowe	367	0,3	43,4	883	0,7	215,4
Komunalne	1 271	0,9	60,3	1 057	0,8	97,0
Zakładowe	252	0,2	126,0	236	0,2	75,6

W końcu października br. **w budowie** było 709,7 tys. mieszkań (o 0,3% więcej niż przed rokiem).

Rynek wewnętrzny

W październiku br. **sprzedaż detaliczna**¹⁴ zwiększyła w skali roku o 3,7%, tj. podobnie jak przed rokiem (wobec wzrostu we wrześniu br. o 3,0%). W okresie styczeń-październik br. sprzedaż detaliczna była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 4,4% (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 2,0%).

Wyższa niż w październiku ub. roku była sprzedaż w większości grup. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem najwyższy wzrost notowano w jednostkach prowadzących pozostałą sprzedaż detaliczną w niewyspecjalizowanych sklepach (o 7,7%) oraz w podmiotach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi (o 6,6%). Po wzroście przed miesiącem, obniżyła się w skali roku sprzedaż w grupie pojazdy samochodowe, motocykle i części (0,5%). Pogłębił się spadek sprzedaży w podmiotach zajmujących się handlem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (do 5,0%).

¹⁴ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2014	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m	103,7	102,0	103,7	104,4
w tym:				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części.....	121,3	108,7	99,5	105,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe.....	97,6	96,4	95,0	97,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe.....	102,9	100,1	106,6	104,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	106,8	110,7	107,7	107,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	110,5	109,9	111,3	109,3
Włókno, odzież, obuwie	110,5	111,6	113,6	117,8
Meble, rtv, agd.....	103,5	105,6	102,9	102,4
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	101,6	98,7	103,3	104,1
Pozostałe.....	95,9	95,7	103,0	105,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹⁵ w październiku br. była o 1,0% niższa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 1,3%. W okresie styczeń–październik br. sprzedaż hurtowa w skali roku wzrosła o 1,5%, w tym wśród przedsiębiorstw hurtowych – o 1,1%.

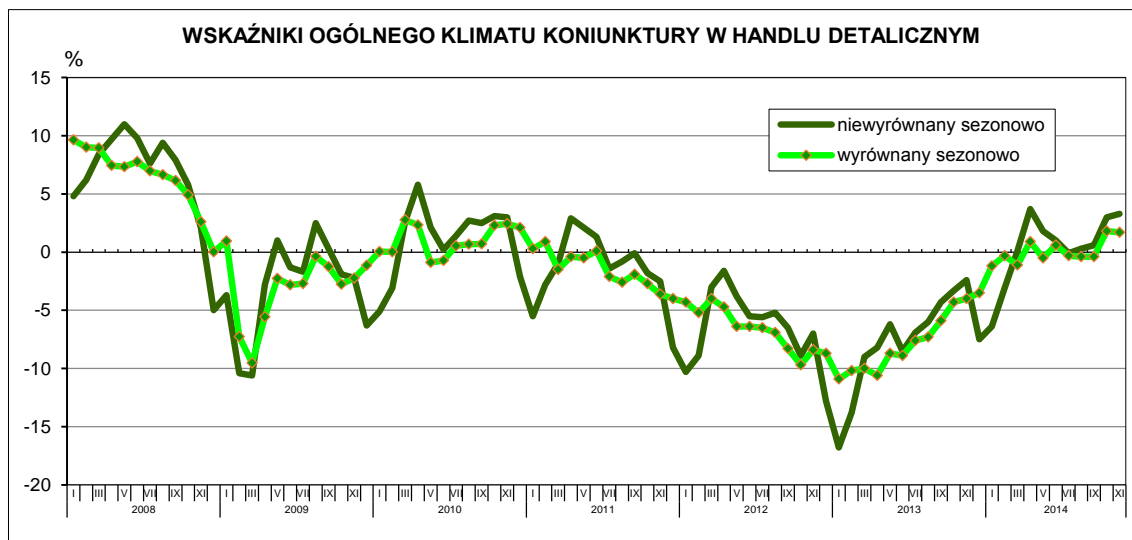
W okresie styczeń–wrzesień br. **wyniki finansowe**¹⁶ odnotowane przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych były lepsze niż przed rokiem. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększył się o 14,8% (do 11392,5 mln zł), wynik finansowy brutto wzrósł o 15,3% (do 10087,7 mln zł), a netto – o 17,9% (do 8280,9 mln zł). Zwiększyły się wskaźniki rentowności: ze sprzedaży (z 1,9% przed rokiem do 2,2%), obrotu brutto (z 1,7% do 1,9%) oraz obrotu netto (z 1,3% do 1,5%). Wskaźnik poziomu kosztów obniżył się z 98,3% do 98,1%. Zwiększyły się wskaźniki płynności finansowej – I stopnia (z 19,1% do 20,4%) oraz II stopnia (z 74,6% do 75,2%). Wzrósł udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw (z 70,8 do 75,3%). **Nakłady inwestycyjne**¹⁷ zrealizowane przez jednostki prowadzące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych w okresie styczeń–wrzesień br. były o 9,7% wyższe niż

¹⁵ W cenach bieżących; w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

¹⁷ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych i wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

przed rokiem (kiedy obniżyły się o 2,9%). Zmniejszyła się wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji (o 8,8% wobec wzrostu o 10,7% przed rokiem), przy spadku ich liczby (o 4,0%).

W listopadzie br. **ogólny klimat koniunktury** w handlu detalicznym jest oceniany pozytywnie, podobnie jak przed miesiącem. Utrzymują się korzystne oceny koniunktury formułowane przez jednostki duże. Poprawiły się pozytywne wskazania podmiotów średnich. Negatywne pozostają oceny przedsiębiorstw małych oraz mikro. Mniej optymistycznie niż w październiku br. oceniają koniunkturę przedsiębiorstwa z branży włókno, odzież, obuwie. Korzystne (wobec nieznacznie negatywnych przed miesiącem) są wskazania podmiotów z grup: artykuły gospodarstwa domowego ogółem oraz żywność. Nieznacznie pozytywne są wskazania jednostek z grupy pojazdy samochodowe. Oceny bieżącej sprzedaży są korzystne (wobec nieznacznie negatywnych przed miesiącem); mniej pesymistyczne niż w październiku br. są diagnozy sytuacji finansowej, przy nadal optymistycznych przewidywaniach w tych obszarach. Utrzymują się korzystne prognozy popytu na towary. Przewidywana skala redukcji zatrudnienia jest zbliżona do prognoz sprzed miesiąca. Dyrektorzy przedsiębiorstw oczekują, że ceny utrzymają się na dotychczasowym poziomie.

Wśród czynników ograniczających działalność firm handlowych w listopadzie br. jako najbardziej uciążliwe wskazywane są nadal: konkurencja na rynku, koszty zatrudnienia oraz wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W skali roku najbardziej zmniejszyła się dotkliwość barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niedostatecznym popytem.

Transport

W październiku br. **sprzedaż usług**¹⁸ w jednostkach transportu ogółem¹⁹ była o 6,9% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,9% we wrześniu br. oraz o 6,3% w analogicznym okresie ub. roku). W okresie dziesięciu miesięcy br. sprzedaż wzrosła o 4,6% w skali roku.

W październiku br. wzrost sprzedaży usług, w porównaniu z analogicznym okresem ub. Roku, notowano m.in. w transporcie samochodowym (o 9,9%) oraz w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 3,9%). Pogłębił się spadek w transporcie kolejowym (o 7,1%).

Przewozy ładunków ogółem w październiku br. wyniosły 45,8 mln ton, tj. o 3,1% więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Wzrost przewozów obserwowano w transporcie samochodowym oraz śródlądowym transporcie wodnym. W okresie styczeń–październik br. przewieziono 397,1 mln ton ładunków (wzrost o 3,3% w skali roku). Średniodobowe przewozy ładunków ogółem w październiku br. były większe niż przed miesiącem o 1,8%.

W październiku br. **transportem kolejowym** przewieziono 21,7 mln ton ładunków, tj. 3,1% mniej niż przed rokiem, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 189,4 mln ton ładunków (spadek o 1,6%). W październiku br. średniodobowe przewozy ładunków były większe niż przed miesiącem o 0,5% (wobec wzrostu o 6,0% przed rokiem).

Transportem samochodowym zarobkowym w październiku br. przewieziono 18,4 mln ton ładunków, tj. o 14,0% więcej niż przed rokiem, natomiast w okresie dziesięciu miesięcy br. – 156,8 mln ton (wzrost o 11,9% w skali roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 11,4%.

Transportem rurociągowym przetłoczono w październiku br. 4,5 mln ton ropy i produktów naftowych (o 5,2% mniej niż przed rokiem), a od początku roku – 41,1 mln ton (o 2,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przewozy ładunków **transportem morskim** w październiku br. wyniosły 0,6 mln ton (o 11,5% mniej niż w październiku ub. roku). W okresie dziesięciu miesięcy br. transportem morskim przewieziono 5,4 mln ton ładunków (spadek w skali roku o 6,4%).

¹⁸ Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, pasażerów, bagażu i poczty, przeladunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹⁹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach transportowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

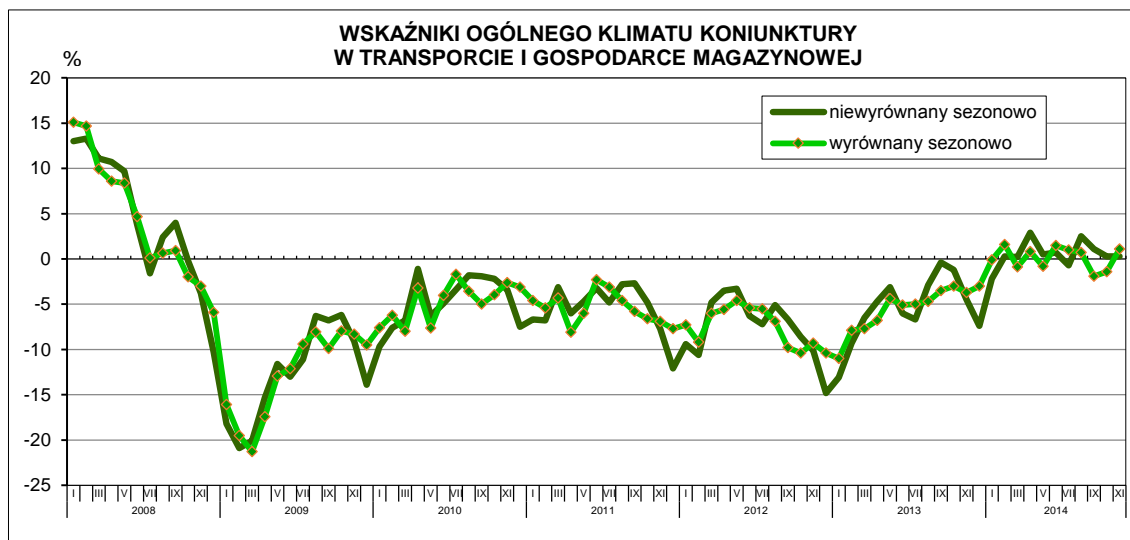
W **portach morskich** w październiku br. przeładowano 6,0 mln ton ładunków, tj. o 1,2% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się przeładunki kontenerów (o 21,7%), przeładunki w grupie ładunków masowych ciekłych (o 18,1%) i ładunków tocznych (o 10,6%). Zmniejszyły się natomiast przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych (o 19,0%) i ładunków masowych suchych (o 17,9%).

Wzrost przeładunków w październiku br. w skali roku obserwowano w portach: Gdynia (o 14,2% do 1,4 mln ton), Gdańsk (o 6,7% do 2,8 mln ton) oraz Świnoujście (o 0,6% do 1,1 mln ton). Spadek w skali roku odnotowano natomiast w portach Police (o 48,7% do 0,1 mln ton) oraz Szczecin (o 29,1% do 0,6 mln ton). Od początku roku w portach morskich przeładowano 56,2 mln ton ładunków, tj. o 5,1% więcej niż przed rokiem.

W okresie styczeń-wrzesień br. **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw²⁰ w sekcji transport i gospodarka magazynowa kształtowała się lepiej niż w analogicznym okresie ub. roku, na co wpływały korzystne wyniki w dziale transport lądowy i rurociągowy. Wyniki finansowe w dziale magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport były gorsze niż przed rokiem. W transporcie i gospodarce magazynowej ogółem wyraźnie zwiększyły się wyniki finansowe brutto (z 2346,3 mln zł do 3267,5 mln zł) oraz netto (z 1847,1 mln zł do 2596,8 mln zł). Korzystniejszy niż przed rokiem był wskaźnik poziomu kosztów (95,6% wobec 96,7% przed rokiem). Poprawiły się także wskaźniki rentowności obrotu brutto (do 4,4% z 3,4%) i netto (do 3,5% z 2,6%). Zwiększyły się wskaźniki płynności finansowej – I stopnia z 56,0% do 61,8% oraz II stopnia ze 117,4% do 126,8%. Wzrósł udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw – z 69,5% do 75,4%. **Nakłady inwestycyjne**²¹ zrealizowane przez jednostki prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej w okresie styczeń-wrzesień były o 20,5% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu przed rokiem o 11,9%). Zmniejszyła się liczba nowo rozpoczętych inwestycji (o 5,7%) oraz ich wartość kosztorysowa (o 14,5%).

²⁰ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

²¹ Dane dotyczące nakładów inwestycyjnych oraz wartości kosztorysowej podano w cenach bieżących.

W listopadzie br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest nadal pozytywny, podobny jak przed miesiącem. Pozytywne wobec negatywnych w październiku są oceny sytuacji finansowej, nieznacznie pogorszyły się jej negatywne prognozy. Bardziej negatywne niż przed miesiącem są oceny bieżącego popytu i sprzedaży. Pogorszyły się także niekorzystne przewidywania w tych obszarach. Przedsiębiorcy nadal sygnalizują możliwość spadku cen usług. Skala planowanych zwolnień pracowników może być większa od przewidywanej w październiku br.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych, **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**²² we wrześniu br. wyniosło minus 235 mln EUR (wobec minus 551 mln EUR przed rokiem). **Saldo obrotów towarowych** ukształtowało się na poziomie 614 mln EUR (608 mln EUR rok wcześniej), przy czym eksport zwiększył się o 5,5% do 14251 mln EUR, a import wzrósł o 5,8% do 13637 mln EUR. **Saldo usług** wyniosło 461 mln EUR i było niższe niż przed rokiem o 59 mln EUR. Było to rezultatem dodatnich sald: usług transportowych (390 mln EUR) i pozostałych usług (160 mln EUR) oraz ujemnego salda podróży zagranicznych (minus 89 mln EUR). Przychody z tytułu eksportu usług ukształtowały się na poziomie 2812 mln EUR (spadek o 0,2%), a rozchody z tytułu importu usług wyniosły 2351 mln EUR (wzrost o 2,4%). Ujemne **saldo dochodów pierwotnych** we wrześniu br. wyniosło 1592 mln EUR i pogłębiło się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 32 mln EUR. Na wysokość salda dochodów pierwotnych w znacznym stopniu wpłynęło ujemne saldo dochodów z inwestycji (minus 2076 mln EUR), w ramach którego dochody uzyskane przez bezpośrednich inwestorów zagranicznych z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach ukształtowały się na poziomie 1418 mln EUR.

Saldo dochodów wtórnych we wrześniu br. było dodatnie i wyniosło 282 mln EUR (wobec minus 119 mln EUR przed rokiem), przy czym wartość przychodów zwiększyła się w porównaniu z wrześniem ub. roku o 218 mln EUR do 586 mln EUR, a wartość rozchodów zmniejszyła się o 183 mln EUR do 304 mln EUR.

Rachunek kapitałowy zamknął się dodatnim saldem w wysokości 452 mln EUR (wobec 127 mln EUR we wrześniu ub. roku), a kwoty przychodów i rozchodów ukształtowały się odpowiednio na poziomie 502 mln EUR oraz 50 mln EUR (wobec 165 mln EUR oraz 38 mln EUR przed rokiem).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego we wrześniu br. wyniosło minus 628 mln EUR (wobec minus 1372 mln EUR przed rokiem). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 4981 mln EUR, przy czym wartość pasywów inwestycji bezpośrednich wyniosła 1413 mln EUR. **Polskie inwestycje za granicą** (łącznie z oficjalnymi aktywami rezerwowymi) wyniosły 4353 mln EUR, w tym wartość aktywów inwestycji bezpośrednich ukształtowała się na poziomie 1635 mln EUR. Na wielkość salda rachunku finansowego wpływały również **inwestycje portfelowe**, gdzie odnotowano wzrost aktywów rezydentów w wysokości 1554 mln EUR oraz napływ kapitału nierezydentów w kwocie 1568 mln EUR. W pozostałych inwestycjach odnotowano zmniejszenie aktywów rezydentów w kwocie 1110 mln EUR, a w przypadku nierezydentów zarejestrowano napływ kapitału do Polski w wysokości 2000 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 102 mln EUR. Wartość **oficjalnych aktywów rezerwowych** we wrześniu br. zwiększyła się o 2172 mln EUR do 80328 mln EUR.

²² Opracowano na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego (NBP).

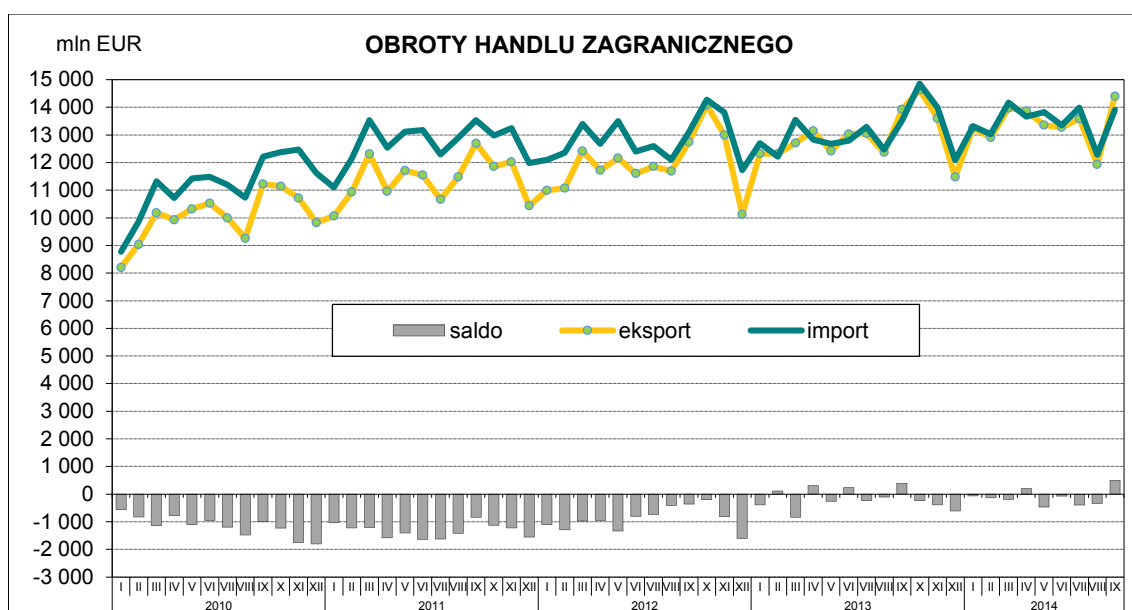
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2013	IX 2014	X 2013-IX 2014 ^a
	w mln EUR		
RACHUNEK BIEŻĄCY	-551	-235	-5099
Saldo obrotów towarowych	608	614	983
Eksport.....	13503	14251	155385
Import.....	12895	13637	154402
Saldo usług	520	461	7154
Przychody	2817	2812	33840
Rozchody	2297	2351	26686
Saldo dochodów pierwotnych	-1560	-1592	-13749
Przychody	674	991	10609
Rozchody	2234	2583	24358
Saldo dochodów wtórnych	-119	282	513
Przychody	368	586	6281
Rozchody	487	304	5768
RACHUNEK KAPITAŁOWY	127	452	9703
Przychody	165	502	10506
Rozchody	38	50	803
RACHUNEK FINANSOWY	-1372	-628	-3818
Inwestycje bezpośrednie - aktywa	1197	1635	2744
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	-53	151	1584
Instrumenty dłużne	1250	1484	1160
Inwestycje bezpośrednie - pasywa	1229	1413	7594
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	883	953	6321
Instrumenty dłużne	346	460	1273
Inwestycje portfelowe - aktywa	10	1554	4835
Udziałowe papiery wartościowe.....	60	1404	2556
Dłużne papiery wartościowe.....	-50	150	2279
Inwestycje portfelowe - pasywa	376	1568	6350
Udziałowe papiery wartościowe.....	-436	1498	4583
Dłużne papiery wartościowe.....	812	70	1767
Pozostałe inwestycje - aktywa	3552	-1110	2728
NBP	0	0	1
Sektor rządowy.....	6	4	7
Monetarne Instytucje Finansowe	3594	-1637	774
Pozostałe sektory.....	-48	523	1946
Pozostałe inwestycje - pasywa	1487	2000	-1970
NBP	-249	725	421
Sektor rządowy.....	769	639	744
Monetarne Instytucje Finansowe	648	819	-1327
Pozostałe sektory.....	319	-183	-1808
Pochodne instrumenty finansowe	13	102	-557
Oficjalne aktywa rezerwowe	-3052	2172	-1594
SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-948	-845	-8422

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–wrzesień br. obroty towarowe handlu zagranicznego były wyższe niż przed rokiem, ale ich dynamika w III kwartale była słabsza niż w I półroczu br. W nieco większym stopniu wzrósł import niż eksport, co wpłynęło na pogłębienie ujemnego salda. Zwiększyła się wartość wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym krajami UE) oraz z krajami rozwijającymi się. Obroty z krajami Europy Środkowo-Wschodniej obniżyły się – zwłaszcza po stronie eksportu. Relacje cenowe wymiany w okresie styczeń–sierpień br. kształtowały się korzystniej niż przed rokiem, na co wpłynął spadek cen towarów importowanych.

Eksport wyrażony w złotych zwiększył się w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku o 4,6% i wyniósł 503,2 mld zł, a import wzrósł o 4,8% do 507,2 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 4,0 mld zł (w okresie styczeń–wrzesień ub. roku minus 3,1 mld zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 4,6% do 120,5 mld EUR, a po stronie importu – o 4,7% do 121,5 mld EUR. Ujemne saldo wyniosło 1,0 mld EUR (przed rokiem minus 0,8 mld EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 164,5 mld USD i był o 8,0% wyższy niż przed rokiem, a import – 165,9 mld USD, tj. o 8,2% większy. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 1,3 mld USD (po trzech kwartałach ub. roku minus 1,0 mld USD).

Eksport w cenach stałych w okresie ośmiu miesięcy br. był wyższy niż przed rokiem o 4,8%, a import większy o 9,5%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 8,3%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej obniżył się o 14,2%, a z krajami rozwijającymi się wzrósł o 1,1%. Zwiększył się wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE – o 7,6%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 4,8%, a z krajów rozwijających się – o 18,5%.

W okresie styczeń–sierpień br. ceny transakcyjne towarów eksportowanych (liczone w złotych) były wyższe niż przed rokiem o 0,2%, a towarów importowanych – niższe o 3,9%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na poziomie 104,3 (wobec 101,6 w okresie styczeń–sierpień ub. roku).

W obrotach towarowych z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 101,4 wobec 99,1 w okresie ośmiu miesięcy ub. roku.

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na poziomie 103,8 (wobec 108,7 w okresie styczeń–sierpień ub. roku), co spowodowane było szybszym spadkiem cen towarów importowanych (o 5,5%) niż eksportowanych (o 1,9%).

W obrotach z krajami rozwijającymi się wskaźnik terms of trade wyniósł 107,6 (wobec 107,4 w okresie styczeń–sierpień ub. roku), na co wpłynął spadek cen towarów importowanych (o 2,9%) i wzrost cen towarów eksportowanych (o 4,5%).

Obroty towarowe handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

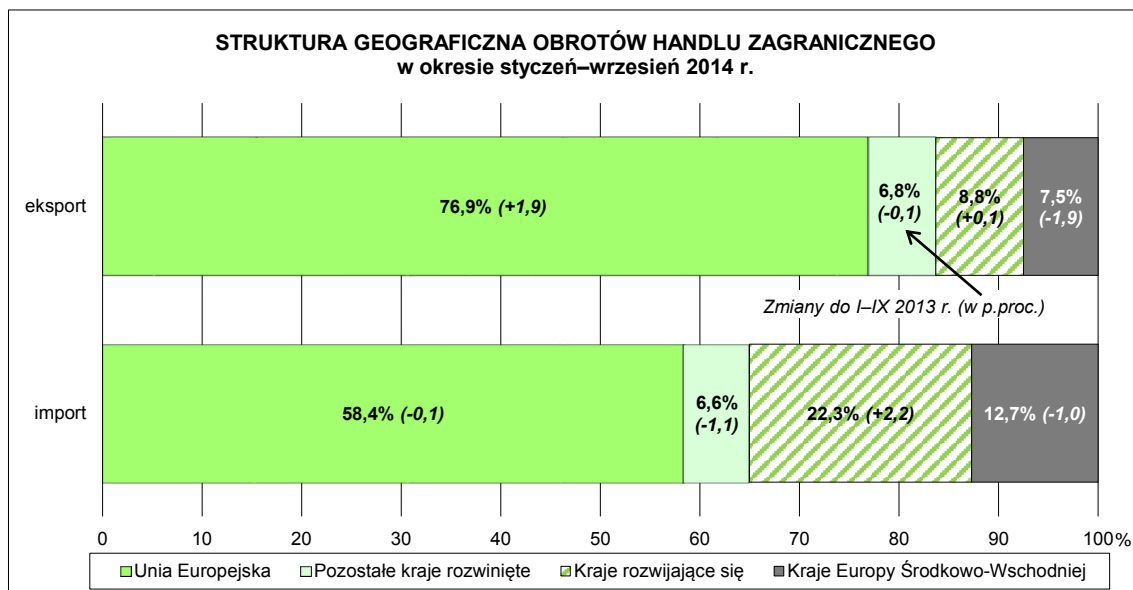
Wyszczególnienie	I–IX 2014						I–IX 2013	I–IX 2014
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–IX 2013=100				
				zł	EUR	USD		
EKSPORT	503198,2	120549,1	164535,5	104,6	104,6	108,0	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	421246,7	100917,0	137739,1	106,8	106,8	110,2	81,9	83,7
w tym Unia Europejska.....	386816,1	92670,3	126474,1	107,1	107,1	110,5	75,0	76,9
w tym strefa euro.....	268946,5	64430,3	87938,5	108,4	108,3	111,7	51,6	53,4
Kraje rozwijające się	44119,6	10567,5	14427,7	105,5	105,5	109,2	8,7	8,8
Kraje Europy Śr.-Wsch.	37831,9	9064,6	12368,7	84,0	84,1	87,1	9,4	7,5
IMPORT^a	507242,8	121525,0	165882,3	104,8	104,7	108,2	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	329683,3	78983,3	107821,9	102,9	102,9	106,2	66,2	65,0
w tym Unia Europejska.....	296260,7	70977,2	96889,9	104,6	104,5	107,9	58,5	58,4
w tym strefa euro.....	232855,7	55786,4	76156,0	105,2	105,2	108,5	45,7	45,9
Kraje rozwijające się	113084,9	27095,5	36962,9	116,0	115,9	119,8	20,1	22,3
Kraje Europy Śr.-Wsch.	64474,6	15446,2	21097,5	97,0	96,9	100,5	13,7	12,7
SALDO	-4044,6	-975,9	-1346,8	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	91563,4	21933,7	29917,2	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska.....	90555,4	21693,1	29584,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro.....	36090,8	8643,9	11782,5	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-68965,3	-16528,0	-22535,2	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.	-26642,7	-6381,6	-8728,8	x	x	x	x	x

^a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są **wg kraju pochodzenia**. Dane dot. importu **wg kraju wysyłki** dostępne są w Informacji bieżącej o wynikach wstępnych *Obroty handlu zagranicznego ogółem i wg krajów I–IX 2014 r.* na stronie internetowej GUS:

http://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/25/1/obroty_handlu_zagranicznego_o_golem_i_wedlug_krajow_1-9m2014.pdf

U w a g a: Dane o strukturze i dynamice dla obrotów Polski z krajami rozwiniętymi, w tym UE oraz krajami Europy Środkowo-Wschodniej podano w warunkach porównywalnych, tj. uwzględniono wartość obrotów handlu zagranicznego Chorwacji, która przystąpiła do Unii Europejskiej w dniu 1.07.2013 r., a wcześniej była zaliczana do krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

W okresie styczeń–wrzesień br. **w strukturze geograficznej** obrotów udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE) zwiększył się w skali roku w eksporcie, a obniżył się w imporcie. Wzrósł udział krajów rozwijających się, przy spadku – krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

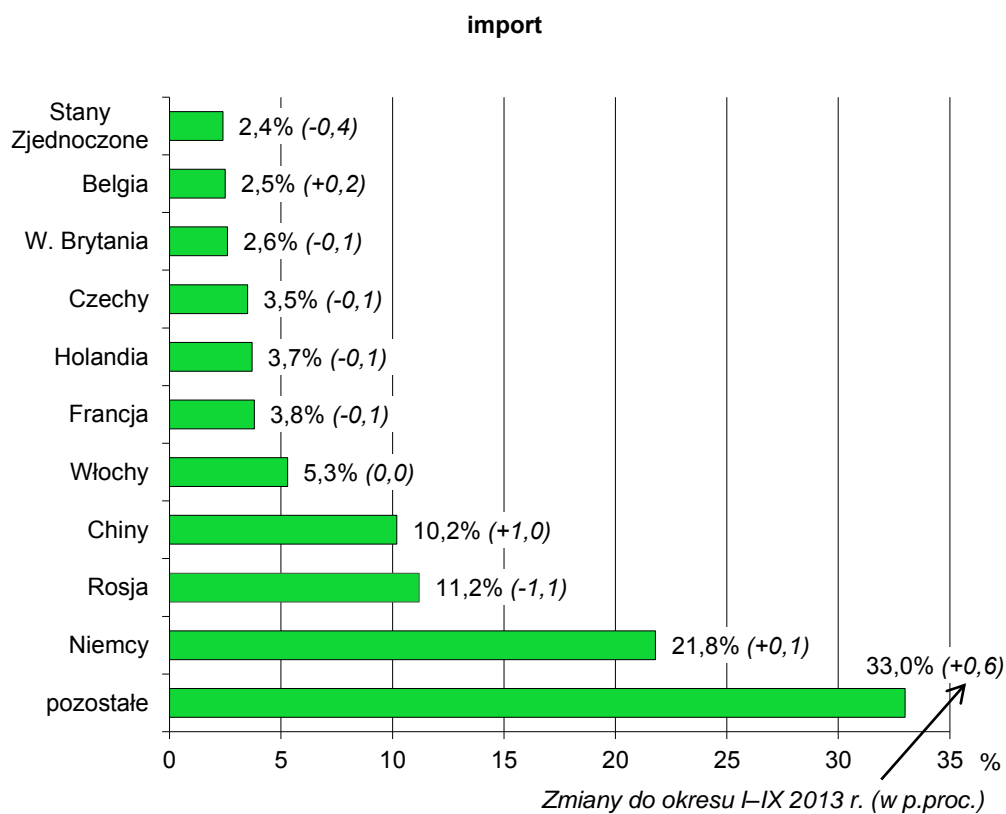
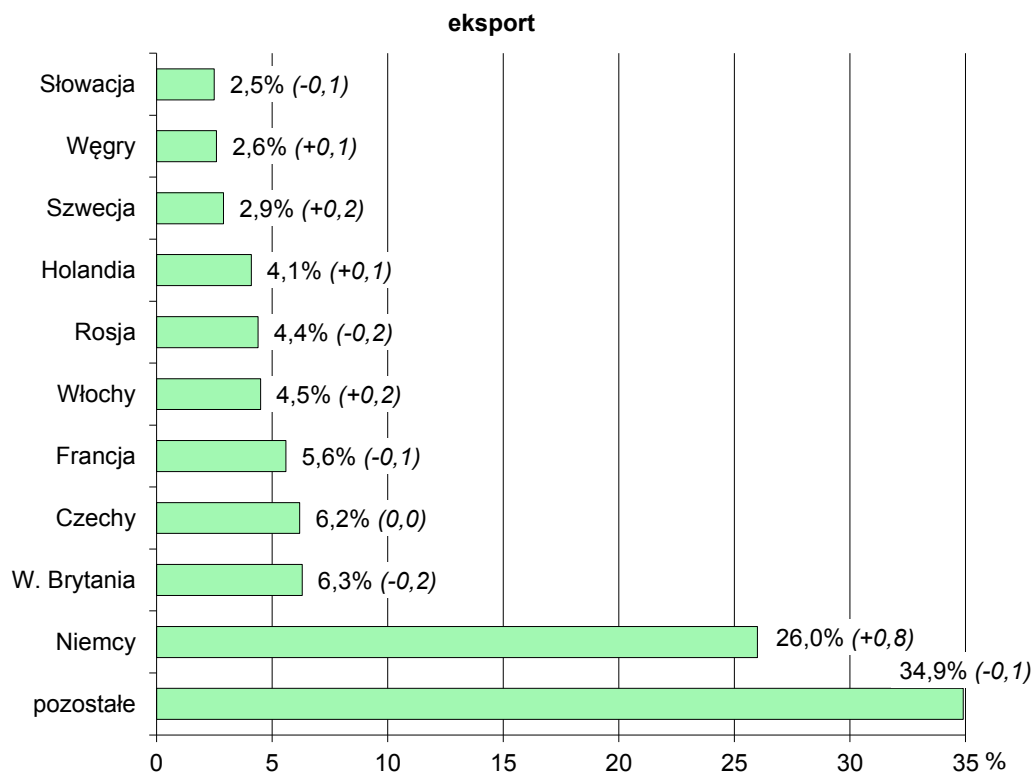
Obroty z krajami **Unii Europejskiej** wzrosły o 7,1% w eksporcie do 386,8 mld zł oraz o 4,6% w imporcie do 296,3 mld zł. Dodatkowo saldo wymiany było większe niż przed rokiem i wyniosło 90,6 mld zł (po trzech kwartałach ub. roku 77,7 mld zł). Obroty wyrażone w euro w eksporcie wyniosły 92,7 mld EUR, tj. 7,1% więcej niż przed rokiem, a w imporcie – 71,0 mld EUR, tj. o 4,5% więcej. Dodatkowo saldo osiągnęło poziom 21,7 mld EUR (wobec 18,6 mld EUR przed rokiem). Eksport i import w dolarach USA był wyższy niż przed rokiem odpowiednio o 10,5% i o 7,9%, a dodatkowo saldo wyniosło 29,6 mld USD (wobec 24,6 mld USD w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Udział krajów Unii Europejskiej w eksporcie ogółem zwiększył się z 75,0% przed rokiem do 76,9%, a w imporcie obniżył się z 58,5% do 58,4%.

Wartość obrotów z **Niemcami** wzrosła w eksporcie o 7,7% do 130,6 mld zł, a w imporcie zwiększyła się o 5,2% do 110,5 mld zł. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 20,1 mld zł (w okresie styczeń–wrzesień ub. roku 16,2 mld zł). Również w euro eksport wzrósł o 7,7%, a import o 5,2%. Dodatkowo saldo wyniosło 4,8 mld EUR (wobec 3,9 mld EUR przed rokiem). Udział Niemiec w obrotach ogółem zwiększył się w eksporcie z 25,2% do 26,0%, a w imporcie – z 21,7% do 21,8%.

W wymianie z Niemcami wg grup towarowych SITC odnotowano wzrost eksportu m.in. części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych oraz mebli i ich części, a spadek – miedzi, pojazdów samochodowych do przewozu osób oraz spalinowych silników tłokowych i ich części. W imporcie znacznie wzrosła wartość dostaw pojazdów samochodowych do przewozu osób, natomiast obniżyła się – m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części.

Wśród naszych partnerów handlowych, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały: w eksporcie – W. Brytania (6,3%), Czechy (6,2%), Francja (5,6%), Włochy (4,5%), Rosja (4,4%), Holandia (4,1%), Szwecja (2,9%), Węgry (2,6%) i Słowacja (2,5%), a w imporcie – Rosja (11,2%), Chiny (10,2%), Włochy (5,3%), Francja (3,8%), Holandia (3,7%), Czechy (3,5%), W. Brytania (2,6%), Belgia (2,5%) oraz Stany Zjednoczone (2,4%).

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–wrzesień 2014 r.**

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku, zmniejszyły się w eksporcie o 16,0% do 37,8 mld zł, a w imporcie – o 3,0% do 64,5 mld zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 26,6 mld zł (wobec minus 21,4 mld zł przed rokiem). Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 9,1 mld EUR, tj. o 15,9% mniej niż przed rokiem, a w imporcie – 15,4 mld EUR, tj. odpowiednio o 3,1% mniej. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 6,4 mld EUR (wobec minus 5,2 mld EUR po trzech kwartałach ub. roku). Eksport w dolarach USA obniżył się o 12,9%, natomiast import nieznacznie wzrósł – o 0,5%. Ujemne saldo wyniosło 8,7 mld USD (wobec minus 6,8 mld USD przed rokiem). Udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej w obrotach ogółem zmniejszył się: po stronie eksportu z 9,4% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 7,5%, a importu – z 13,7% do 12,7%.

Po trzech kwartałach br. **Rosja** zajmowała szóste miejsce na liście naszych partnerów handlowych w eksporcie oraz drugie – w imporcie (przed rokiem odpowiednio piąte i drugie miejsce). Eksport do Rosji w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku obniżył się o 12,5% do 22,3 mld zł, a import zmniejszył się o 4,7% do 56,6 mld zł. Ujemne saldo obrotów ukształtowało się na poziomie 34,3 mld zł (wobec minus 34,0 mld zł przed rokiem). Obroty z Rosją wyrażone w euro zmniejszyły się o 12,4% w eksporcie i o 4,8% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 8,2 mld EUR (w okresie styczeń–wrzesień ub. roku minus 8,2 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 9,3%, a w imporcie o 1,3%. Ujemne saldo wyniosło 11,2 mld USD (przed rokiem minus 10,7 mld USD). Udział Rosji w eksporcie ogółem obniżył się z 5,3% w okresie trzech kwartałów ub. roku do 4,4%, a w imporcie – z 12,3% do 11,2%.

W obrotach z Rosją (wg grup SITC) zmniejszył się przede wszystkim eksport części i akcesoriów do pojazdów mechanicznych oraz owoców i orzechów świeżych lub suszonych, natomiast wzrósł – pozostałych maszyn i urządzeń specjalistycznych. W imporcie obniżyła się wartość dostaw ropy naftowej.

Ukraina – drugi po Rosji partner handlowy Polski w grupie krajów Europy Środkowo-Wschodniej – przesunęła się z ósmego przed rokiem miejsca w eksporcie ogółem na czternaste, a w imporcie pozostała na dwudziestej pierwszej pozycji. Eksport na Ukrainę zmniejszył się w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku o 27,9% do 9,6 mld zł, natomiast import był wyższy odpowiednio o 7,8% i wyniósł 5,4 mld zł. Dodatkowo saldo obrotów obniżyło się z 8,3 mld zł przed rokiem do 4,2 mld zł. Obroty z Ukrainą wyrażone w euro były niższe niż rok wcześniej w eksporcie o 27,8%, a w imporcie wzrosły o 7,8%. Saldo wyniosło 1,0 mld EUR (po trzech kwartałach ub. roku 2,0 mld EUR). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA spadła w eksporcie o 25,3%, a w imporcie zwiększyła się o 11,7%. Saldo ukształtowało się na poziomie 1,4 mld USD (przed rokiem 2,6 mld USD). Udział Ukrainy w eksporcie ogółem obniżył się z 2,8% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 1,9%, a w imporcie ogółem wzrósł z 1,0% do 1,1%.

W obrotach z Ukrainą (wg grup SITC) obniżył się eksport m.in. olejów ropy naftowej, oraz papieru, tektury i wyrobów z nich. W imporcie odnotowano wzrost wartości m.in. forniru, sklejk, płyt wiórowych, innych wyrobów z drewna, sztab, prętów, kątowników itp. z żeliwa lub stali oraz wyrobów walcowanych płaskich z żeliwa lub stali niestopowej nieplaterowanych, niepokrytych ani niepowleczonech.

W **obrotach ogółem wg nomenklatury SITC** odnotowano wzrost we wszystkich sekcjach towarowych, z wyjątkiem paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W strukturze towarowej eksportu, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku zwiększył się udział m.in. różnych wyrobów przemysłowych, przy spadku udziału paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca. W imporcie natomiast wzrósł udział m.in. różnych wyrobów przemysłowych, a obniżył się – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2014		I-IX 2013	
	w mln zł	I-IX 2013=100	struktura w %	
EKSPORT	503198,2	104,6	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	54008,6	104,3	10,7	10,8
Napoje i tytoń.....	7728,7	119,9	1,5	1,3
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	12459,4	102,1	2,5	2,5
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne.....	21002,8	93,9	4,2	4,7
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne.....	1471,3	104,7	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	46391,8	104,3	9,2	9,3
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	101308,1	102,8	20,1	20,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	190119,4	105,1	37,8	37,6
Różne wyroby przemysłowe	68030,4	110,3	13,5	12,8
IMPORT	507242,8	104,8	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	36295,7	103,9	7,2	7,2
Napoje i tytoń.....	3158,2	105,8	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	16368,2	100,7	3,2	3,4
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne.....	55523,4	99,5	11,0	11,5
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne.....	1984,8	99,4	0,4	0,4
Chemikalia i produkty pokrewne	75453,9	106,7	14,9	14,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	90507,7	106,9	17,8	17,5
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	167104,1	104,0	32,9	33,2
Różne wyroby przemysłowe	51132,7	116,6	10,1	9,1

Eksport **produktów rolno-spożywczych** w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku był wyższy o 5,2% i wyniósł 65595,1 mln zł (15716,3 mln EUR), a import wzrósł o 3,5% do 45040,3 mln zł (10790,7 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem w wysokości 20554,8 mln zł (4925,6 mln EUR) wobec 18870,1 mln zł (4513,5 mln EUR)

przed rokiem. Udział towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem utrzymał się na podobnym poziomie jak przed rokiem i wyniósł 13,0%, a w imporcie zmniejszył się z 9,0% w okresie dziewięciu miesięcy ub. roku do 8,9%. Wzrost eksportu odnotowano w obrotach z krajami rozwiniętymi o 4,9% (w tym z krajami UE o 5,4%) i krajami rozwijającymi się o 37,0% (m.in. mleka w proszku i pszenicy), natomiast niższy o 17,0% był eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Import produktów rolno-spożywczych zwiększył się w obrotach ze wszystkimi grupami krajów: z krajami rozwiniętymi o 2,4% (w tym z krajami UE o 3,9%), z krajami rozwijającymi się o 4,8%, a z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 23,8%.

Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2014							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2013= =100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2013= =100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze	65595,1	15716,3	105,2	100,0	45040,3	10790,7	103,5	100,0
Przetwory spożywcze	29845,7	7151,1	107,1	45,5	18094,4	4335,3	104,7	40,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego.	21026,4	5037,3	104,2	32,1	13551,1	3246,4	105,9	30,1
Produkty pochodzenia roślinnego	13007,2	3116,7	102,5	19,8	11132,9	2667,0	100,6	24,7
Oleje i tłuszcze.....	1715,8	411,2	104,3	2,6	2261,9	542,0	95,9	5,0

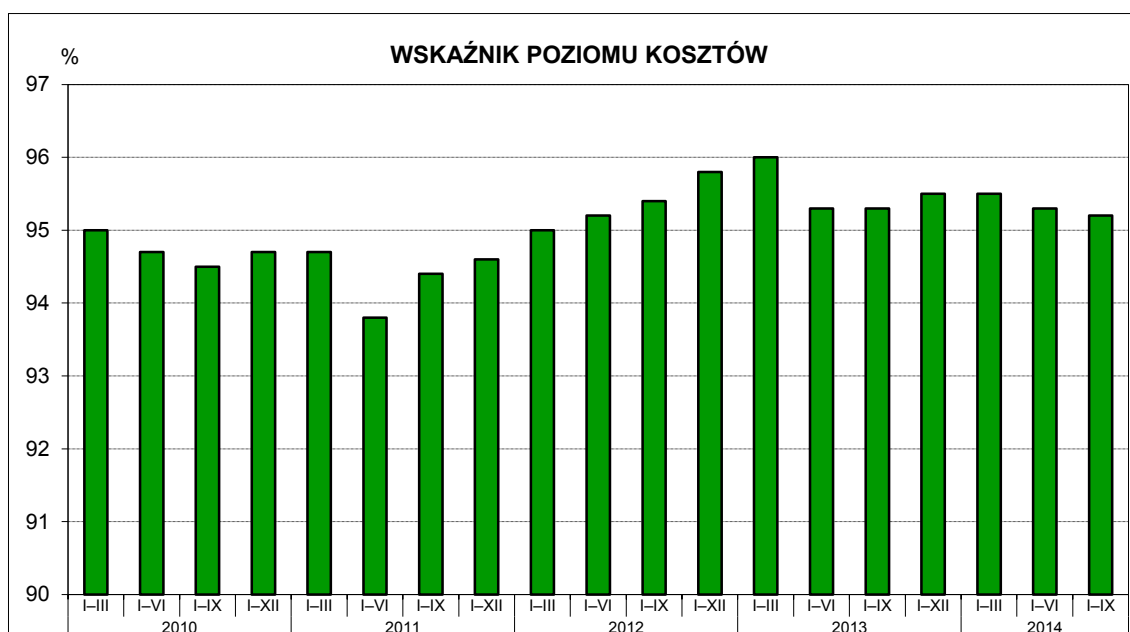
Eksport **zbóż**, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, zwiększył się o 41,7% i wyniósł 3606,0 tys. ton o wartości 2841,3 mln zł (680,5 mln euro). Na rynki zagraniczne dostarczano głównie pszenicę, żyto i kukurydzę, a największym odbiorcą zbóż były Niemcy i kraje rozwijające się. Import zbóż zwiększył się o 38,5% i wyniósł 965,7 tys. ton o wartości 1074,9 mln zł (257,6 mln EUR). Najwięcej sprowadzano pszenicy, kukurydzy i jęczmienia. Dostawy zbóż pochodziły głównie ze Słowacji, Czech, Ukrainy, Niemiec i Danii.

W **strukturze rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrósł udział towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne (z 20,4% do 21,2%), natomiast obniżył się – towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 64,2% do 63,7%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 15,4% do 15,1%). Odnotowano wzrost importu w ramach wszystkich kategorii ekonomicznych: towarów konsumpcyjnych – o 9,0%, towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie – o 4,0% i dóbr inwestycyjnych – o 2,4%.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

W okresie styczeń–wrzesień br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw²³ były wyższe od uzyskanych przed rokiem, a podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe – nieco korzystniejsze. Odnotowano wzrost przychodów ze sprzedaży na eksport. Poprawiły się podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów i były lepsze niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 2,3% wyższe od osiągniętych przed rokiem, natomiast **koszty ich uzyskania** wzrosły o 2,1%. W rezultacie odnotowano nieznaczną poprawę **wskaźnika poziomu kosztów**, który ukształtował się na poziomie 95,2% wobec 95,3% przed rokiem. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększyły się o 2,0%. Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, administrowaniu i działalności wspierającej, obsłudze rynku nieruchomości, zakwaterowaniu i gastronomii oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Najbardziej znaczący spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obserwowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, górnictwie i wydobywaniu oraz informacji i komunikacji.

²³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2013	I-IX 2014
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	1754751,4	1794603,2
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ...	1698926,4	1733503,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....	1671980,1	1707795,8
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów.....	1623080,1	1652546,3
Wynik na działalności gospodarczej.....	82771,4	86807,4
Wynik finansowy brutto.....	82793,2	86871,4
Wynik finansowy netto.....	70297,5	74488,0
Zysk netto	86124,0	92794,5
Strata netto.....	15826,5	18306,5

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 6,7% wyższy niż przed rokiem i wyniósł 80957,4 mln zł. Poprawił się wynik na zdarzeniach nadzwyczajnych (z 21,8 mln zł do 64,0 mln zł). W efekcie wolniejszego wzrostu przychodów niż kosztów pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 1544,0 mln zł do 6614,6 mln zł). Zanotowano poprawę ujemnego wyniku na operacjach finansowych (do minus 764,6 mln zł wobec minus 1233,5 mln zł przed rokiem), co było następstwem szybszego wzrostu przychodów na operacjach finansowych (o 23,6%) niż kosztów tych operacji (o 20,9%).

W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** był o 4,9% wyższy niż przed rokiem i ukształtował się na poziomie 86807,4 mln zł. Największą poprawę wyniku na działalności gospodarczej odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1569,6 mln zł do 20227,2 mln zł), budownictwie (o 1526,9 mln zł do 2020,7 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1346,0 mln zł do 10088,8 mln zł), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 1074,8 mln zł do 3056,0 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 928,8 mln zł do 3267,5 mln zł) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 385,4 mln zł do 1621,1 mln zł). Największe jego pogorszenie w skali roku odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 1346,6 mln zł do 1868,7 mln zł), przetwórstwie przemysłowym (o 823,3 mln zł do 36687,7 mln zł), obsłudze rynku nieruchomości (o 529,0 mln zł do 1010,1 mln zł) oraz w informacji i komunikacji (o 274,8 mln zł do 4319,7 mln zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 86871,4 mln zł (zysk brutto – 105673,8 mln zł, strata brutto – 18802,3 mln zł) i był wyższy o 4078,2 mln zł (tj. o 4,9%) niż przed rokiem. Obciążenia wyniku finansowego brutto uległy obniżeniu o 0,9% do 12383,4 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 74488,0 mln zł (zysk netto – 92794,5 mln zł, strata netto – 18306,5 mln zł), tj. wyższym o 4190,5 mln zł (o 6,0%) w porównaniu z osiągniętym w okresie styczeń–wrzesień ub. roku. Poprawę wyniku finansowego netto odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1956,7 mln zł do 18131,6 mln zł), budownictwie (o 1389,7 mln zł do 1581,0 mln zł), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1257,9 mln zł do 8280,9 mln zł), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej

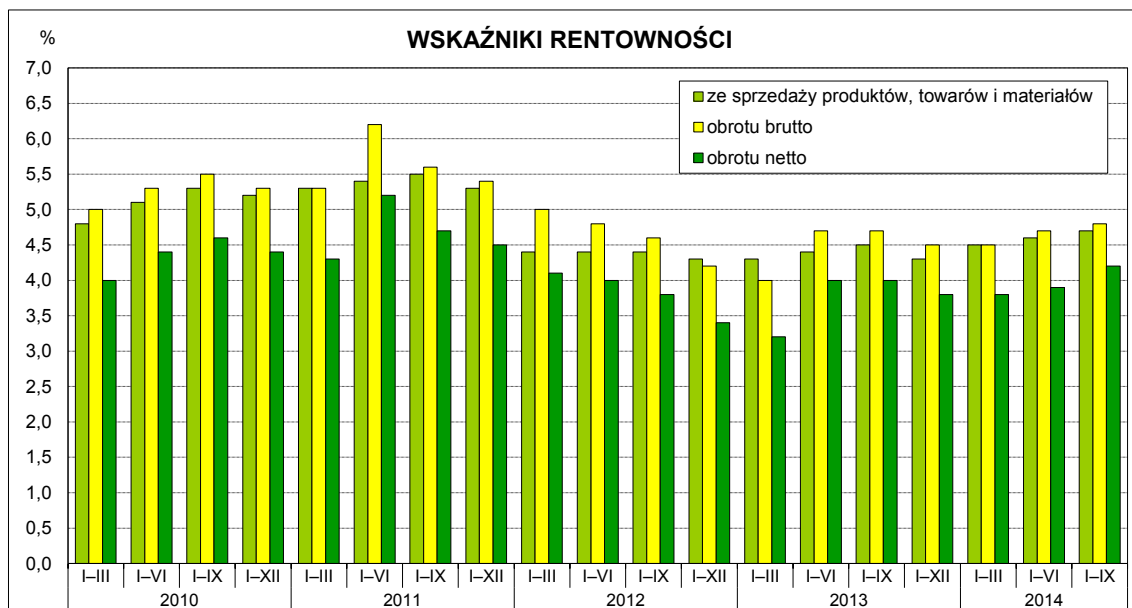
(o 1088,7 mln zł do 2810,7 mln zł), transporcie i gospodarce magazynowej (o 749,7 mln zł do 2596,8 mln zł), administrowaniu i działalności wspierającej (o 411,2 mln zł do 1376,2 mln zł) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 108,2 mln zł do 386,6 mln zł). Wynik finansowy netto najbardziej pogorszył się w górnictwie i wydobywaniu (o 1003,5 mln zł do 1239,6 mln zł), przetwórstwie przemysłowym (o 951,5 mln zł do 31795,5 mln zł), obsłudze rynku nieruchomości (o 506,3 mln zł do 800,7 mln zł) oraz w informacji i komunikacji (o 360,7 mln zł do 3731,0 mln zł).

Zysk netto wykazało 77,0% badanych przedsiębiorstw (wobec 73,4% przed rokiem), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 79,9% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 82,4% przed rokiem). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto osiągnęło 81,4% przedsiębiorstw (wobec 78,3% rok wcześniej), a udział uzyskanych przez nie przychodów w przychodach wszystkich podmiotów tej sekcji wyniósł 77,9% (wobec odpowiednio 88,7%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2013	I-IX 2014
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów	95,3	95,2
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,5	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,7	4,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,0	4,2
Wskaźnik płynności I stopnia	32,7	36,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,2	102,6

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększył się z 4,5% do 4,7%, wskaźnik rentowności obrotu brutto wzrósł o 0,1 p.proc. do poziomu 4,8%, a wskaźnik rentowności obrotu netto zwiększył się z 4,0% do 4,2%. W porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, w ogólnej liczbie badanych podmiotów zwiększył się udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy lub większy od 0,0) z 73,7% do 77,2%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności obniżył się z 82,4% do 80,0%. Poprawę rentowności obrotu netto odnotowano w pozostałej działalności usługowej (z 4,6% do 7,9%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (z 6,2% do 9,2%), budownictwie (z 0,3% do 2,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (z 3,8% do 5,2%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 11,5% do 12,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (z 3,8% do 5,1%), transporcie i gospodarce magazynowej (z 2,6% do 3,5%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (z 6,1% do 6,4%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (z 1,3% do 1,5%). Osłabienie wskaźnika rentowności obrotu netto obserwowano w obsłudze rynku nieruchomości (z 8,3% do 5,1%), górnictwie i wydobywaniu (z 5,4% do 3,3%), informacji i komunikacji (z 6,4% do 6,2%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (z 4,4% do 4,2%).

Zwiększyły się wskaźniki płynności finansowej – **I stopnia** z 32,7% przed rokiem do 36,1% oraz **II stopnia** z 98,2% do 102,6%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 47,0% badanych przedsiębiorstw (wobec 45,6% rok wcześniej), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 12,4% badanych przedsiębiorstw (wobec 12,3% w analogicznym okresie ub. roku).

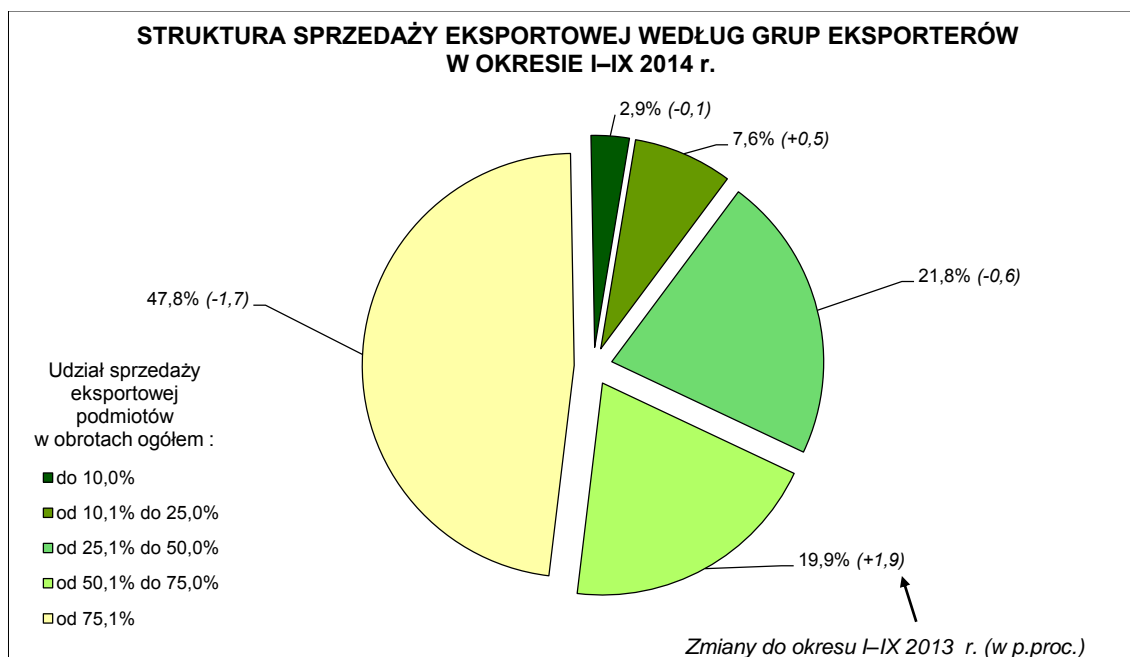
Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej (94,4% wobec 94,1%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz w górnictwie i wydobywaniu.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2013		I-IX 2014	
	w mln zł	struktura w %	w mln zł	struktura w %
Koszty ogółem	1077249,7	100,0	1104247,4	100,0
amortyzacja	58312,2	5,4	60072,9	5,4
zużycie materiałów i energii	510410,2	47,4	515808,7	46,7
w tym energia	29738,2	2,8	28760,9	2,6
usługi obce	230568,6	21,4	241983,3	21,9
podatki i opłaty	62591,8	5,8	62526,4	5,7
wynagrodzenia brutto	149417,6	13,9	156195,6	14,2
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	35607,9	3,3	37468,9	3,4
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych	26456,0	2,5	27602,4	2,5
pozostałe koszty	30341,3	2,8	30191,5	2,7

Koszty bieżącej działalności poniesione przez badane podmioty ogółem w okresie styczeń-wrzesień br. były o 2,5% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów usług obcych, kosztów wynagrodzeń oraz nieznacznie – ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń. Zmniejszył się natomiast udział kosztów zużycia materiałów, kosztów zużycia energii, podatków i opłat oraz udział pozostałych kosztów. Udział kosztów amortyzacji nie uległ zmianie i wyniósł 5,4%.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem 50,7% jednostek w okresie styczeń-wrzesień br. wykazało sprzedaż na eksport (wobec 49,7% rok wcześniej). Poziom sprzedaży eksportowej był o 2,8% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku. Udział sprzedaży na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zwiększył się o 0,2 p.proc., do 23,8%. W okresie trzech kwartałów br. 67,7% sprzedaży na eksport przypadało na przedsiębiorstwa, w których stanowi ona więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (wobec 67,6% rok wcześniej).

W grupie podmiotów eksportujących zwiększył się udział jednostek wykazujących zysk netto (z 77,6% przed rokiem do 82,0%, w tym w przetwórstwie przemysłowym – z 79,7% do 83,0%). Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów poprawiły się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku i były lepsze niż dla badanych przedsiębiorstw ogółem. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia były niższe od notowanych przez ogół przedsiębiorstw.

Spółród badanych przedsiębiorstw 91,6%, tj. 15453 jednostek prowadziło działalność gospodarczą zarówno w 2013 r., jak i w 2014 r. (wobec 90,3% odpowiednio przed rokiem). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów tych podmiotów stanowiły 97,8% przychodów netto ze sprzedaży ogółu podmiotów (wobec 97,0% odpowiednio przed rokiem). Udział tej grupy przedsiębiorstw w zysku i stracie netto ogółu podmiotów objętych badaniem wyniósł odpowiednio 97,7% i 93,4% (wobec 96,8% i 89,2% przed rokiem). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość ukształtowały się na poziomie wyższym niż przed rokiem i były zbliżone do notowanych dla ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw na koniec września br. wyniosła 758588,8 mln zł i była o 2,5% wyższa niż przed rokiem, w tym wzrosła wartość inwestycji krótkoterminowych (o 8,4%) oraz zapasów (o 3,3%). Zmniejszyła się wartość należności krótkoterminowych (o 0,4%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 2,8%). W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 22,7% do 24,0%) oraz zapasów (z 28,1% do 28,3%), a obniżył się udział należności krótkoterminowych (z 45,5% do 44,2%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,7% do 3,5%). W strukturze zapasów ogółem obniżył się udział półproduktów i produktów w toku (z 15,3% do 14,1%) oraz materiałów (z 31,0% do 30,1%), zwiększył się natomiast udział towarów (z 34,3% do 35,8%), przy niezmienionym udziale produktów gotowych, który wyniósł 17,5%.

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, a ich udział w pokryciu finansowym aktywów stanowił 66,5% (wobec 69,5% przed rokiem).

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku nie odnotowano istotnych zmian w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Skróceniu o 1 dzień uległ cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz cykl rotacji należności krótkoterminowych – odpowiednio do 41 i 44 dni, natomiast cykl rotacji zapasów nie uległ zmianie i wyniósł 33 dni.

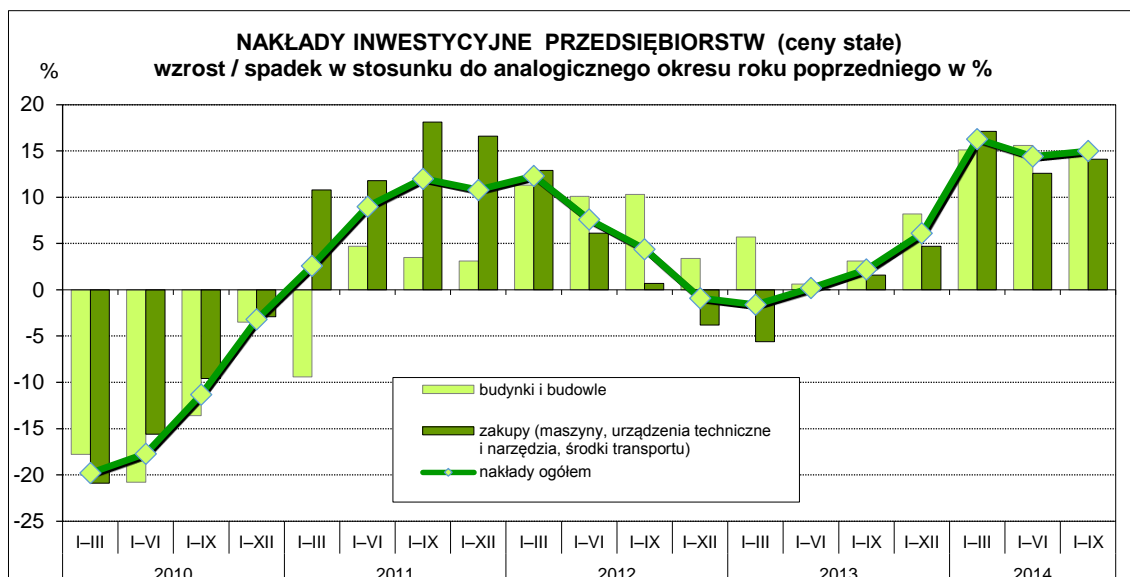
Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 805642,8 mln zł i były o 4,3% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 37,4% zobowiązań ogółem (wobec 33,4% przed rokiem).

Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw ukształtowała się na poziomie 504380,2 mln zł i była o 1,9% niższa niż w końcu września ub. roku. Obniżyły się m.in. zobowiązania z tytułu: emisji dłużnych papierów wartościowych – o 32,5%, kredytów i pożyczek – o 3,0%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 1,6%, zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 0,6%, a wzrosły zobowiązania z tytułu: zaliczek otrzymanych na poczet dostaw – o 9,6%, wynagrodzeń – o 7,1% oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe – o 0,6%. Rozliczenia międzyokresowe wzrosły o 7,2%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw na koniec września br. wyniosły 301262,6 mln zł i były o 16,6% wyższe niż przed rokiem. Odnotowano wzrost zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 39,2% oraz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 15,5%. Pozostałe zobowiązania długoterminowe zmniejszyły się o 3,3%.

Nakłady inwestycyjne

W okresie styczeń–wrzesień br. badane przedsiębiorstwa poniosły wyższe niż przed rokiem nakłady inwestycyjne. Wzrosły nakłady na budynki i budowle oraz na zakupy. Rozpoczęto więcej inwestycji niż przed rokiem, ale ich wartość kosztorysowa była mniejsza.

W okresie styczeń–wrzesień br. **nakłady ogółem** badanych przedsiębiorstw²⁴ wyniosły 75,3 mld zł i były (w cenach stałych) o 15,0% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,2% w analogicznym okresie ub. roku i o 14,4% w I półroczu br.), w tym nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 14,8%, natomiast na zakupy²⁵ – o 14,1%. Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł 58,8% (przed rokiem – 59,3%).

Największy wzrost nakładów (w cenach bieżących) wystąpił w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 27,9% wobec spadku o 5,0% przed rokiem), administrowaniu i działalności wspierającej (o 20,8% wobec wzrostu o 4,5%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 20,5%, wobec wzrostu o 11,9%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 18,8%, podczas gdy przed rokiem nie odnotowano zmian w wartości nakładów), zakwaterowaniu i gastronomii (o 15,2% wobec spadku przed rokiem o 10,7%), przetwórstwie przemysłowym (o 14,2% wobec wzrostu o 1,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,7% wobec spadku o 2,9%) oraz budownictwie (o 6,2% wobec spadku o 17,7%). Obniżyły się natomiast nakłady m.in. w informacji i komunikacji (o 13,4% wobec spadku o 4,5% przed rokiem), górnictwie i wydobywaniu (o 9,2% wobec spadku o 1,3%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 0,6% wobec wzrostu o 18,2% przed rokiem).

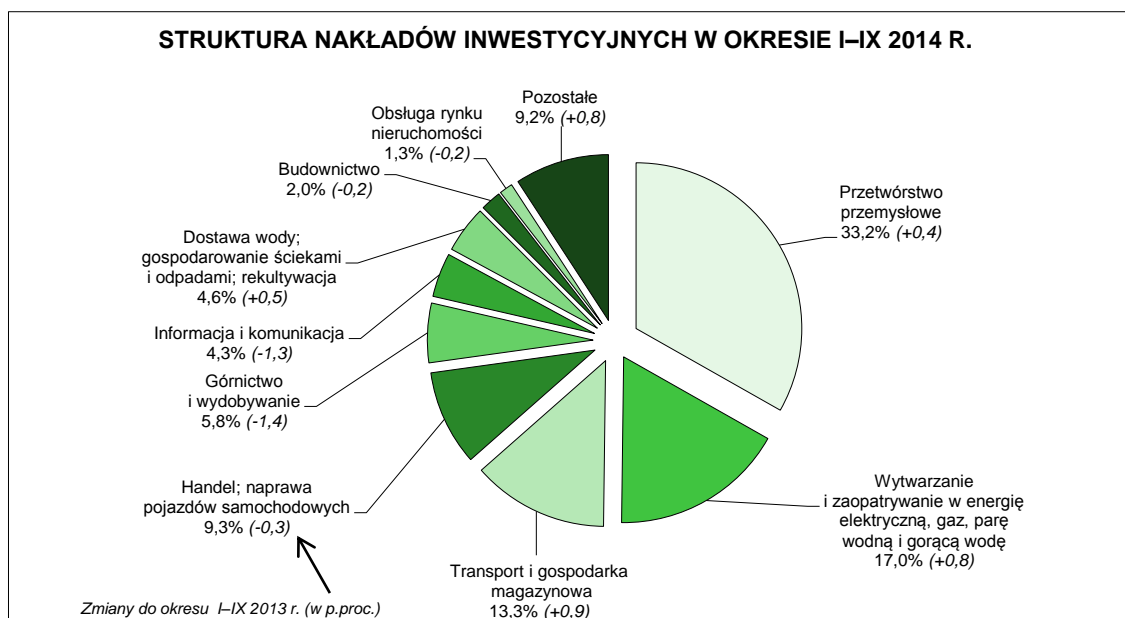
²⁴ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

²⁵ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego o największym udziale w nakładach inwestycyjnych, wzrost nakładów notowano m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się produkcją koks i produktów rafinacji ropy naftowej (o 115,3% wobec wzrostu przed rokiem o 5,9%), mebli (o 39,2% wobec spadku o 12,0%), metali (o 29,2% wobec spadku o 5,9%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 27,3% wobec wzrostu o 1,9%), maszyn i urządzeń (o 23,7% wobec spadku o 13,7%), artykułów spożywczych (o 23,4% wobec spadku o 4,0%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 20,8% wobec wzrostu o 11,6%).

Największy spadek nakładów wystąpił w produkcji pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 23,6% wobec spadku przed rokiem o 23,9%), urządzeń elektrycznych (o 19,4% wobec spadku o 8,7%), papieru i wyrobów z papieru (o 12,1% wobec wzrostu przed rokiem o 112,0%), napojów (o 4,1% wobec wzrostu o 19,3%).

W strukturze nakładów ogółem według sekcji zwiększył się m.in. udział nakładów poniesionych przez jednostki transportu i gospodarki magazynowej (z 12,4% w analogicznym okresie ub. roku do 13,3%), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (z 16,2% do 17,0%), dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (z 4,1% do 4,6%), przetwórstwa przemysłowego (z 32,8% do 33,2%) oraz administrowania i działalności wspierającej (z 5,4% do 5,8%). Obniżył się natomiast udział górnictwa i wydobywania (z 7,2% w analogicznym okresie ub. roku do 5,8%), informacji i komunikacji (z 5,6% do 4,3%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych (z 9,6% do 9,3%).

Wzrost nakładów odnotowano we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw. W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 1000 osób – o 17,4%, o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób – o 11,0% oraz o liczbie pracujących od 50 do 249 osób – o 5,6%.

Struktura inwestowania według wybranych sekcji i klas wielkości przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień br. kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50-249 osób		250-1000 osób		powyżej 1000 osób	
	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem
w % ogółem w danej sekcji						
Ogółem	78,7	22,5	17,8	24,8	3,5	52,7
Górnictwo i wydobywanie.....	69,6	6,0	22,4	7,2	8,0	86,8
Przetwórstwo przemysłowe.....	75,4	24,9	20,8	32,9	3,8	42,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.	77,4	7,3	14,5	8,3	8,1	84,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	88,2	56,8	10,8	30,0	1,0	13,2
Budownictwo.....	86,8	70,5	11,9	22,4	1,3	7,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ...	85,3	28,4	12,3	27,0	2,4	44,6
Transport i gospodarka magazynowa	74,4	10,0	19,9	15,2	5,7	74,8
Zakwaterowanie i gastronomia.....	83,1	28,5	14,8	36,1	2,1	35,4
Informacja i komunikacja	74,8	13,9	17,8	10,5	7,4	75,6
Obsługa rynku nieruchomości	91,8	65,3	8,2	34,7	0,0	0,0

W okresie styczeń–wrzesień br. **rozpoczęto** 142,5 tys. **inwestycji**, tj. o 10,4% więcej niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 15,6%). Około 61% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 35,2 mld zł i była o 2,3% niższa niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 16,2%). Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 37,6% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 40,6% przed rokiem). Zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 28,6% wobec spadku o 10,3%), przetwórstwie przemysłowym (o 24,2% wobec wzrostu o 5,6%) oraz budownictwie (o 8,0% wobec spadku w analogicznym okresie ub. roku o 37,6%). Najbardziej znaczący spadek wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych zanotowano w górnictwie i wydobywaniu (o 62,2% wobec wzrostu przed rokiem o 94,3%), obsłudze rynku nieruchomości (o 22,4% wobec spadku o 13,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 14,5% wobec wzrostu o 15,0%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 12,4% wobec wzrostu o 29,8%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,8% wobec wzrostu o 10,7%) oraz informacji i komunikacji (o 4,6% wobec wzrostu o 28,3%).

Z ogólnej wartości nakładów zrealizowanych przez badane przedsiębiorstwa, 33,4% poniosły **podmioty z kapitałem zagranicznym**²⁶ (wobec 35,3% w analogicznym okresie ub. roku). Nakłady tej grupy podmiotów (w cenach stałych) były o 8,6% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu przed rokiem o 1,1%). Najwięcej nakładów tej grupy produkcyjnej zrealizowały jednostki przetwórstwa przemysłowego (45,2%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (15,2%), administrowania i działalności wspierającej (14,2%) oraz informacji i komunikacji (10,1%). Wzrost nakładów (w cenach bieżących) notowano w jednostkach z kapitałem zagranicznym prowadzących działalność w zakresie administrowania i działalności wspierającej (o 21,1%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 6,9%) oraz przetwórstwa przemysłowego (o 4,0%), natomiast spadek notowano w jednostkach informacji i komunikacji (15,6%). Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wzrosły m.in. nakłady podmiotów z kapitałem zagranicznym w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 29,7%), artykułów spożywczych (o 21,7%) oraz papieru i wyrobów z papieru (o 7,8%). Spadek notowano m.in. w podmiotach z kapitałem zagranicznym produkujących wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 28,5%) oraz wyroby z gumy i tworzyw sztucznych (o 8,0%).

²⁶ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD (z wyjątkiem instytucji kredytowych i ubezpieczeniowych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

Wyniki finansowe banków

W okresie styczeń–wrzesień br. wyniki finansowe sektora bankowego²⁷ były wyższe od osiągniętych w analogicznym okresie ub. roku.

Wynik działalności bankowej był wyższy o 6,5% niż przed rokiem i wyniósł 44,1 mld zł. Wynik z tytułu odsetek zwiększył się o 13,9% do 28,3 mld zł, natomiast wynik z tytułu prowizji obniżył się o 1,9% do 10,3 mld zł.

Koszty działania banków wzrosły o 0,4% i ukształtowały się na poziomie 20,5 mld zł, w tym koszty pracownicze wyniosły 11,4 mld zł (tj. były o 0,9% niższe niż przed rokiem).

Wybrane pozycje rachunku zysków i strat kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2013	I-IX 2014	
	w mln zł		I-IX 2013=100
Wynik z działalności operacyjnej	14508	16257	112,1
w tym:			
Wynik działalności bankowej	41378	44075	106,5
w tym:			
z tytułu odsetek	24890	28350	113,9
z tytułu prowizji	10482	10284	98,1
Koszty działania banków	20429	20509	100,4
w tym koszty pracownicze	11465	11367	99,1
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.....	1968	2019	102,6
Rezerwy	182	406	223,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	5480	5812	106,1
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	-21	208	x
Wynik z tytułu poniesionych, ale niewykazanych strat IBNR/Wynik z tytułu rezerwy na ryzyko ogólne (PSR)	55	454	8,3- krotnie więcej
Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej	2712	3135	115,6
Wynik finansowy netto	11812	13038	110,4

Wynik z działalności operacyjnej wzrósł w skali roku o 12,1%, do 16,3 mld zł. Było to rezultatem poprawy wyniku z działalności bankowej, przy spadku wyników z pozostałej działalności operacyjnej oraz wzroście kosztów: działania banków, amortyzacji, rezerw i odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów.

Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej wyniósł 3,1 mld zł (tj. o 15,6% więcej niż przed rokiem).

Wynik finansowy netto wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 10,4% i ukształtował się na poziomie 13,0 mld zł.

²⁷ Opracowano na podstawie danych NBP.

Suma bilansowa sektora bankowego na koniec września br. wyniosła 1535,3 mld zł i była wyższa niż rok wcześniej o 7,5%. Główną pozycją aktywów były kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy), które osiągnęły wartość 1084,8 mld zł (wzrost o 7,0%).

Wybrane pozycje bilansu (wg stanu w końcu okresu) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	30 IX 2013	30 IX 2014	
	w mln zł		30 IX 2013=100
Suma bilansowa	1427974	1535331	107,5
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	51678	58867	113,9
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej (ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat) ...	21008	17696	84,2
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	214615	248008	115,6
Kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy)	1013662	1084800	107,0
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	24908	27858	111,8
Aktywa finansowe zabezpieczające	2108	3887	184,4
Zobowiązania ogółem	1277819	1370557	107,3
w tym:			
Zobowiązania finansowe (łącznie z zobowiązaniami wobec banków centralnych)	1243082	1333312	107,3
Kapitały	150155	164774	109,7
w tym:			
Kapitał podstawowy	28235	28955	102,6
Kapitał zapasowy	70128	76726	109,4
Kapitały rezerwowe	29826	30891	103,6

Zobowiązania ogółem na koniec września br. wyniosły 1370,6 mld zł (o 7,3% więcej niż rok wcześniej), w tym zobowiązania finansowe (łącznie ze zobowiązaniami wobec banków centralnych) osiągnęły wartość 1333,3 mld zł (wzrost o 7,3%).

Kapitały własne banków na koniec września br. wyniosły 164,8 mld zł, tj. o 9,7% więcej niż przed rokiem.

Wartość kredytów udzielonych przez banki sektorowi niefinansowemu na koniec września br. wyniosła 888,0 mld zł (wzrost o 5,9% w skali roku), w tym kredyty dla przedsiębiorstw osiągnęły wartość 302,4 mld zł (o 7,6% wyższą niż przed rokiem). Kredyty dla gospodarstw domowych wyniosły 580,1 mld zł (więcej niż przed rokiem o 5,0%). Były one przeznaczone głównie na cele mieszkaniowe – 347,6 mld zł (wzrost o 4,2%) i konsumpcyjne osób prywatnych – 118,2 mld zł (wzrost o 4,8%).

Wartość depozytów sektora niefinansowego złożonych w bankach ukształtowała się w końcu września br. na poziomie 805,0 mld zł i była o 8,3% większa niż rok wcześniej. Osoby prywatne zgromadziły depozyty o wartości 536,0 mld zł, tj. o 7,7% większej niż przed rokiem.

Zadłużenie instytucji rządowych i samorządowych w bankach zwiększyło się o 6,4%, w porównaniu z końcem września ub. roku, do 95,9 mld zł. **Wartość depozytów** tych instytucji ukształtowała się na poziomie 86,0 mld zł, co oznacza spadek w skali roku o 3,3%.

Kredyty i depozyty sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych (wg stanu w końcu okresu) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	30 IX 2013	30 IX 2014	
	w mln zł		30 IX 2013=100
Kredyty ogółem	928745	983951	105,9
Sektor niefinansowy	838607	888023	105,9
w tym:			
przedsiębiorstwa	281083	302430	107,6
MSP ^a	166282	175434	105,5
duże przedsiębiorstwa	114801	126997	110,6
gospodarstwa domowe	552456	580140	105,0
w tym:			
mieszkaniowe	333486	347570	104,2
konsumpcyjne dla osób prywatnych	112792	118234	104,8
Instytucje rządowe i samorządowe	90138	95928	106,4
Depozyty ogółem	832381	891020	107,0
Sektor niefinansowy	743364	804985	108,3
w tym osoby prywatne	497609	536030	107,7
Instytucje rządowe i samorządowe	89017	86035	96,7

^a Sektor MSP tworzą tu jednostki o liczbie pracujących mniejszej niż 250 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, o liczbie pracujących powyżej 9 osób, lecz mniejszej niż 250 osób (stan pracujących na koniec ostatniego zakończonego roku obrotowego).

Pieniądz

W końcu października br. **подаż pieniądza M3²⁸** wyniosła 1028672,3 mln zł, tj. o 5,1% więcej niż w końcu ub. roku oraz 0,7% więcej niż przed miesiącem.

Komponenty podaży pieniądza M3 oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2013		2014			
	X	XII	IX	X	zmiana w stosunku do	
					IX 2014	XII 2013
w mln zł						
Podaż pieniądza (M3)	955418,7	978908,2	1021824,2	1028672,3	6848,1	49764,0
pieniądz gotówkowy w obiegu	113174,1	114403,2	124388,8	125930,1	1541,3	11526,9
depozyty i inne zobowiązania	821921,1	845941,7	878965,5	886177,2	7211,7	40235,6
pozostałe składniki M3	20323,5	18563,3	18469,9	16564,9	-1905,0	-1998,4
Aktywa zagraniczne netto	150517,3	142994,5	159513,4	160613,5	1100,1	17619,0
Aktywa krajowe netto.....	804901,4	835913,7	862310,8	868058,7	5747,9	32145,0
należności	930578,7	937414,1	994451,8	997243,4	2791,6	59829,3
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	126205,0	145336,6	155477,8	152237,3	-3240,5	6900,7
saldo pozostałych pozycji netto	-251882,3	-246837,0	-287618,8	-281421,9	6196,8	-34584,9

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu października br. wyniosły 125930,1 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z końcem ub. roku o 10,1%, a w stosunku do września br. wzrosły o 1,2%.

Depozyty i inne zobowiązania, stanowiące główną pozycję w strukturze podaży pieniądza M3, w końcu października br. wyniosły 886177,2 mln zł i w stosunku do końca ub. roku wzrosły o 4,8%. Zwiększyły się depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji samorządowych – o 11,3%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 10,4%, gospodarstw domowych – o 5,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,6% oraz przedsiębiorstw – o 1,4%. Wzrosły również depozyty i inne zobowiązania wobec funduszy ubezpieczeń społecznych z 2,5 mld zł w końcu ub. roku do 5,0 mld zł.

W stosunku do poprzedniego miesiąca depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 0,8%, w tym wobec gospodarstw domowych – o 0,8%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,7%, przedsiębiorstw oraz niemonetarnych instytucji finansowych – po 0,3%. Wzrosły również depozyty i inne

²⁸ Opracowano na podstawie danych NBP.

zobowiązania wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – z 2,1 mld zł do 5,0 mld zł. Obniżył się natomiast stan depozytów i innych zobowiązań wobec instytucji samorządowych – o 4,8%.

Pozostałe składniki M3 na koniec października br. wyniosły 16564,9 mln zł. Wartość tej pozycji zmniejszyła się w stosunku do końca ub. roku o 10,8%, a w porównaniu ze stanem na koniec września br. spadła o 10,3%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w końcu października br. wyniosły 160613,5 mln zł. Ich wartość w stosunku do końca ub. roku zwiększyła się o 12,3%, a w porównaniu z końcem września br. wzrosła o 0,7%.

Aktywa krajowe netto na koniec października br. wyniosły 868058,7 mln zł i były wyższe o 3,8% w stosunku do końca ub. roku, a w porównaniu ze stanem na koniec września zwiększyły się o 0,7%.

Należności, stanowiące największą pozycję w strukturze aktywów krajowych netto, na koniec października br. ukształtowały się na poziomie 997243,4 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem ub. roku o 6,4%. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych – o 11,5%, przedsiębiorstw – o 9,0%, gospodarstw domowych – o 5,3%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 4,7% oraz instytucji samorządowych – o 0,2%. W końcu października br. odnotowano należności od funduszy ubezpieczeń społecznych w wysokości 0,4 mln zł (wobec 0,2 mln w końcu ub. roku).

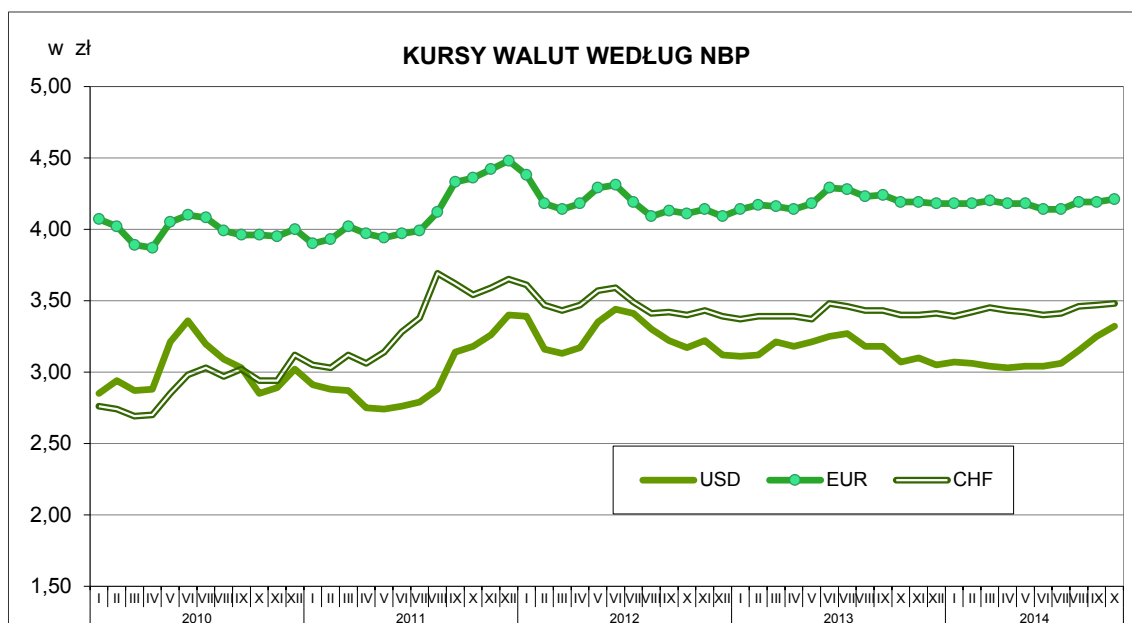
W stosunku do końca września br. wartość należności wzrosła o 0,3%. Zwiększyły się należności od niemonetarnych instytucji finansowych o 4,8%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,1%, instytucji samorządowych – o 0,7% oraz gospodarstw domowych – o 0,3%. Zmniejszyły się należności od przedsiębiorstw – o 0,6%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło na koniec października br. 152237,3 mln zł. Zadłużenie to zwiększyło się o 4,7% w porównaniu z końcem ub. roku, a w stosunku do stanu na koniec września br. zmniejszyło się o 2,1%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 281421,9 mln zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec ub. roku o 34584,9 mln zł, a w stosunku do miesiąca poprzedniego poprawiło się o 6196,8 mln zł.

Podstawowe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego z dniem 9 października br. zostały obniżone do poziomu: stopa lombardowa – 3,00%, stopa redyskonta weksli – 2,25%, stopa referencyjna – 2,00%, stopa depozytowa – 1,00%.

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w październiku br. 331,52 zł/100 USD i był wyższy od notowanego w analogicznym miesiącu ub. roku o 8,0%, a w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku zwiększył się o 8,8%. W stosunku do września br. kurs dolara wzrósł o 2,1%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. ukształtował się na poziomie 420,50 zł/100 EUR i zwiększył się wobec notowanego przed rokiem o 0,3%, a w porównaniu ze średnim kursem z grudnia ub. roku był wyższy o 0,7%. W stosunku do września br. kurs euro wzrósł o 0,4%.

Średni miesięczny **kurs franka szwajcarskiego** w Narodowym Banku Polskim w październiku br. wyniósł 348,14 zł/100 CHF, tj. 2,3% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z grudniem ub. roku kurs ten był wyższy o 2,1%, a w stosunku do września br. – większy o 0,3%.

Budżet państwa

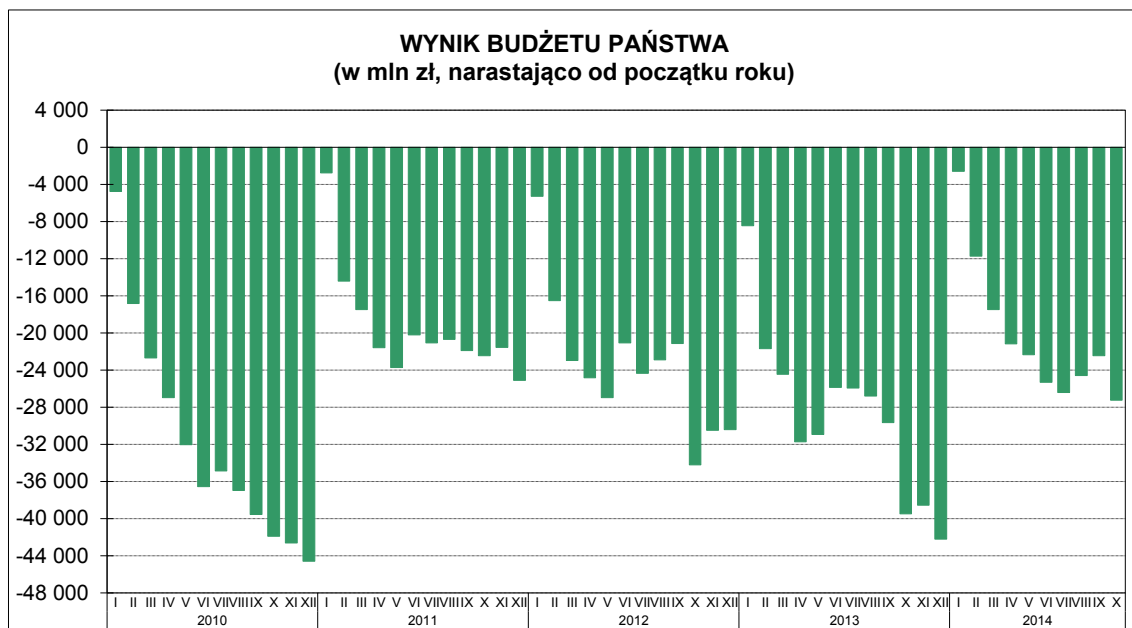
W okresie styczeń–październik br. **dochody** budżetu państwa²⁹ wyniosły 235791,9 mln zł (tj. 84,9% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2014 r.), a **wydatki** 263040,5 mln zł (odpowiednio 80,9%). **Deficyt** ukształtował się na poziomie 27248,6 mln zł, co stanowiło 57,4% planu.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2014 r.	I–X 2014		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
		w mln zł		w %
Dochody ogółem	277782,2	235791,9	84,9	100,0
Dochody podatkowe	247980,0	212546,2	85,7	90,1
w tym:				
podatki pośrednie	179030,0	157495,7	88,0	66,8
w tym podatek akcyzowy	62080,0	50974,1	82,1	21,6
podatek dochodowy od osób prawnych	23250,0	19181,8	82,5	8,1
podatek dochodowy od osób fizycznych	43700,0	34760,7	79,5	14,7
Dochody niepodatkowe	28148,1	22397,1	79,6	9,5
w tym wpływy z cła	2003,0	2004,1	100,1	0,8
Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1654,1	848,6	51,3	0,4
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	205,6	143,2	69,7	0,1
fundusze strukturalne i inne	1448,5	705,4	48,7	0,3
Wydatki ogółem	325287,4	263040,5	80,9	100,0
w tym:				
Obsługa długu krajowego	24370,0	22799,6	93,6	8,7
Obsługa zadłużenia zagranicznego	11800,0	9262,6	78,5	3,5
Rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	17765,2	14558,5	81,9	5,5
Dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	16100,5	13311,2	82,7	5,1
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	30362,8	30362,8	100,0	11,5
Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	51206,4	46063,2	90,0	17,5
Deficyt (-) / Nadwyżka (+)	-47505,1	-27248,6	57,4	x
Finansowanie deficytu ^a				
źródła krajowe	25349,6	25564,0	100,8	x
źródła zagraniczne	22547,2	1684,6	7,5	x

a Obejmuje finansowanie deficytu budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

²⁹ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–październik 2014 r.”

Dochody zrealizowane w okresie styczeń–październik br. były większe niż w analogicznym okresie ub. roku o 1,8%, a realizacja ustawy budżetowej była wyższa o 0,9 p.proc. Wpływy z **podatków pośrednich** wyniosły 157495,7 mln zł (tj. o 7,7% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku), w tym z podatku akcyzowego 50974,1 mln zł (odpowiednio o 2,6% więcej). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 66,8% i 21,6%.

Wpływy z **podatku dochodowego** od osób prawnych ukształtowały się na poziomie 19181,8 mln zł (o 2,3% wyższym niż przed rokiem), a od osób fizycznych – 34760,7 mln zł (odpowiednio o 4,3% wyższym). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,1% i 14,7%. Wykonanie dochodów budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi stanowiło 51,3% planu (wobec 47,3% w analogicznym okresie ub. roku).

Wydatki poniesione w okresie styczeń–październik br. były o 2,9% mniejsze niż przed rokiem, a realizacja ustawy budżetowej w ich zakresie była niższa o 1,9 p.proc. Wpłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 46063,2 mln zł, tj. 17,5% wydatków ogółem. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,2% wydatków ogółem (przed rokiem 15,0%). Wypłacone w okresie styczeń–październik br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 13311,2 mln zł (o 1,4% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku), a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 30362,8 mln zł (odpowiednio o 0,8% więcej), co stanowiło odpowiednio 5,1% i 11,5% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych³⁰ kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2014		I-IX 2013	
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	41151,3	63,5	100,0	100,0
w tym:				
transport i łączność	1550,6	51,2	3,8	4,5
nauka	253,7	81,0	0,6	0,4
oświata i wychowanie	1164,8	72,9	2,8	2,8
szkolnictwo wyższe	20,1	65,0	0,0	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	148,0	63,1	0,4	0,4
ochrona zdrowia	1777,0	61,2	4,3	4,4
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	194,5	67,4	0,5	0,5
administracja publiczna	7567,5	73,0	18,4	18,8
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontrolni i ochrony prawa oraz sądownictwa	1308,0	69,8	3,2	3,1
wymiar sprawiedliwości	7143,4	72,2	17,4	17,2
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ...	7521,7	72,7	18,3	18,5
obrona narodowa	8759,8	61,0	21,3	20,8

W okresie styczeń–wrzesień br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 0,5% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków budżetu państwa wyniósł 17,8% (wobec 17,5% w analogicznym okresie ub. roku).

³⁰ Wydatki bieżące jednostek budżetowych dostępne są z 1-miesięcznym opóźnieniem w relacji do danych podstawowych budżetu państwa. Opracowano na podstawie sprawozdania operatywnego Ministerstwa Finansów.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie												
a - 2013												
b - 2014												
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹												
w tys. osób.....	5497	5478	5479	5488	5489	5494	5495	5500	5501	5491		
a.....	5506	5515	5515	5515	5531	5537	5545					
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób, stan w końcu okresu)												
a.....	2296	2377	2315	2256	2109	2093	2083	2075	2116	2158		
b.....	2261	2256	2182	2079	1987	1913	1853	1822	1785			
Stopa bezrobocia (w %; stan w końcu okresu).....	14,2	14,4	14,3	14,0	13,6	13,2	13,0	13,0	13,2	13,4		
a.....	13,9	13,9	13,5	13,0	12,5	12,0	11,7	11,5	11,3			
b.....												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł).....	3680,30	3709,99	3832,81	3830,89	3699,67	3808,63	3830,07	3760,45	3770,91	3834,17	3897,88	4221,50
a.....	3805,28	3856,56	4017,75	3976,80	3878,31	3943,01	3964,91	3893,23	3900,49	3980,92		
b.....												
poprzedni miesiąc=100.....	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
a.....	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	103,1	102,7
b.....	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
a.....	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8		
b.....												
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹												
a.....	98,7	102,8	100,6	102,2	101,8	101,1	102,4	100,9	102,6	102,3	102,5	102,1
b.....	103,0	103,3	104,2	103,5	104,6	103,2	103,6	103,7	103,7	104,3		
Przeciętna miesięczna emerytura i renta realna brutto: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych												
a.....	104,1	104,0	104,3	104,5	104,6	104,9	103,9	104,1	104,0	104,4	104,4	104,8
b.....	103,9	104,3	102,1	103,2	103,6	103,4	104,2	103,7	103,7	103,7		
rolników indywidualnych												
a.....	106,7	107,2	104,7	104,8	105,3	105,6	104,3	104,5	104,5	104,7	105,0	105,0
b.....	103,7	103,8	100,8	101,0	101,2	101,3	101,7	101,9	101,9	102,0		
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:												
a.....	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
b.....	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
a.....	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4		
b.....	100,1	100,0	100,2	100,6	100,5	100,5	100,8	100,5	100,5	100,7	100,5	100,7
a.....	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,1	99,9	99,5	99,4	99,5		
b.....												
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:												
a.....	100,0	100,3	99,7	99,3	100,1	100,7	100,2	99,7	100,1	99,3	99,7	99,9
b.....	100,0	99,9	99,8	99,8	99,8	99,9	99,9	100,3	100,0	99,7		
a.....	98,8	99,7	99,3	97,9	97,5	98,7	99,2	98,9	98,6	98,6	98,5	99,0
b.....	99,0	98,6	98,7	99,3	99,0	98,2	97,9	98,5	98,4	98,8		
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej:												
a.....	99,8	99,8	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9
b.....	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		
a.....	98,6	98,4	98,2	98,1	98,0	98,0	98,1	98,1	98,2	98,2	98,3	98,3
b.....	98,3	98,4	98,5	98,5	98,6	98,7	98,8	99,1	99,2	99,3		

¹ Dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wyszczególnienie												
a - 2013												
b - 2014												
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100.....	105,5	97,2	109,3	97,8	99,3	102,6	101,5	95,6	109,7	106,1	93,8	90,4
.....	103,0	98,2	109,4	97,8	98,3	100,0	102,1	91,5	116,5	103,5		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	100,4	97,9	97,1	102,8	98,2	102,8	106,3	102,2	106,3	104,6	102,9	106,7
.....	104,2	105,3	105,5	105,5	104,4	101,8	102,4	98,1	104,2	101,6		
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):												
poprzedni miesiąc=100.....	39,7	99,7	120,9	107,9	116,3	119,1	107,8	99,2	109,4	114,3	91,1	121,5
.....	36,0	118,7	124,2	103,2	114,0	116,8	100,9	94,6	119,8	107,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	83,9	88,6	81,5	76,9	72,5	81,7	94,8	88,9	95,2	96,8	97,1	105,8
.....	96,1	114,4	117,4	112,2	110,0	108,0	101,1	96,4	105,6	99,0		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku).....	14059	24999	37155	47771	57480	67962	80918	91380	102102	116540	129128	145136
.....	12566	24999	35601	47260	56154	66457	78897	88699	100138	114235		
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):												
poprzedni miesiąc=100.....	79,6	97,4	116,5	97,0	101,9	101,6	103,8	99,8	98,9	103,3	94,2	117,1
.....	78,7	99,5	112,5	102,3	97,5	99,2	105,2	99,6	99,0	104,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	102,4	98,7	100,0	100,1	101,2	102,6	104,3	103,5	104,1	103,7	104,2	105,9
.....	104,8	107,0	103,3	108,9	104,3	101,8	103,1	102,8	103,0	103,7		
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł).....	-8440,9	-21684,6	-24452,7	-31717,0	-30951,2	-25873,7	-25949,6	-26811,1	-29643,4	-39481,2	-38569,1	-42194,1
.....	-2601,1	-11718,2	-17491,0	-21179,9	-22362,6	-25298,6	-26403,2	-24603,5	-22444,6	-27248,6		
Średnie kursy walut w zł - NBP:												
100 dolarów USA.....	311,45	311,97	320,58	318,25	321,49	325,12	326,88	317,67	317,50	307,04	309,98	304,81
.....	306,50	306,13	303,78	302,93	304,15	304,25	305,98	314,82	324,75	331,52		
100 euro.....	413,69	417,34	415,81	414,09	417,59	428,65	427,56	422,95	423,76	419,08	418,82	417,57
.....	417,76	417,86	419,72	418,41	417,90	413,69	414,47	419,32	419,01	420,50		
100 franków szwajcarskich.....	336,79	339,24	339,08	339,46	336,53	347,75	345,82	342,76	343,49	340,33	339,96	340,88
.....	339,35	342,05	344,71	343,17	342,44	339,65	341,14	346,02	346,95	348,14		
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:												
eksport.....	50197,9	51233,0	52865,1	54595,6	51014,3	54495,8	55546,9	52051,9	59090,6	61895,0	56863,8	48028,9
.....	55408,9	53752,9	58192,5	58302,5	56000,6	55591,2	56364,0	49363,3	60222,3			
import.....	51777,2	50757,1	56339,0	53298,0	52109,8	53463,5	56547,3	52500,3	57405,5	62871,1	58468,3	50561,1
.....	55684,7	54304,7	58993,6	57438,6	57953,2	55909,8	58007,7	50789,5	58161,0			
saldo.....	-1579,3	475,9	-3473,9	1297,6	-1095,5	1032,3	-1000,4	-448,4	1685,1	-97,1	-1604,5	-2532,2
.....	-275,8	-551,8	-801,1	863,9	-1952,6	-318,6	-1643,7	-1426,2	2061,3			

¹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Średnie ceny bieżące z 2010 r. ³ Ceny bieżące z okresu poprzedzającego okres badany. ⁴ W 2014 r. - dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB ^a		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b		Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych		Produkcja przemysłowa ^c				Produkcja w budownictwie ^c				
	2013	2014 ^b		I-VIII 2014	I-VIII 2013	IX 2013	2014		X 2013	IX 2013	VIII 2013	2014		IX 2013	2014		
		I kw.	II kw.				VIII	IX				IX	X		VIII	IX	
	zmiana w % w skali roku		w mld euro		w %		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku								
UE-28	0,0	1,5	1,3	.	.	10,9	10,2	10,2	0,9	0,4	0,5	0,7	-0,2	0,6	0,1	0,8	-0,4
Strefa euro - 18.....	-0,5	1,0	0,8	.	.	12,1	11,7	11,7	0,7	0,3	0,4	0,1	-0,5	0,6	-0,9	1,5	-1,7
Austria	0,2	0,9	0,5	1,1	-2,8	5,0	4,6	4,7	1,5	1,4	1,4	1,6	-2,1	.	0,4	-6,9	.
Belgia.....	0,3	1,2	1,0	0,1	-0,4	8,1	7,5	7,5	0,7	0,2	0,3	0,2	0,6	.	1,2	-3,4	.
Bulgaria.....	1,1	1,5	1,8	-2,9	0,2	-2,6	10,1	10,1	-1,1	-1,4	-1,5	2,2	-2,0	-0,4	-6,0	0,0	5,8
Chorwacja.....	-0,9	-0,4	-1,0	8,9	0,9	-4,6	17,9	18,7	0,8	0,2	0,5	-3,9	-4,7	3,8	-4,6 ^d	-6,7 ^e	-7,3 ^f
Cypr	-5,4	-3,6	-2,2	-6,2	4,4	-2,3	-2,1	13,8	-0,5	0,0	0,3	-12,8	1,6	.	-29,7 ^d	-10,4 ^e	-15,6 ^f
Czechy	-0,7	2,6	2,5	7,3	6,1	10,8	9,2	6,8	0,8	0,8	0,7	1,8	-2,8	5,6	-8,9	0,5	8,2
Dania.....	-0,5	0,6	1,1	1,2	2,3	6,2	6,6	6,8	0,3	0,3	0,3	2,2	5,0	-2,7	-9,3	-3,9	.
Estonia.....	1,6	0,6	2,9	-4,5	-3,9	-1,0	7,8	6,7	2,2	0,2	0,5	0,1	2,7	3,6	0,4 ^d	-3,4 ^e	-4,0 ^f
Finlandia.....	-1,2	-0,2	-0,1	-1,5	-0,8	-1,6	7,6	8,0	1,7	1,5	1,2	-1,7	-3,4	-1,6	0,1	2,3	.
Francja.....	0,3	0,8	0,0	-1,6	-1,6	-49,3	10,3	10,4	0,7	0,4	0,5	-0,6	0,1	-0,1	-0,3	0,3	-3,4
Grecja.....	-3,9	-0,3	0,4	-4,1	0,1	-13,6	29,5	.	-1,9	-1,1	-1,8	-3,5	-6,2	-3,5	-16,8 ^d	-6,0 ^e	23,4 ^f
Hiszpania.....	-1,2	0,7	1,3	-0,5	4,3	-16,6	25,5	25,4	0,0	-0,3	-0,2	1,0	0,0	1,6	6,9	18,0	9,1
Holandia.....	-0,7	0,1	1,1	-1,2	-0,5	38,5	6,4	6,4	1,3	0,2	0,4	1,1	1,3	-1,8	-7,4	-2,8	-3,1
Irlandia.....	0,2	5,1	6,5	0,9	7,1	23,2	10,2	9,3	-0,1	0,5	0,4	7,4	17,9	22,1	14,3 ^d	7,8 ^e	10,4 ^f
Litwa.....	3,3	3,4	3,3	-2,4	-0,6	-1,3	10,4	9,6	0,5	0,0	0,3	0,4	-4,5	-0,5	14,3 ^g	17,9 ^h	11,9 ^h
Luksemburg.....	2,0	3,9	3,2	5,6	-0,8	-3,6	6,1	6,2	1,0	0,3	0,4	-0,3	6,8	4,4	0,6	1,6	.
Łotwa.....	4,2	2,3	3,3	0,1	-3,3	-1,5	11,8 ^d	11,4 ^e	0,0	1,2	0,7	0,7	-0,4	1,3	11,6 ^g	15,8 ^h	0,6 ^h
Malta.....	2,5	3,6	2,5	-27,5	-4,6	-1,7	6,2	5,6	0,5	0,6	0,7	0,2	-8,2	-7,4	-2,9 ^g	1,7 ^h	1,5 ^h
Niemcy.....	0,1	2,3	1,4	2,9	1,4	138,8	126,2	4,9	1,2	0,8	0,7	0,9	-2,0	0,1	0,1	-1,5	-1,5
Polska	1,7	3,5	3,4	5,6	5,8	-1,5	11,0	9,3	0,7	-0,2	-0,3	3,9	0,3	1,9	-6,9	-0,5	2,7
Portugalia	-1,4	1,0	0,9	0,7	3,2	-6,8	-5,9	14,6	0,0	0,0	0,1	2,0	2,5	.	-15,7	-7,0	-5,2
Rumunia.....	3,5	3,9	2,2	6,7	6,1	-3,8	6,3	6,1	1,2	1,8	1,8	8,3	1,9	3,8	1,3	-15,8	2,9
Słowacja.....	1,4	2,3	2,5	2,1	2,3	2,3	14,5	13,5	0,7	-0,1	0,0	6,4	2,7	1,2	-2,0	-2,5	-5,4
Słowenia	-1,0	1,9	2,8	4,4	1,2	0,9	10,9	10,1	1,1	-0,1	0,1	-1,5	3,9	3,3	-5,9	27,3	6,2
Szwecja.....	1,5	1,7	2,6	-3,1	-0,4	2,4	4,7	7,2	0,2	0,0	0,3	3,0	-2,0	-4,1	1,8	6,2	2,9
Węgry.....	1,5	3,5	3,6	3,1	4,3	3,0	9,9	7,8	1,1	-0,5	-0,3	2,2	2,9	5,1	8,9	13,4	7,3
Wielka Brytania	1,7	2,9	3,2	-12,0	3,5	-89,8	-45,1	7,0	2,2	1,2	.	2,9	1,8	2,1	7,3	-0,9	2,4
Włochy.....	-1,9	-0,3	-0,3	0,7	-2,6	26,2	18,3	13,9	0,8	-0,1	0,2	-2,9	-0,7	-2,9	-5,9	-4,2	-10,6

a Dane na podstawie ESA 2010. b Dane wyrównane sezonowo. c Dane wyrównane dniami roboczymi. d II kw. 2013 r. e I kw. 2014 r. f II kw. 2014 r. g III kw. 2013 r. h III kw. 2014 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^a		Handel zagraniczny		Zharmonizowana stopa bezrobocia ^c		Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)		Produkcja przemysłowa ^a				Produkcja w budownictwie ^a		
	2013	2014		I-VIII 2014	I-VIII 2013	IX 2013	2014		X 2013	IX 2013	2014		IX 2013	2014	
		I kw.	II kw.				VIII	IX			VIII	IX		VIII	IX
	zmiana w % w skali roku		w mld USD		w %		zmiana w % w skali roku		zmiana w % w skali roku						
OECD	1,4	2,0	1,9	.	.	7,8	7,3	1,3	1,7	.	2,1	1,6	.	1,9	4,5
w tym:															
Australia	2,4 ^b	3,4 ^b	3,1 ^b	-0,6	12,0	5,7	6,1	2,4 ^c	2,9 ^d	3,0 ^e	5,3 ^f	5,4 ^g	4,7 ^d	-1,5 ^f	7,0 ^g
Chile	4,1	2,1	2,1	0,1	5,7	5,8	6,4	1,5	5,1	6,1	-1,8	-3,2	3,5	-9,8	4,9
Islandia	3,3	-1,4	2,2	2,7	-0,2	6,1	5,3	3,6	1,8	1,9	-10,8 ^f	-7,6 ^g	-1,7 ^d	14,0 ^f	17,8 ^g
Izrael	3,2 ^b	3,5 ^b	2,8 ^b	2,3	-10,2	5,8	6,4	1,8	-0,3	-0,3	-7,5	5,7	.	.	.
Japonia	1,5	2,6	-0,1	-2,9	-89,7	4,0	3,5	1,1	3,2	.	4,6	-2,2	.	.	.
Kanada	2,0 ^b	2,1 ^b	2,6 ^b	3,8	7,0	6,9	7,0	0,7	2,0	.	3,8	3,2	.	0,2	1,0
Korea Południowa	3,0 ^b	4,0 ^b	3,5 ^b	2,4	26,8	3,0	3,5	0,9	1,1	1,2	-0,2	-1,6	0,7	.	.
Meksyk	1,1 ^b	0,7 ^b	2,7 ^b	4,5	-3,6	5,0	4,9	3,4	4,2	4,3	.	.	.	-7,2	4,5
Norwegia	0,6	1,8	1,8	-5,5	36,4	3,4	3,7	2,4	2,1	2,0	0,0	1,8	.	.	.
Nowa Zelandia	2,8	3,8	3,9	15,0	0,2	6,1 ^c	5,6 ^d	0,7 ^c	1,5 ^d	1,6 ^e	0,3 ^f	3,4 ^g	2,7 ^d	15,9 ^f	14,1 ^g
Stany Zjednoczone	2,2 ^b	1,9 ^b	2,6 ^b	3,1	-491,5	7,2	6,1	1,0	1,7	1,7	3,4	4,0	4,3	5,0	5,7
Szwajcaria	1,9	1,7	1,1	8,2	21,8	4,2 ^f	4,8 ^g	-0,3	-0,1	0,0	-1,2 ^f	2,1 ^g	3,0 ^d	0,0 ^f	9,1 ^g
Turcja	4,1	4,7	2,5	5,6	-55,1	8,7 ^f	9,1 ^g	7,7	8,9	.	3,4 ^f	4,7 ^g	2,6 ^d	.	.
Brazylia	2,5	1,8	-0,8	-1,1	1,8	5,6 ^f	4,9 ^g	5,8	6,7	6,6	2,3	-3,2	-4,7	.	.
Chiny	7,7	7,4	7,5	3,1	214,4	.	.	3,2	1,6	1,6
Indie	4,7	5,8	5,9	3,8	-85,4	.	.	11,1	6,3	.	2,7	0,9	.	.	.
Rep. P.d. Afryki	1,9	1,8	1,1	-7,6	-13,0	24,9 ^f	25,0 ^d	5,5	5,9	5,9	.	.	.	-3,0	-20,5
Rosja	1,3	1,1	1,0	1,1	135,2	5,5 ^c	5,2 ^d	6,3	8,0	8,3	0,9	0,5	2,6	.	.

^a Dane wyrównane sezonowo. ^b Dane na podstawie SNA 2008. ^c III kw. 2013 r. ^d II kw. 2014 r. ^e III kw. 2014 r. ^f II kw. 2014 r. ^g I kw. 2014 r.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Analiz i Opracowań Zbiorczych GUS. Źródło: EUROSTAT, OECD, GUS — dane pobrano w dn. 21.11.2014 r.